HUMOR

In deseperare

După o scurtă chibzuinţă... *(Berlingske Tidende)*

Nuntă mare la Geneva

Primarul din Lyon: — „In numele legii, vă unesc... Bărbatul trebue să-şi protejeze soţia, soţia trebue să respecte pe bărbat".

Eşecul planului cincinal

— Am ajuns la a cincea bornă, tovarăşe. Povara tot nu s'a uşurat".

DEXTERITATE

— „Tăticule, dumneata poţi să semnezi cu ochii închişi?"

— „Desigur. Dar pentru ce mă întrebi?"

— „Dacă poţi, atunci fi drăguţ şi închide ochii, ca să-mi semnezi certificatul dela şcoală".

CUM DEVINE CAZUL?

— „Cum te-ai rănit atât de grav la mână, domnule Ionescu?"

— „Să vezi dragă cum a fost: azi dimineaţă pe la patru, mă întorceam dela o conferinţă foarte importantă şi tocmai când am ajuns în faţa casei, m'a călcat un individ pe mână".

CUNOSCĂTORUL

— „Domnule farmacist, vă rog să gustaţi dv. din praful acesta alb şi să-mi spuneţi dacă este zahăr sau nu".

Farmacistul (după ce a gustat). — „Nu, zahăr nu este în nici un caz!"

— „Atunci tot avea dreptate nevastă-mea, când spunea că e otravă pentru şoareci".

Citiţi „LECTURA"

In palatul „Ciclop" din Bd. Brătianu, funcţionează „EXPOZIŢIA PERMANENTĂ A INDUSTRIEI ROMÂNEŞTI" organizată de ziarul „Argus".

Clişeul pe care-l publicăm mai sus, reprezintă pe Regele Carol, Marele Voevod Mihai şi comitetul organizator al expoziţiei, fotografiaţi cu ocazia vizitei pe care a făcut-o Suveranul, acestei manifestări importante a industriei şi comerţului românesc.

d. J. SEGAL-ROSENBACH

un admirabil tenor liric, specialist în muzica ebraică. De curând a dat o serie de concerte în marile oraşe ale Europei şi în Palestina, producându-se cu arii şi cântece yemenite.

In Bucureşti a dat două concerte foarte apreciate, sub auspiciile organizaţiei sioniste din România.

„Răscoala"

„Pe dată ce ne coborîm în domeniul instinctului, în sufletul massei, d. Rebreanu devine un scriitor de o putere nebănuită, cu neputinţă de depăşit de altcineva. Analiza logicei şi a afecţiunilor colective sunt aşa de zguduitor de vii, încât simţi nevoia să dai scriitorului un apelativ mai puţin banal decât talentul, geniul bunăoară într'atâta forţa creatoare depăşeşte orice socoteli critice mărunte.

Pregătirea înceată a sufletelor pentru nemulţumire, propagarea ideilor, acordarea urilor individuale cu pornirea colectivă, revolta pasivă prin incapacitatea de a mai crede în făgăduieli, deslănţuirea bestialităţii, determinarea neprevăzută a mişcărilor şi instinctul de turmă, frica bestială şi restabilirea sentimentului de dependenţă, toate aceste studii sunt tratate de d. Rebreanu cu mijloace shakespeariene. Nu mi-aduc aminte să fi citit vreodată ceva mai impresionant ca document sociologic, ca expresie a revoluţiei, decât „Răscoala".

G. CĂLINESCU-„Ad. Literar"

Concursul muzical „Realitatea Ilustrată"-„Columbia"

Solicitată de un mare număr de cititori, cari n'au avut timp să strângă şi să expedieze cupoanele şi buletinul de vot, pentru concursul muzical „Realitatea Ilustrată-Columbia", direcţiunea revistei noastre a hotărît amânarea tragerii şi distribuirii premiilor acestui concurs, pentru ziua de Duminică 5 Martie.

Pentru a da posibilitatea tuturor cititorilor noştri, de a participa la concurs, publicăm mai jos buletinul de vot, în care se va nota bucata preferată. Aceste buletine se mai primesc până la 3 Martie incl.

Reamintim că „Realitatea Ilustrată" şi „Columbia" oferă premii în valoare de 100.000 lei. Cele 24 bucăţi muzicale ale concursului, pot fi ascultate în orice magazin de muzică sau la reprezentanţele „Columbia" din întreaga ţară.

BULETIN DE VOT

Pentru concursul „Columbia"-„Realitatea Ilustrată"

Subsemnatul ....

Domiciliat în .... Str. .... No. ....

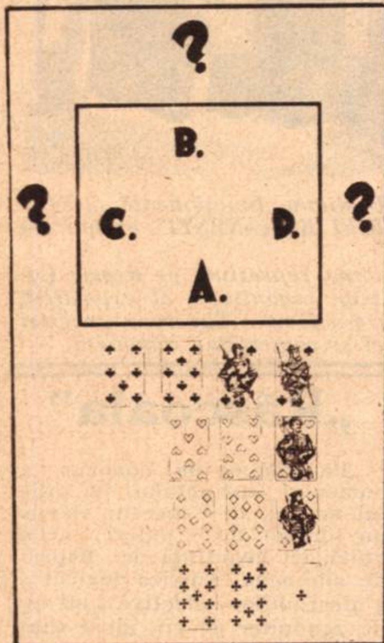
găsesc că cea mai bună bucată muzicală este ....

.... cântată de cunoscutul diseur Cristian Vasile, pe plăci Columbia.

BRIDGE

La „Clubul Aerochimic" din B-dul Brătianu 36 au început campionatele de bridge. Participă aproape 100 jucători.

Problema Nr. 5

Se joacă prima manche. C a dat cărțile și a licitat *o pică*. B. contrează. D. pasează. Ce trebuie să liciteze A? Cum vă închipuiți cărțile ce le au C și B?

Soluția problemei Nr. 4

A ia valetul de caro cu riga și dă mâna la mort cu asul de caro. Mortul joacă dama de treflă (pe care D nu o acopere); tot mortul joacă valetul de treflă pe care D îl acopere cu riga (a văzut 8 de treflă căzând la C). Pe urmă A (care a luat mâna cu asul de treflă) joacă toate cupele și dama de caro. Pe aceasta D este silit să arunce o pică. A joacă treflă dând mâna lui D care este obligat să joace în furculița de As și damă de pică.

Rubrica incepătorilor

Lecția IV

V'am arătat ce valori trebuie să aveți în mână, pentru a avea joc *„de jucat"*.

Prima fază a jocului de bridge este *licitația*.

Ce înseamnă licitație? ca și în sensul comun al cuvântului, a licita, la bridge, este a vă pune în concurență valorile, față de acelea ale dversarului, adică a mări RECIPROC *prețul* jocului. Cel ce va oferi spre a fi jucat, jocul cel mai scump, acela va avea ultimul cuvânt deci jocul.

Cum măriți *prețul* jocului? V'am invitat dela prima lecție să memorați că: trefla = 6, caroul = 7, cupa = 8, pica = 9 și sans-atout (fără atout) = 10.

Prin urmare, dacă, examinându-vă cărțile vedeți că valorile pe care vi le-am condiționat în lecția trecută, sunt astfel împărțite, încât aveți 5 sau mai multe cărți din *aceeași* culoare, înseamnă că vă *convine* ca *atout*-ul să fie acea culoare.

Dacă valorile ce le aveți sunt răspândite în formă de împărțeală *scurtă*, adică numai câte 3 și 4 cărți din aceeaș culoare, cum aveți valori la *toate* culorile, vă convine ca jocul să se joace *fără atout*.

Așa dar, după ce veți examina cărțile ce le aveți, vă pronunțați. Acela care a dat cărțile, începe licitația .

Să zicem că are, de pildă, în mână: 5 carale cu As, damă; Riga și valetul în patru la pică; Asul în trei de cupă și o treflă mică.

Jucătorul va licita *„un caro"*, ceeace înseamnă că el deschide licitația *obligându-se* să facă 7 levate, atout prin caro.

Inainte de a analiza alte cazuri, vom lămuri cum se face o *manche* și ce se înțelege prin *rubber*.

Rezultatul concursului de diseuri

D. Nicolae Georgescu

D. George Poenaru

Concursul de diseuri s'a încheiat cu un deosebit succes. După concursul preliminar, în care s'au eliminat o parte din candidați, concursul final a avut loc în cadrul balului „Realității Ilustrate".

Dintre bărbați, juriul a ales pe d-nii George Poenaru și Nicolae Georgescu, *care au mai făcut o probă în fața microfonului. Dar ambii sunt cântăreți atât de buni și artiști atât de desăvârșiți, încât au fost declarați aleși amândoui, premiul fiind împărțit între ei. Ambii au semnat câte un contract strălucit pe termen de un an, cu marea casă muzicală „HIS MASTER'S VOICE".*

In ceeace privește concurentele, juriul a opinat că niciuna nu întrunește condițiunile unei perfecte diseuse și în consecință a renunțat la alegerea ei. Au obținut totuș notații admirabile pentru felul cum și-au interpretat producțiunile, d-rele Ștefanie Koffler, Nelly Coroiu, Virginia Pavelescu și d-na maior Ștainar.

R.

Papyrophonul, cel mai nou instrument muzical

D-L BUDA, un ardelean destul de simpatic, care a trecut prin mai multe meserii, s'a lăsat succesiv de toate, deoarece a văzut străfulgerarea unei scântei geniale, care i-a lucit o clipă în materia cenușie. A fost suficientă însă, pentruca omenirea avidă de progres, să înregistreze o nouă invenție senzațională: papyrophonul, cel mai proaspăt instrument muzical.

Papyrophonul se compune dintr'o simplă bucată de carton, găurită în câteva locuri și învăluită apoi în formă de goarnă, lăsându-se însă o fâșie liberă în interior, care joacă rolul cutiei de rezonanță, făcând tonurile să vibreze. Iar d. Buda, care este un virtuoz al instrumentului său, a delectat publicul care a asistat la balul „Realității Ilustrate", cu câteva arii perfect executate, stârnind entuziasmul general.

In fotografiile pe care le prezentăm aci, îl putem vedea pe inventator formându-și noul instrument (stânga) *și în timpul executării unei arii* (dreapta).

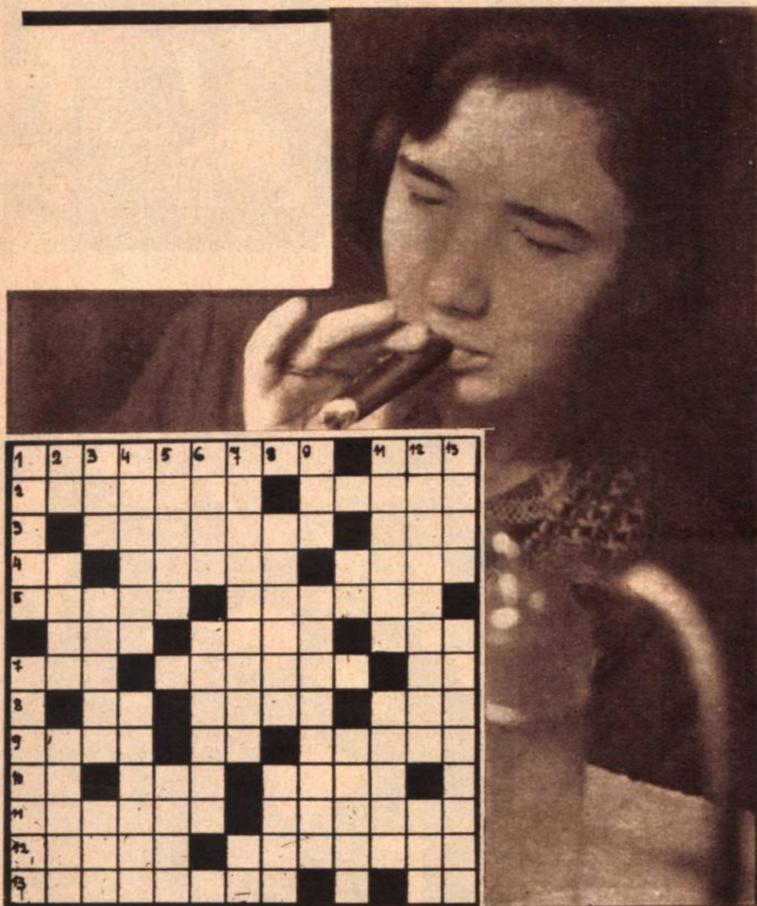

Concursul nostru pe luna Februarie

Problema IX (Fumaţi?)

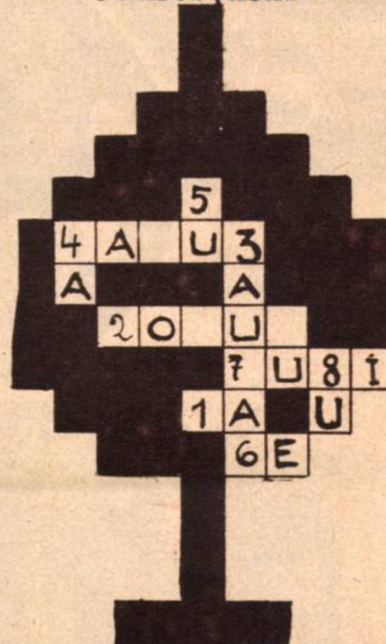

ORIZONTAL: 1) Cel mai delicios tutun! Pos-post-scriptum! 2) A se apropia. Cea mai sportivă ţigaretăa C.A.M-ului. 3) Tutun prost rusesc (mold.) Plantă. 4) Arată calitatea făinei. Larg. (fr.) Luleaua lui Sherlock Holmes! 5) Criptografistul practic! Cele mai bune ţigări din lume. 6) Monedă japoneză. Leagănul fasolelor! Alterat pe jumătate. 7) Deliciul fum-ătorilor! Invăţat episcop al Râmnicului şi mitropolit al Ungro-Valahiei (-t)".... *o inimă de aur. El un suflet aspostat"* (Eminescu). 8) ..Comp. Jargon. Afluent al Dunării. 9) Warum lächels du... Lisa (dintr'un film vorbitor). Zeiţă babiloneană soţia lui Shamash, zeul soarelui. Stropi livezile cu apă adusă prin canale. 10) E făcut după chipul lui Dumnezeu. — Inceputul Buzăului., mijlocul Calafatului, şi sfârşitul Cernăuţilor! — Singur. 11) Cea mai nouă ţigaretă lansată de C. A. M. — Victoria lui Napoleon dela 1797. 12) Munte în jud. Prahova sau cea mai bună bere din Bucureşti. Jardin des... grădină de botanică la Paris. 13) Singurul desavantaj al fumatului. Noroiul transilvănean!!

VERTICAL: 1) Fertil. — Ţigaretele lansate contra desavantagiului din rândul 13 şi cari au dat faliment. 2) Capone, Jolson şi Haber! Scârbosul tutun al rasei galbene. Larve de fluture. 3) Noul avatar al R-M-S-ului. Vilaet — turcesc în Arabia. — *„Vezi rândunelele se duc. Se scutură frunzele de...* (Eminescu). 4) Model legal de măsuri, greutăţi şi monede. — Patria cele mai venerate (!) plante solanee. 5) Tutun. (Tr.)... *voluntas tua! 6)* De două ori aur franţuzesc! — Mic sul de foi de tutun. 7) Lulea orientală cu cu ţeavă lungă, în care fumul trece printr'un vas cu apă parfumată. — Post-notat! 8) Cu un ochiu albastru şi altul negru. A vorbit cu mânie (fam.). 9) Autorul Rebus-Magazin. — O delicioasă ţigaretă, botezată după regiunea renumită prin tutunul ei.
10) Partea de jos dintr'o pipă. — Ardoare. (î-i). 11) A ajuns de....! — Primul fumător european. 12) Par cu cuie de care se atârnă fân, oale, etc. (mold). — Monede... carnivoare! 13) Cunoştea. — Ansamblul fenomenelor morbide care produc otrăvirea prin abuzul tutunului.

Problema X

Reclama, sufletul comerţului

Să se completeze careurile libere cu consonante, astfel ca rândurile 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 4. (citite orizontal sau vertical, cum va cere ordinea cuvintelor) să dea un cunoscut proverb.

Se va ţine socoteală şi de literele înscrise de noi.

YO-YO

Problema XI

Fatalismul anagramei

In chestia „crimelor din strada Militari, am mai obţinut o nouă anagramă, ca o complectare la cele scrise în ziarul „Dimineaţa" şi ca un argument când este necesar să se utilizeze toate datele posibile.

Din numele vinovatului Nicolaescu, dacă se scot literele CO, ce mai rămâne?

Rezultatul anagramei menţionate este mai veridic...

YO-YO

Nouile noastre premii

Numele celor înser şi

Ionel I. Andreescu Ialomiţa (1); Pitic Ionel, învăţător, Mioara-Alba (2); Maior Popovici, Pompiliu Anibal-Arad (3); Lisette Filotti-Loco (4); Eufimia C. V. Grigorescu-Călăraşi (5); Miron G. Popescu-Loco (6); Vasile Ierghiuţă-Iaşi (7); Zinovia Barcariu- Teleneşti-târg-Orheiu (8); Clement Schahman Ionel-Loco (9); Nagy Emeric-Râpa de sus-Mureş (10); Dum. Matvievici - Zastavna - Cernăuţi (11); Victor G. Ivănceanu-Curtea de Argeş (12); Const. Divitari-Tecuci (13); Paulina Locot. Florescu-Durostor (14); Natalia Dumitru-Brăila (15); Eugen Ilochman-Sinaia (16); Leonida I. Deutsch-Slăveni-Romanaţi (17); Al. Vilicure-Târgu Neamţ (18); Emilia F. Drăcea-Baziş Port-Banat (19); M. Davia, stud.-Huşi (20); Al. N. Vasilescu-Loco (21); Lyonel D'Allu-Buzău (22).

CUPON DE JOCURI
No. 317

Numele şi pronumele ....

....

Adresa ....

„REALITATEA ILUSTRATĂ. — Director Nic. Constantin.
Redacţia şi Administraţia: Str. Const. Mille 7—9—11, Telefon 359/99.
Imprimată la foto-rotogravură în atelierele „Adevărul" S. A.

La Fundaţia Carol a avut loc în prezenţa Suveranului, adunarea generală a Soc. Regale Române de Geografie. In fotografia noastră, d. prof. Mehedinţi rostindu-şi discursul.

Sus: *In Sala Eintracht a avut loc Duminică, un congres al Asociaţiei Feministe, la care au luat parte delegaţiuni din toată ţara. In medalion: d-na Alexandrina Cantacuzino, la tribună.*

Sus: In urma incidentelor sângeroase dela atelierele Griviţei-C. F. R. au fost arestaţi 670 lucrători, cari au luat parte la mişcare. Familiile lor le-au adus alimente şi schimburi şi aşteaptă în dosul Prefecturii de poliţie, ca acestea să le poată fi înmânate.

In fotografia din *mijloc, stânga:* un grup de lucrători arestaţi, massaţi în curtea prefecturii de poliţie.

Stânga: *Cu ocazia recentei mişcări a ceferiştilor, a fost împuşcat şi gardianul Chiriţă Ion la a cărui înmormântare a participat întregul personal poliţienesc, în frunte cu prefectul, d. col. Gabriel Marinescu.*

REALITATEA ilustrată

ANUL VII. Nr. 318 — 10 LEI — 2 MARTIE 1933

Un mărțișor care place tuturor
(«Paramount»)

MIJLOACE DE LOCOMOȚIE

Hotărît lucru: Capitala a evoluat mult, în ceeace privește circulația în ultimii ani. Un străin care ne-a vizitat imediat după războiu, n'ar mai recunoaște Bucureștii de altă dată, cu tramwayele lui cu cai, cu trăsurile și cupeurile sale.

DUMITRU ATHANASIE POPESCU, pensionar al Statului, își cumpără dela chioșc două țigări „Carpați", aprinse una din ele și o luă apoi agale, pe b-dul Domniței, spre calea Călărașilor. Mă recunoscu imediat. Are de-altfel o memorie excelentă, cu toți cei 80 de ani pe care-i numără.

— „Pe jos, coane Mitică?"

— „Per pedes, băiatule! Nu-mi convine să iau nici măcar tramwayul".

Și se pierdu într'o serie de considerații filozofice, relative la plata pensiilor ajustate după timp și după criză. Auziam dizertața nu știu pentru a câta oară și-l lăsai să vorbească, intervenind numai cu exclamații, afirmări sau negări, la întrebările lui.

Când epuiză subiectul, ajunsesem într'o stație de automobile, plasată chiar lângă o oprire facultativă de tramway. Un vagon trecu duduind și sunând din clopot, iar mașinile porniră o larmă asurzitoare de trompete și claxoane: pe trotoarul celălalt se ivise un client, căruia i se adresau aceste chemări disperate.

— „Ii vezi?" exclamă pensionarul. „Aștia ne scurtează viața, cu sgomotele lor. Unde mai poți dormi o jumătate de oră, când ai nenorocirea să locuești aproape de tramway?"

— „Progres, coane Mitică!!"

— „Frumos progres, n'am ce spune! Automobile care păstrează toate mirosurile din lume, autobuze care par mai curând cutii ambulante de sardele, tramwaye murdare și neîncălzite și trăsuri jerpelite, iată progresul vostru în materie de circulație.

Nu zic că pe vremea mea era mai bine, că se circula mai higienic și mai confortabil, dar atunci cel puțin nimeni nu făcea caz de progres. Și cel puțin nu era atâta sgomot!!"...

Câtă dreptate are pensionarul!! Pe vremea tramwayelor cu cai, înaintea răsboiului, vizitiii lucrau câțiva ani incontinuu pe aceeaș linie și-și cunoșteau pasagerii pe nume, profesie și tabieturi. Intre orele unu și patru după amiază, n'auziai un sunet de clopot. Era timpul când lumea dormia. In parcurs, opria sau modera viteza, pentruca pasagerii să poată cobori ori sări din mers, în fața porților sau a străzilor laterale.

După cum am arătat într'un articol trecut, lumea umbla pe-atunci mai mult pe jos, căci nimeni nu se grăbia. O cursă cu tramwayul era considerată oarecum un lux și pentru o familie burgheză însemna o sărbătoare, când ieșia cu tramwayul la Sosea.

Trăsurile erau apanagiul celor foarte bine înstăriți, iar boerii își angajau muscalul cu luna, când nu vroiau să-și țină propriile echipagii. Automobilele erau o curiozitate a epocei și cuconițele sensibile își duceau batista parfumată la nas, la trecerea unui asemene vehicul, care lăsa în urma lui o dâră de fum rău mirositor.

Cum s'au schimbat vremurile! Epoca postbelică a imprimat Capitalei o notă de metropolă, în care fiecare individ este extrem de grăbit, în care nimeni nu are un minut de pierdut, în care timpul înseamnă bani. Funcționarul se grăbește, pentrucă — afirmă el — are mai mult de lucru și condica de prezență nu-l așteaptă. Gospodina sau bucătăreasa ține cu orice preț să cumpere „crema" alimentelor din piață, negustorul se grăbește să-și deschidă prăvălia, din pricina năvalei de clienți cari îl așteaptă cu asediul, cucoanele se grăbesc să-și ia din târg cea mai bună și mai modernă materie pentru rochi, spre a nu i-o lua „prietena" înainte, sau aleargă să nu-și piardă rândul la coafor.

Și în această trepidație aiuritoare, noui mijloace de locomoțiune au venit să ia locul patriarchalelor vehicule.

Tramwayul.

Cu toate că merge pe o pereche de şine, de pe care nu se abate decât în cazuri de deraieri, a fost botezat „automobilul săracului". Numele pare ciudat, faţă de tarifele scumpe impuse de societate şi de micile manopere practicate în materie de „rute".

Este drept că reţeaua liniilor de tramway s'a întins mult în ultimii ani. Dar dacă vii dela Hippodrom şi te duci în calea Şerban-Vodă, trebue să schimbi trei vagoane: două cu „corespondenţă" şi unul cu taxa completă.

Vagoanele sunt însă insuficiente. Călătorii stau sferturi şi jumătăţi de ore prin staţii, în aşteptarea lor şi asta, natural, „pentrucă se grăbesc".

Clasa I. Interioare destul de curate. Clasa II, o mizerie. Şi ambele clase au circulat neîncălzite, supraaglomerate de călători, ca întotdeauna şi la începutul acestei ierni. Pasagerii încheiau pariuri, pe tema staţiilor în care ajungeau vagoanele. Căci prin ghiaţa groasă care acoperia geamurile, nu se putea deosebi nimic în afară.

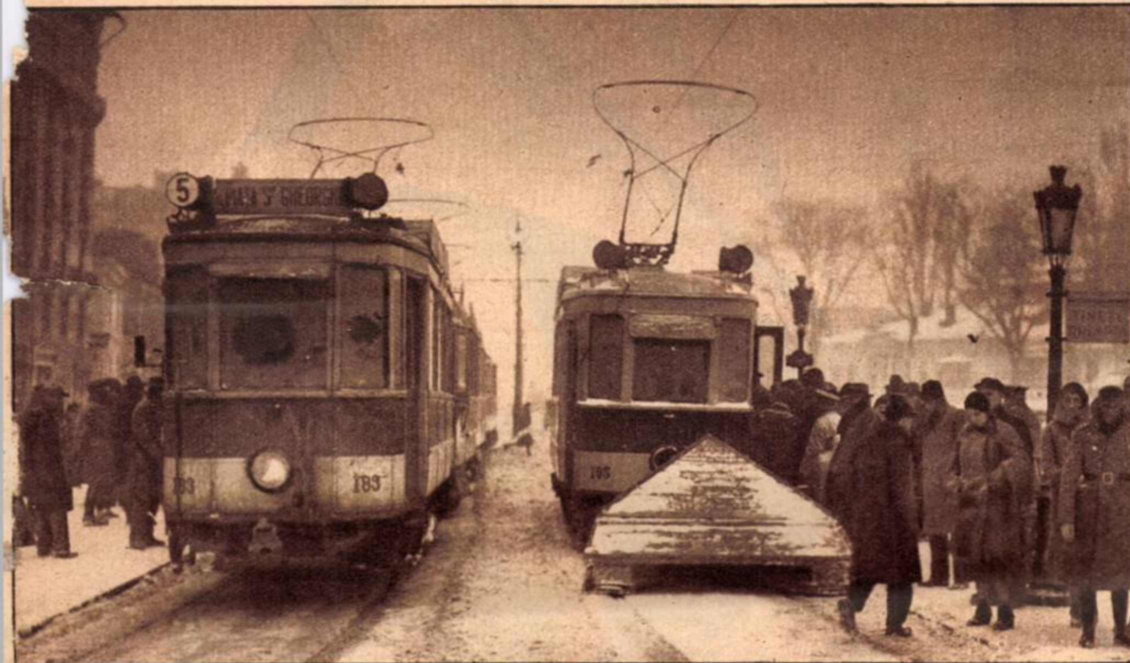
Din această cauză, călătorii trebuiau să mai bată sute de metri pe jos, pe gheţuşcă, deoarece coborau regulat înainte sau după staţia de destinaţie.

Cunosc un negustor, care mi-a declarat pe cuvântul de onoare, că de cinci ani încoace, în toate cursele pe care le-a făcut cu tramwayul, n'a găsit niciodată un loc pe bancă. Şi circulă de patru ori pe zi, afară de Dumineci şi sărbători legale, — cu o regularitate matematică. In definitiv, pentru aceşti veterani ai „călătoriilor rapide", S. T. B.-ul ar trebui să rezerve locuri speciale în vagoane, după trecerea unei epoci de martiragiu, stabilită prin regulament şi să le distribue insigne, pentru a fi recunoscuţi.

Autobuzele.

Tot grabei care ni s'a impregnat în existenţă, se datoreşte şi

creeaţiunea curselor de autobuze, o nouă calamitate, instituită prin concesiuni oficiale ale primariei.

Majoritatea liniilor de autobuze urmează traseul tramwayelor şi fac acestora o concurenţă extraordinară. Autobuzele sunt la rândul lor într'un hal de murdărie, care n'ar fi admis de autorităţi nici în Sumatra. Mici, neîncăpătoare, au şiruri de bănci cu câte două locuri, pe care ar încăpea înghesuiţi, câte doi copii de şcoală. Şi totuş şed oamenii pe ele, adeseaori persoane destul de voluminoase. Dar prin ce minune? Iată o problemă nedeslegată.

Dacă autobuzul are 30 locuri (24 de bănci + 6 în picioare) este ocupat în cursă de 50 oameni, femei, bătrâni, tineri, copii, îngrămădiţi clae peste grămadă, în harabaua strâmtă şi scundă. Inchipuiţi-vă tragedia doamnei care a trecut suta de kilograme şi care aşezată în fund, pe ultima bancă, trebue să coboare la o staţie intermediară!

Taxele de parcurs nu diferă prea mult de cele ale tramwayului şi când autobuzul are însfârşit drumul liber şi porneşte în viteză, apare un individ care-l opreşte la primul colţ. Dacă nu e un călător, e controlorul, a cărui misiune e să încurce lucrurile şi să întârzie cursa. Ciudat! Oricât ar fi de plină maşina, opreşte la orice semnal şi oriunde, nu numai în staţiile stabilite.

Acum un an circula pe calea Victoriei autobuzul „Taxico", între Podul Senatului şi Piaţa Victoriei. Orice cursă pe această distanţă, indiferent dacă era de 800 m. sau de doi kilometri, costa 10 lei. Nu ştim cine a anulat concesiunea acestei linii, dar bine a făcut. Ajunsese în ultima vreme că nu mai servia decât la încurcături de circulaţie, atât de gustate de către agenţii şi comisarii serviciului respectiv.

Dar tot acest serviciu nu crede că prin îndrumarea autobuzelor, căruţelor cu nisip sau diverselor camioane, pe străzile laterale, ar descongestiona arterele principale? S'ar evita astfel echilibristica la care se dedau şoferii de taximetre şi birjarii, pe străzi.

Taximetrele.

Sunt prea multe. Atât de multe, încât staţiile de maşini dau un spectacol dezolant, prin şirul lung de automobile, care nu se mişcă din loc cu orele. Aceasta, din cauza tarifului prea ridicat.

Intr'adevăr, pe timpurile acestea de criză, trebue să fi mai mult decât bine situat pentru a-ţi permite să circuli cu automobilul de piaţă. Odată cu pornirea, maşina a şi taxat 10 lei. Apoi aparatul marchează din trei în trei sute de metri câte 4 lei, astfel că o cursă dela liceul Lazăr până la Hala Traian, revine la aproximativ 50 lei.

Poate însă că proprietarii nu pot rezista altfel. Benzina e scumpă, uleiul aşişderea, taxe, suprataxe, parataxe şi taxe speciale le grevează bugetele anemice. Asigurări, reasigurări, autorizaţii cu inevitabilele „cadouri", costă o groază de parale şi în consecinţă tariful este menţinut printr'un fel de înţelegere ocultă, între cei interesaţi.

Sunt două categorii de şoferi: proprietari de maşini şi angajaţi. Pe primul îl recunoşti imediat, după grija pe care o are de automobil, care reprezintă singurul său capital. Pe al douilea, după indiferenţa cu care-şi tratează vehiculul. Proprietarul care conduce e întotdeauna serviabil şi gentil, pe când majoritatea şoferilor angajaţi sunt obraznici, arţăgoşi, urcându-se beţi la volan şi nerespectând niciodată prescripţiile regulamentare ale circulaţiei.

Multă lume s'a întrebat de unde a răsărit marele număr de automobile de piaţă. Iată deslegarea: foarte multe maşini particulare au fost transformate în taximetre, *„pentru a scoate cel puţin benzina"*. Şi o scot atât de bine, încât într'un an sunt scoase din circulaţie.

Trăsurile.

Iată un domeniu tragic. „De mortuis nihil nisi bene", spune proverbul latin. In consecinţă, ce poţi vorbi despre trăsuri, care dispar? Peste un an-doi vor veni lăptarii cu ele la Bucureşti, sau vor fi expuse prin diferite muzee, ca vestigii ale trecutului.

Căci trăsurile Bucureştilor, cu anumite excepţii, sunt într'adevăr demne de muzeu, atâta-s de rupte şi de mizerabile. Gloabele care le trag, par şi ele fantome ale trecutului, atât sunt de slabe.

NORIM

MĂRȚIȘORUL PĂCII

D. N. Titulescu
Ministrul de Externe
al României

D. Jeftici
Ministrul de
Externe al
Iugo-Slaviei

D. Beneș
Ministrul de Externe
al Cehoslovaciei.

BICIUL

de Lois Montross

O mască transformă pe un individ oarecare într'o personalitate care subjugă mai ales femeile din jur. Dar odată ce cade masca, tot farmecul se risipește și semizeul înălțat pentru o clipă, redevine plebeul anonim.

O problemă psihologică extraordinară, plasată în cadrul unei povestiri pasionante.

DEȘI purta tocuri de cauciuc, Mary Carolyn Lowry avea impresia că se auzia tropăind pe podul de scânduri ce se întindea peste câmpul dintre hallul Universității și sălile Spencer. Murmura în sine tot felul de blesteme. Inapoia sa mergeau alene alți nouă studenți, cari fuseseră deasemeni mutați din clasa profesorului Sebastian, îi auzea râzând și vorbind. Lor puțin le păsa, și-ar fi fost extrem de surprinși dacă ar fi știut că ea era furioasă.

Ducând mâna la reverul jachetei, dădu peste insigna asociației studențești, din care făcea parte și Brent. Drăguț băiat. Aveau să se căsătorească în anul următor. Incercă să-și amintească imaginea figurei lui sincere, cu trăsături pure, părul lui blond și mătăsos, dar... o altă figură i se închegă nepoftită înaintea ochilor — un cap bărbătesc, extrem de frumos, cu ochi negri, amuzați și cu o barbă neagră mică, tăiată ascuțit. Profesorul Sebastian!

Cât îl ura! Ajungând înaintea Sălilor Spencer, unde trebuia să intre la cursurile nouei secțiuni creeate pentru surplusul de studenți în psichologie, Mary Carolyn se opri brusc în loc lăsându-și colegii să i-o ia înainte. Apoi, după o clipă de gândire, porni în grabă spre biroul decanului Fannicott, ce se afla în clădirea Adminstrației. Mulți găsiau pe acest Fannicott rece și încăpățânat, dar Mary avea mare trecere la el.

O ajutase adesea să eludeze regulamentele facultății, părăsind un curs, reluându-l sau intrând într'o clasă superioară. Spre deosebire de ceilalți bărbați, el îi lua cultura în serios și tocmai pentrucă era drăguță, găsia că spiritul ei nu trebuia neglijat... cum credea Sebastian, spre exemplu. Acest infam Sebastian!

Spre norocul ei, decanul își descuia tocmai biroul. Cu un fel de plecăciune rigidă, în care se simția par'că o nuanță de ironie, bătrânul îi oferi un scaun.

„Ce pot face pentru D-ta, Miss Lowry?" o întrebă el așezându-se la birou.

Ochii ei se ridicară scânteiând spre el, pentru a se întuneca însă aproape imediat, devenind gravi; cu instinctul unei actrițe geniale, știa întotdeauna când să-și disimuleze feminitatea. Fusese născută cu acest resort și-și privia adesea cu admirație aptitudinea.

„Uite ce e" începu ea, „încă de acum doi ani aveam de gând să urmez cursurile de psichologie ale profesorului Sebastian. M'am înscris pentru clasa lui, dar la prima oră, el a găsit că era prea aglomerată și a trimis zece din noi la secția paralelă a lui Miss Parmalee".

Decanul Fannicott ridică atunci sprâncenele-i drepte și severe.

— „Miss Parmalee e foarte, foarte competentă!"

— „Dar mediocră", replică Mary.

Decanul o privi gânditor.

— „Ai vre-un motiv să-l preferi pe profesorul Sebastian?"

Mary își repetă în minte întrebarea. Motivele ei erau dintre cele mai stupide? Femeile îl găsiau fascinant... plin de vervă, frumos, excentric. Cursurile sale erau originale și stimulente. Dar dacă doria acum să se întoarcă acolo, era numai pentrucă-l ura.

La prima ședință a acestui semestru, conferențiarul aruncase o privire asupra clasei aglomerate. Expresia figurei sale era de neînțeles, cu toate că ochi-i licăriau negri și iscoditori.

— „Treizeci! Treizeci!" exclamase el necăjit, — după ce strigase catalogul, — de par'că studenții s'ar fi făcut vinovați de o călcare a etichetei.

Printre fete, care formau majoritatea, se produse un curent de neliniște.

„Nu mă pot ocupa de mai mult de douăzeci" zise el. „Voiu transfera zece din dv. la Miss Parmalee, a cărei secțiune e încă incompletă". Apoi începu să citească nume din catalogul său. N'o făcea alfabetic, ci părea că alegea. Nouă studenți se ridicară, cam stângaci dar nu tocmai afectați. Mary sta calmă, întrucât avea tot dreptul să creadă că nu făcea parte dintre acei studenți incolori, cari să dea profesorului senzația monotoniei. Interesul ei pentru psichologie era foarte serios și ieșind din anii preparatori, găsise că trebuia să se înscrie neapărat la cursurile lui Sebastian.

Cum privirea lui se oprise asupra rândului în care se afla ea, fusese o clipă sigură că vecina sa, o blondă mică și grăsulie, avea să plece și ea. Dar profesorul zise: „Și d-ta, Miss...?

— „Lowry" răspunse ea simțind cum i se urca sângele în obraji.

— Și d-ta Miss Lowry" zise el excluzând-o hotărît.

Porni înaintea celorlalți colegi ai săi, cu sentimentul unui pur-sang, trimis să pască la un loc cu cai de saca.

Acum însă ținea cu fiecare fibră a voinței, să se întoarcă în clasa lui Sebastian, numai pentrucă avea certitudinea că aceasta l-ar fi indispus.

— „I-am citit cărțile, în vara trecută, cu speranța de a-l cunoaște personal anul acesta", zise ea decanului.

Bătrânul zâmbi cam bănuitor:

— „Dacă n'ai fi o studentă atât de bună, Miss Lowry, mai că te-aș bănui de motivele care — hm— fac pe multe din tinerele noastre fete să se înscrie la cursurile lui. Cum știu însă că interesul d-tale e pur academic...

— „Domnule Fannicott" întâmpină ea „dacă crezi..."

Lacrimi cu neputință de explicat îi apărură în ochi. Furioasă că se vedea stăpânită astfel de vanitate, ea reuși totuș să adauge:

— „Am muncit destul pentru ca să am dreptul să-mi aleg profesorii. Și dacă cred că el e mai... mai...

— „Mai interesant?" întrebă decanul, foarte încurcat dar fără să înțeleagă rostul lacrimilor.

— „Mai valoros" zise ea cu vocea scăzută. Era gata să-l laude oricât, numai să poată să se întoarcă și să se răsbune într'un fel.

— „Am să mă îngrijesc eu ca să fii transferată" zise în cele din urmă decanul, cu un aer aferat.

II.

Vineri după amiază, Mary intră în sala 201 a universității tocmai în momentul când profesorul Sebastian striga catalogul. Intârziase intenționat. Purta o rochie de lână roșie, sub jacheta de piele neagră și-și trăsese — cu o rafinată neglijență — o beretă roșie peste părul moale și strălucitor. Gulerul și manșetele de organdi alb aveau o croială școlărească, iar lavaliera de mătase sporia efectul de pueril. Işi petrecuse dimineața cu cumpărături. Se decisese imediat pentru rochiță roșie, dintr'o țesătură atât de suplă încât se numia piele de iepure. Descoperise că o femee, cu cât poartă stofe mai moi, cu atât e mai seducătoare.

Intrând în sala 201, Mary își da seama că evolua cu grația și calmul unei actrițe. Profesorul Sebastian îi aruncă o privire ascuțită și în ochii lui negri apăru uimirea. Nu spuse însă nimic, până după terminarea cursului, când o reținu.

— „Un moment, Miss... ăăă...

— „Lowry" completă ea rece. Citise că uitarea repetată a unui nume, ar putea indica o antipatie.

— „Nu te-am transferat la secţia D-rei Parmalee?"

— „Ba da." Işi repetase rolul de nenumărate ori. Nu vroia să-l măgulească. „Dar decanul Fannicott e de părere că ar trebui să rămân la cursurile dvs."

— „Dar ce amestec are el în toate acestea?" întrebă agresiv profesorul.

— „E sfătuitorul meu şi crede că cursurile d-tale sunt mai valoroase" zise ea vrând să-l măgulească şi simţindu-se deodată mititică pe lângă el.

Fără să zâmbească, el o întrebă:

— „Iţi place să înveţi?"

— „Desigur" răspunse ea. „N'aţi auzit de mine?"

— „Ştiu că erai sufletul petrecerilor studenţeşti."

— „Drept e că am condus juniorii din anul trecut" răspunse ea drăgălaş „fără însă ca aceasta să mă facă să uit identitatea lui Locke, Berkeley sau Hume."

— „Nu cred în cultura femeilor" zise profesorul Sebastian.

— „Cred în cultura bărbaţilor" răspunse Mary „şi mai cu seamă în educaţia şi în politeţa lor."

— „Nu te vreau în clasa mea" zise el. „Nu-mi place să văd la cursurile mele fetiţe drăguţe, pentrucă nu produceţi decât încurcături."

— „Un psicholog ar putea explica această atitudine" zise Mary. „Şi eu sunt o psichologă prea pătrunzătoare."

Cuvintele acestea avură par'că darul să-l înfurie. Şi Mary întâlni, cu o tresărire de bucurie, întunecata duşmănie a ochilor lui. Era acum sigură că imaginea ei se imprimase adânc în sufletul profesorului.

— „Bănuiala d-tale e foarte pripită" obiectă el „şi foarte greşită. Amatorul e totdeauna gata să confunde prejudecata cu pasiunea. Cuvântul are un înţeles cu mult mai larg."

— „Atunci, eşti un misogin?"

— „Nu, asta ar fi femeesc, pentrucă numai femeile îşi asfixiază intelectul cu pasiuni."

— „Şi bărbaţii şi-l secătuesc în speculaţii abstracte", răspunse ea cu un zâmbet răutăcios.

Intâlnind ochii fetei cari-l priviau dârzi, Sebastian îşi părăsi locul, netezindu-şi bărbuţa, cu o mână albă şi nervoasă.

— „Şi acum, mai ţii încă să rămâi în secţia mea?" întrebă el cu o licărire de speranţă.

— „Da, cu orice preţ" răspunse Mary.

Urmă un moment de tăcere, apoi deodată, figura lui se destinse într'un zâmbet spontan, copilăresc, şi-i întinse mâna.

— „Trebue să fi totuş o fată bună..."

După încheerea acestui armistiţiu, Mary părăsi încăperea, sărind ca o căprioară pe treptele vechi ale universităţii. In seara aceea, când Brent veni s'o ia la o serată studenţească, observă că figura ei era foarte luminoasă şi că ochi-i ardeau în cap ca doi cărbuni.

— „Ai primit vre-un cec deacasă?" întrebă el cu un ton prozaic, care o enervă.

— „Nu. Am avut unul Luni şi l-am cheltuit în mare parte."

— „Pari foarte bucuroasă, dar nu văd pentru ce."

— „Cum nu vezi pentru ce?" exclamă ea mustrătoare.

— „Apropos" reluă Brent. „Mr. Lewis Aster, un prieten al tatălui meu, mă va lua în biroul său la contencios, imediat ce-mi voiu fi trecut examenele. Ţi-ar plăcea să stai la Chicago?

— „Cred" răspunse Mary „că voiu cere un post de asistentă pe lângă catedra de psichologie."

— „Perfect!" exclamă el. „Ai putea încerca la Universitatea din Chicago sau la Northwestern."

— „O, nu!" răspunse ea re-

...Biciul îi sfichiuia glesnele, făcând-o să sară ca un copil...

pede. „Nu mă gândesc s'o fac într'altă parte decât aci."

Mergeau spre clubul asociaţiei, pe bulevardul larg, străjuit de pomi şi zgomotul paşilor lor era înăbuşit de frunzele ce aşternuseră un covor de bronz. Brent se opri brusc, privindu-şi logodnica atent.

— „Asta înseamnă o amânare a căsătoriei noastre şi de obiceiu, o căsătorie amânată nu se mai face niciodată."

— „Brent, cum poţi spune aşa ceva? Inseamnă pur şi simplu că-mi iau studiile în serios."

Tânărul isbucni într'un râs amar, apoi deodată îi cuprinse mijlocul, şi-i lipi capul de pieptul lui, ca să-i audă bătăile inimei.

— „Orice s'ar întâmpla" zise el „nu trebue să uiţi că te iubesc... că te iubesc nebuneşte" adaose el cu o voce înecată.

Mişcată, Mary se ridică pe vârful picioarelor şi-i întinse buzele. Dar într'un colţ secret al inimei sale domina luminoasă, diabolica figură a profesorului Sebastian. In cursul seratei, fusese cât pe-aci să-i povestească scena din după amiaza aceea, dar se oprise la timp. Ar fi vrut grozav să vorbească despre omul acesta care-i părea atât de ciudat; şi în acelaş timp, se silia să-l detracteze, spunându-şi „Aş pune rămăşag că nu ştie să danseze — şi Brent dansează atât de frumos" apoi „Sebastian are mâini de femee şi umeri înguşti... mâinile lui Brent sunt puternice şi umerii largi."

III.

Dar când veni cel de-al doilea semestru, Mary se înscrise pentru secţia de psichologie 18 B, a profesorului Sebastian cu o grabă pe care nu şi-o mai putut deghiza sub nici un motiv. De data aceasta, ca şi la început, profesorul Sebastian îşi roti ochii înciudat prin clasa în care se adunaseră patruzeci de studenţi, majoritatea femei şi începu imediat să strige numele celor pe cari-i trimitea mediocrei Miss Parmalee,. Numele Mary-ei Carolyn Lowry rămase însă în catalogul său. Când termină cu litera „L" ochii lor schimbară o privire uşor amuzată, care stabili între ei o camaraderie secretă.

— „Imi trebue câţiva voluntari" zise el „pentru o mică experienţă de laborator, Sâmbătă după amiazi. Asta nu vă va adăuga nimic la notele dv., dar mă va ajuta pe mine mult, cu privire la un articol pe care-l scriu."

Dintre bărbaţi, doar doi se oferiră, femeile în schimb, se ridicară în număr de opt şi printre ele era şi Mary. Cu un aer misterios, fără a le spune scopul, el fixă fiecăreia întâlniri diferite, la intervale de o jumătate de oră. Experienţa avea să aibă loc într'o încăpere din mansarda universităţii, unde profesorul Sebastian avea un fel de laborator ce adăpostea adesea şoricei, câini şi uneori chiar maimuţe.

— „Fiţi exacţi" le recomandă el. „Lăsaţi-vă curiozitatea acasă şi aduceţi cu dv. un spirit calm, ştiinţific.

Mary rămase în urma tuturor celorlalţi studenţi şi luă o decizie bruscă — o făcea sub impulsul farmecului pe care profesorul îl exercita asupra ei.

— „Maestre", începu ea, „aş vrea să ocup în anul ce vine locul de asistentă pe lângă d-ta, şi m'am gândit că ar fi bine să-ţi vorbesc cât mai curând cu putinţă."

Profesorul zâmbi gânditor.

— „Duduie dragă, am primit până acum o jumătate de duzină de oferte."

Figura ei se întunecă.

— „Toate femei, desigur..."

El confirmă dând din cap cu modestie, dar în ochii lui scânteia un amestec de satisfacţie şi ironie.

— „Vezi", continuă ea afectând indiferenţa „femeile acestea au făcut-o pentrucă sunt nebune după d-ta... Cu mine însă e altceva. Ceeace mă pasionează, e psichologia."

La aceste cuvinte, avu impresia că-l vede încruntându-se şi că vocea-i devenise mai rece.

— „Dumnezeule!" exclamă el. „Aşadar, d-ta tinzi să devii o savantă?"

— „N'am dovedit-o?"

— „Preocupările d-tale exterioare par foarte frivole".

— „Dar la anul n'are să mai fie aşa!" răspunse repede. „Voiu adopta programul maestrului meu."

— „Cum poate să fie o femee drăguţă, inteligentă în acelaş timp?" întrebă el.

— „Cum poate fi un bărbat frumos şi genial?"

De data aceasta complimentul lovise în plin. Un val de sânge coloră obrajii profesorului, care măgulit, îşi mângâie bărbuţa cu vârful degetelor.

— „Unui bărbat îi e mai uşor să se conducă fără biciul patimilor" apoi adause pe un ton oficial. „Intretimp, vorbeşte cu decanul şi vezi de îndeplineşte formalităţile necesare."

Mary părăsi sala cu o senzaţie de gol în suflet.

— „Sunt îndrăgostită" îşi spuse ea cu un amestec de teamă şi bucurie. „Mary... îţi dai seama că-l iubeşti pe profesorul Sebastian?... Dar asta-i cu neputinţă. Te vei căsători doar cu Brent, atâta vreme cât profesorul Sebastian te va obseda astfel. Pentru ce te-ai lăsat să ajungi aici? Probabil că ai fost nebună... Ştiu, dar e atât de fascinant. O, Dumnezeule! Cum am să-i spun vreodată lui Brent?"

Işi văzu logodnicul chiar în seara acelei zile, dar fu atât de veselă şi de drăgălaşă, încât el nici nu bănui ce luptă se dădea în inima ei. „Trebue să-i spun, trebue" se îndemna ea mereu. Şi totuş, oridecâte ori îşi forma în minte cuvintele, buzele i se răsvrătiau şi se pomenia spunând ceva care-l făcea să râdă cu hohote.

— „Vezi de-aceea ne iubim noi atât de mult, pentrucă avem aceeaş mentalitate" îi spuse el fericit.

IV.

Pentru a ajuta pe profesorul Sebastian în cercetările sale, Mary refuză pe Brent, care o invitase la un match de hockey. Cu toate acestea, se îmbrăcă mai îngrijit decât dacă şi-ar fi însoţit logodnicul.

Mansarda Universităţii părea mare, prăfuită şi misterioasă. Toate uşile erau închise. Mary ocoli de două ori coridoarele şi se decise după câteva minute de ezitare, să bată la o uşă care purta numeroase urme de degete.

Un tânăr înalt şi foarte slab, purtând ochelari cu rame de os, îi deschise. Recunoscu în el pe asistentul care aducea catalogul la cursurile de psichologie, sau strângea lucrările de clasă.

— „Miss Lowry?" întrebă tânărul. „Poftiţi înăuntru."

— „Treceţi vă rog îndărătul paravanului de colo" zise el cu o voce monotonă, după ce intrară, „lepădaţi rochia şi îmbrăcaţi chimonoul care atârnă acolo într'un cui. Aveţi grijă să scoateţi deasemeni pantofii şi ciorapii... Profesorul Sebastian vă va vedea imediat ce veţi fi gata."

Mary trecu repede după paravan şi găsi acolo un kimono japonez curat, dar foarte ponosit. Il îmbrăcă, după ce-şi scosese rochia şi din ce în ce mai indispusă, se descălţă. Işi pudră obrajii şi-şi roşi buzele, apoi îşi lăsă poşeta pe podele, lângă pantofi, pentrucă n'avea pe ce s'o pună. Când ieşi de după paravan, se pomeni înaintea unei oglinzi mari, ce atârna pe peretele din stânga uşei pe care intrase şi respiraţia i se opri de furie. Desculţă, în acel kimono ordinar de bumbac îşi pierduse cu totul prestanţa, căpătând ceva stângaciu şi umilit. Incercă să-şi drapeze halatul în jurul şoldurilor, pentru a-i da o notă personală, dar era cu neputinţă să-l aranjeze în vre-un fel. Dacă-l prindea într'o parte, se umfla în celelalte cu un fel de rotunjime burghezească. Picioarele-i goale, călcând plat pe podeaua dură de lemn, păreau surprinzător de mari şi chiar roşii, iar figura-i căpătase ceva comun. Imaginea pe care i-o trimitea oglinda, îi amintia de spălătoreasa mamei sale. Ne mai putând suporta spectacolul acesta, îi întoarse spatele.

In acelaş moment, profesorul Sebastian intră pe uşă. Asistentul, care şedea lângă fereastră, o măsură din cap până'n tălpi, apoi căscă şi-şi plecă privirile pe un carnet.

In ochii lui Sebastian se citia o mustrare, pe care nu întârzie s'o exprime. „Târziu!" strigă el cu o voce vibrândă.

Ea tresări şi-şi duse degetele la gură, pentru a ascunde tremurul nervos al buzelor. Dar mai înainte de a apuca să clipească, fluturându-şi seducătoarele genele, braţul profesorului Sebastian se trase înapoi şi într'o fracţiune de secundă un biciu îi îmbrăţişă glesnele. Mary sări buimacă de uimire, strigând :

— „Oh! Te rog! Nu!"

Faţa lui era severă şi imobilă. Biciul îi atinse din nou muşcător glesnele; ea sări în sus cu grimasa vanităţii rănite, crispată pe figură. Asistentul o privia cu interes. Işi plecă privirile şi-şi văzu picioarele făcând sărituri comice sub atingerile biciului. Intreaga situaţie era de aşa natură, încât fata ar fi leşinat de râs dacă s'ar fi putut vedea cu ochii unei persoane străine.

Săria mereu, din ce în ce mai repede, în ritm cu biciul ce-i sfichiuia picioarele. Ochii i se umpluseră de lacrimi şi era atât de furioasă de disgraţiosu-i aspect, încât îi venia să urle. Işi ţinea însă buzele strânse, dar nu-şi putea stăpâni involuntarele sărituri, când biciul îi atingea glesnele. Loviturile nu erau destul de puternice pentru a-i produce dureri reale, dar ceeace-i aprinsese obrajii, uscându-i buzele şi făcând să-i strălucească ochii, era sentimentul ridicolului, al acestei abominabile înjosiri .

Când furia ei atinse acea culme de unde actele încep să scape de sub controlul raţiunei, profesorul încetă jocul. El făcu un semn asistentului, care se sculă repede de pe scaunul său şi apropiindu-se de Mary, îi vârî un termometru sub limbă. In acelaş timp Sebastian îi apucase mâna şi-i lua pulsul.

Ea se uită uimită la cei doi bărbaţi, cari schimbau zâmbete de satisfacţie.

— „Minunat!" exclamă Sebastian. „Pulsul foarte, foarte ridicat."

— „Două grade de febră" zise asistentul triumfător.

— „Niciodată..." zise Mary „n'am fost insultată în halul ăsta."

Işi dădu spre spate părul ciufulit, pentru a-şi elibera fruntea înfierbântată şi-şi privi dezolată picioarele, ce-i apăreau enorme şi roşii, de sub poalele kimonoului ponosit.

Vocea lui Sebastian răsună acum mângâioasă:

— „De asta nu mă îndoesc. Dar am făcut-o în interesul experienţei, pentru a analiza efectele fizice ale furiei. Toate tinerele femei care te-au precedat, s'au înfuriat tot atât de repede. Pe bărbaţi mi-a fost mai greu să-i aduc în această stare. Nu-ţi spuneam eu că la femee intelectul e guvernat de emoţie?"

Cum ea nu răspundea nimic, continuând să-l privească cu ochii injectaţi de febră, savantul se întoarse spre asistentul său:

— „Notează toate acestea în carnetul de pe biroul meu".

Apoi se apropiă de fereastră, lipindu-şi fruntea de geam, în vreme ce ea se retrăgea în grabă după paravan.

V.

Când Mary reapăru, după ce se îmbrăcase, aranjându-se în măsura în care i-o permiteau degetele ce-i tremurau de enervare, profesorul Sebastian se apropiă de ea zâmbind.

— „Sper că ai să mi-o ierţi. Am făcut-o în interesul ştiinţei."

Ea se opri brusc, observând ceva atât de ciudat, încât scoase o mică exclamaţie ce se pierdu aproape neauzită. Intensitatea cu care această experienţă psichologică îl acaparase, ştersese din mintea lui orice urmă de prudenţă, sau poate că recenta sforţare fizică, produsese nefericitul accident... Brusc, ea făcu un gest — dictat de un impuls pe care nici mai târziu n'a parvenit să şi-l explice — nu şi-a putut da niciodată seama dacă fusese răsbunare, sau pur şi simplu răutate. Cu o mişcare tot atât de rapidă ca şi a lui, când îi biciuise glesnele, ea se ridică pe vârful picioarelor şi-i smulse barba.

— Oh, te rog, nu!" exclamă el cu o voce, stinsă, mai mult un mormăit. Pe faţă-i apăru contorsiunea venităţii rănite. „Asta e oribil!" bâlbâi el furios şi ochii i se bulbucară pe figura devenită deodată roşie-vânătă.

— „Doamne! Pentruce porţi barbă falsă?" întrebă ea.

El se silia să pară calm, dar vocea-i tremura de furie. „Eu... pentru că-mi vizitez adesea mama, la Chicago, şi m'ar găsi imposibil cu barbă". Apoi reluă înţepat: „In orice caz, nu prea văd întrucât sunt obligat să-ţi dau cont de acţiunile mele."

Ea-i studiă faţa şi o găsi de nerecunoscut. Nu mai era nici romantică şi nici diabolică; îi părea mai curând o figură copilărească, şi nedecisă, linia bărbiei în special, era foarte slabă. Mary inspiră adânc.

— „Vezi de-ţi ia temperatura şi pulsul şi notează-ţi-le în carnetul d-tale..." zise ea. „Toate astea în interesul ştiinţei, mă înţelegi?"

In vreme ce se repezia pe uşă afară, coborînd în grabă treptele, îl auzi strigând-o, dar asta o făcu să-şi iuţească paşii, cari ajunseseră nişte sărituri copilăreşti, ce desminţiau rafinăria costumului ei.

Abia când ajunse la ultimul etaj, Mary îşi dădu seama că ridiculul nu se epuizase: mâna-i înmănuşată ţinea strâns bărbuţa profesorului Sebastian!

Se rezemă de perete şi râse până la epuizare, până când lacrimile-i scăldară faţa. Abia acum înţelegea pentru ce o strigase atât de tare... fără îndoială că nu vroia să apară ras pe coridoare. In orice caz, înapoi nu se mai putea întoarce. Prea ar fi fost caraghios. Şi apoi, ambii erau încă în culmea furiei.

Puse bărbuţa profesorului în geantă şi se întoarse la cămin. Găsi aci pe Brent, care o aştepta.

— „Dragule", îl întîmpină ea cu vocea încă tremurândă „era cât pe-aci să uit că mâncăm în oraş. Te rog să-mi ierţi întârzierea, dar am avut o după amiază extrem de interesantă."

— „Zău?" zise Brent „matchul de hockey a fost minunat. Trei la unu pentru noi. Dar tu ce-ai făcut?"

— „O experienţă psichologică" răspunse ea şi hotărî în aceeaş clipă să nu-i spună nimic din cele petrecute.

El o privi trist.

— „Aşadar, te pasionează mult chestia asta?"

Ea se ridică pe vârfuri şi-i cuprinse gâtul cu braţele, lipindu-şi obrazul de al lui.

— „Ba, cred că am să mă las de ea cu totul."

— „Cum, nu vrei să mai iei postul de asistentă, nu tinzi la profesorat?"

— „Nu, dragă, pentrucă psichologia nu e ceva ce se învaţă E un instinct. Te naşti cu el sau fără el. Asta e totul"...

In româneşte de E. A.

BRIDGE

Prima zi de campionat

Joui 23 Februarie sa' ţinut în saloanele Clubului Aero Chimic din Bulev. Brătianu 36, prima şedinţă a concursului de Bridge. Plafonul 1933.

Şedinţa a fost rezervată campionatelor femenine şi s'a disputat proba „Problemelor.

A concurat prima serie de doamne printre care numărăm cele mai bune jucătoare din Capitală.

Cităm în ordine alfabetică pe doamnele: Florescu, Greben, Manoliu, Polizu-Micşuneşti, Porman, Racotă, Rădulescu, Tatăşescu, Teodorini, Weisengrün.

La ora 9.45 d. d. Paul Prodan, membru în comitet, inginer Constandache şi Weissman, arbitri şi V. Russu Şirianu directorul concursului au deschis şedinţa.

Fiecare concurentă luând loc la masa ce îi era rezervată, a avut de rezolvat, rând pe rând, primele cinci probleme din seria de zece.

Deşi se experimentează pentru întâia oară la noi în ţară concurs organizat ştiinţific, deşi cea mai mare parte dintre concurente n'au avut prilejul să-şi formeze un exerciţiu solid în ce priveşte rezolvirea problemelor, proba de Joi seara s'a dovedit foarte interesantă.

Soluţia problemei Nr. 5

Vom întârzia anume de a publica soluţia problemei din numărul trecut, invitând pe cititorii noştri să ne trimeată pe o simplă carte poştală soluţia imaginată de ei. Vom cita răspunsurile interesante şi vom deschide o discuţie pe tema cea mai importantă în materie de bridge: a imagina după licitaţie şi după propria ta carte — iar după etalare şi cu ajutorul mortului — poziţia probabilă a cărţilor din mâna adversarilor şi a partenerului.

Deasemenea vom da în numărul viitor, o nouă problemă.

Actualități

1) D-na Gloria Vanderbilt, văduva miliardarului, care la moartea soțului ei a moștenit 12 milioane dolari, a sărăcit în așa fel încât azi nu mai are decât 25 de dolari venit săptămânal. Justiția i-a acordat de curând din averea fiicei ei și pentru întreținerea acesteia, o sumă de 4000 dolari lunar.

2) Regele Christian al Danemarcei, pe bordul yachtului „Dan", pleacă la Cannes, spre a lua parte la cursele de regatte.

3) In statul Michigan s'a declarat un crah bancar cu repercusiuni grave în toată economia americană. A fost nevoie de ajutorul guvernului, spre a putea plăti salariul diferiților funcționari ai fabricilor de automobile din Detroit.

4.

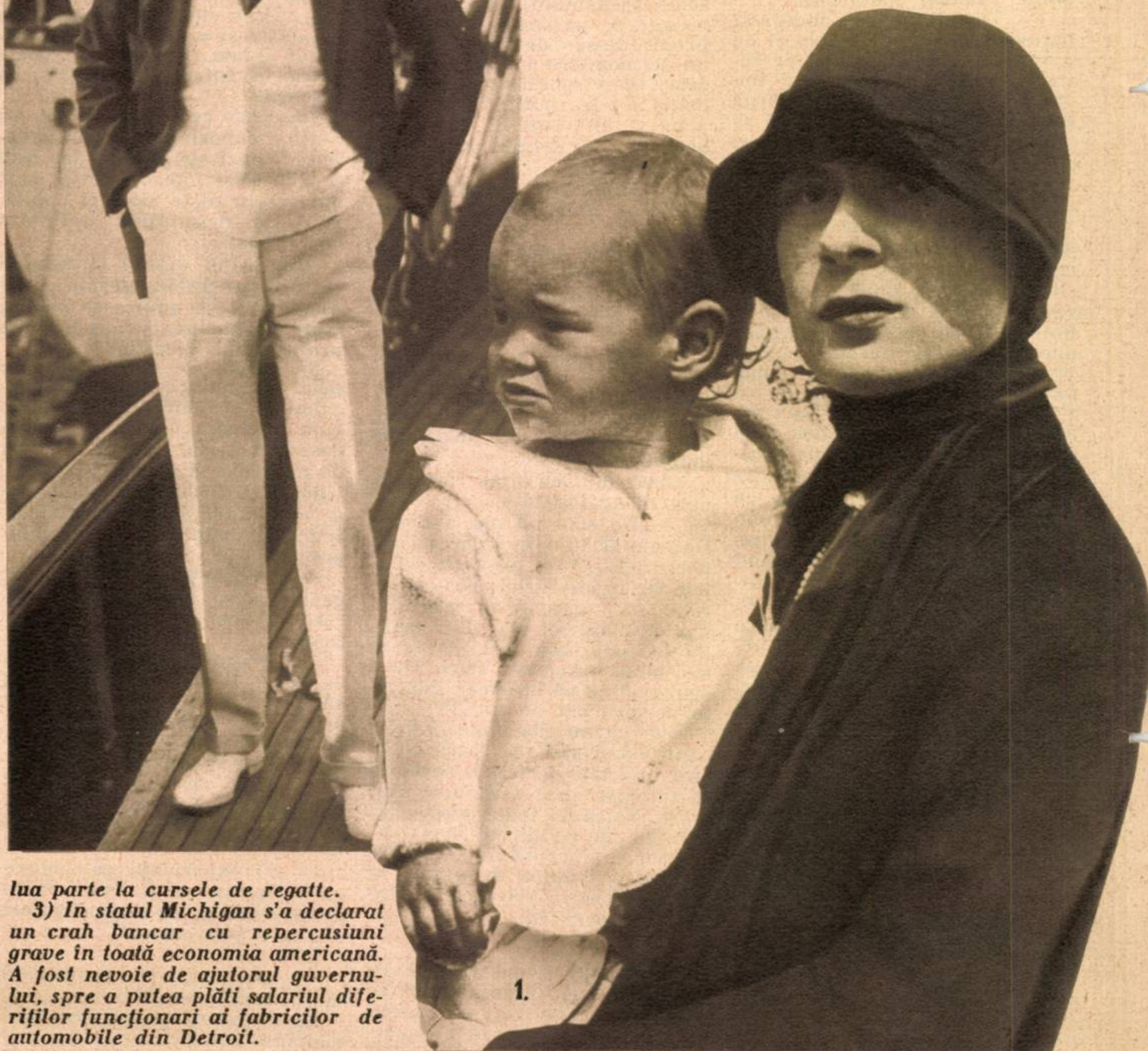
4) La mijlocul lunei Februarie, s'a încercat un atentat asupra președintelui Statelor Unite Franklin D. Roosevelt, în timp ce acesta ținea o cuvântare la Miami (Florida). Atentatorul Josef Zangara, pe care fotografia noastră îl înfățișează, a fost condamnat la 80 ani muncă silnică.

5) Boxeurul Ernie Schaaf, într'un match cu Carnera, la New-York, după a 13-a repriză, a fost doborît prin k. o. și lovit atât de grav, încât a murit imediat după intervenția chirurgicală.

6) Copila Hedwig Wengereck din Hamburg a ajuns în mod misterios tocmai la Los Angeles, în California. Se pare că scriitorul Dathe, din Los Angeles, ar fi preluat întâiu copilul în îngrijirea sa și în urmă ar fi voit să se debaraseze de dânsul. Atât scriitorul cât și fetița vor fi retrimiși în Germania.

2.

1.

5.

6.

3.

Cea mai tânără îmblânzitoare de elefanți.

D-ra Mika Busch poate fi socotită drept cea mai tânără îmblânzitoare de elefanți. Debutul și l-a făcut de curând la Berlin, unde execută diferite figuri în arena unui circ, cu trei elefanți cari îi dau desăvârșită ascultare, la simplă comandă. Partea caracteristică este că d-șoara Busch nu utilizează în demonstrațiile pe care le face, nici un fel de instrument de specialitate.

PLATYPUL

Platypul australian, care are un plisc de rață, e poate animalul cel mai curios din lume. S'ar putea spune că natura a adunat frânturi de calități de ici, de colo, cu care a înzestrat acest mamifer; din această pricină el constitue o clasă separată de toate celelalte. Căci platypul e în acelaș timp pasăre, mamifer și reptilă. El depune ouă ca păsările. Corpul îi este acoperit cu un fel de blană, dar nu măcăe ca o rață, ci latră ca un câine și-și hrănește puii cu lapte. Platypul e amfibiu, adică trăește pe uscat și în apă. Pe uscat nu umblă pe labe, ci pe încheeturile acestora. In apă înnoată cu ajutorul pieliței dintre degetele labelor. Labele dinapoi sunt prevăzute cu câte un pinten, prin care se scurge un venin, ce provine dintr'o glandă specială.

Toaleta de gală a șefului de trib e gata!
Solemnitatea poate începe.

„Realitatea Ilustrată" s'a ocupat în câteva rânduri de evenimentele din Extremul Orient, dând cititorilor posibilitatea să cunoască de aproape stările de acolo. In articolul care urmează, autorul face câteva observațiuni judicioase asupra enigmei chinezești, insistând în special asupra renașterii industriale și comerciale a vastei republici. Articolul va prezenta cu atât mai mult interes, cu cât Japonia a amenințat recent cu retragerea din Liga Națiunilor și se pregătește să pornească în mod oficial războiul contra Chinei.

ENIGMA

Dacă vreți să vedeți cât poate îndura omenirea, fără să piară — continuându-și imperturbabilă calea spre progres — aruncați o privire de câteva clipe asupra hărții Chinei.

Seria dezastrelor a început aci cu marile turburări determinate în Hinterlandul Shanghaiului de către armatele comuniste — pagube ce se ridică la șapte miliarde cincisute de milioane lei. Nu mult după aceasta, s'au abătut asupra sa înecurile care au distrus holdele și jumătate din numărul caselor, într'o regiune ce măsoară patruzeci de mille în lățime și 900 mile lungime. Pierderile s'au evaluat la nouăzeci și cinci miliarde lei, și 15.000 vieți omenești. Apoi, Shanghaiul hrănia încă 30 de mii de refugiați ai inundaților, când năvălitorii japonezi și apărătorii chinezi, transformară orașul într'un câmp de bătălie, nimicind casele și mijloacele de existență a 300.000 de cetățeni. Pagube: douăzeci și șase miliarde, două sute cincizeci milioane lei și 597 de fabrici cu un capital total de treizeci miliarde lei, utilizând o sută de mii de muncitori, rase de pe suprafața pământului sau puse în imposibilitate de lucru.

Adăugați la acestea partea Chinei în actuala depresiune economică, de care se resimte întreaga lume; turburările interne ce deslănțuesc răsboaie civile, numite de popor în stilul său telegrafic: „calamitatea țării" și însfârșit scăderea cu 70 la sută a valorii argintului, metalul său monetar și veți avea atunci un tablou complet al grozăviilor ce s'au abătut asupra acestui vast teritoriu.

St. sus: *Un refugiat chinez din ținuturile inundate. Intr'unul din coșuri își poartă bruma de lucruri pe care le-a putut salva, iar în celălalt, copilașul;* st.: *Copile chineze urmând cursurile unei școale americane la Shanghai;* jos: *In timp ce Shanghai-ul a fost ocupat de trupele japoneze, se găsiau aci zeci de mii de refugiați din ținuturile inundate.*

CHINEZĂ

Am pornit vara aceasta dela Nagasaki pe marea chineză, cu impresia că intram într'un cimitir. Această impresie spori înaintea înfățișării pustiite a Woosungului, — fortul ridicat la intrarea în portul Shanghai — o întindere fără relief, de cărămizi sfărâmate și grămezi de cherestea, în locul febrilei vieți de port care era înainte pentru călător, primul contact cu China. In vreme ce vasul pe care mă aflam înainta cu o viteză mijlocie în sus, pe canalul ce formează portul Shangaiului, căutam să mă pregătesc pentru scenele de acută mizerie ce aveau să mi se desfășoare înaintea ochilor.

Dar... închipuiți-vă uimirea mea când m'am pomenit în mijlocul unui oraș frământat, ziua de tot felul de activități, iar noaptea de petreceri, un oraș care părea să n'aibă cea mai mică idee de întunecata psihologie ce planează asupra Occidentului — un oraș vesel, de muncă, comerț și dans...

Am avut ocazia să constat că Shanghaienii — chinezi, americani și europeni — nu luau deloc în serios criza mondială și mi-a fost cu neputință să-i fac pe acei cu cari am stat de
Fetițele chineze, micuțe dar mlădioase, au descoperit că sunt
vorbă să înțeleagă depresiunea economică și spirituală ce ne domină. Când le-am spus că în momentul de față, mișună pe străzile New-Yorkului mult mai mulți cerșetori decât pe ale Shangaihului — un fapt foarte ușor de stabilit — unii au crezut că-mi băteam oc de ei, iar alții, că înebunisem.

Shanghaiul își cheltuește surplusul de energie în ultima epidemie mondială — nebunia dancingurilor. Numărul acestor localuri se ridică la treizecei și toate fac afaceri admirabile. Unul din ele are o orchestră americană de jazz și o sută cincizeci până la două-sute de vizitatori pe seară. Altul a importat o orchestră de negri ,iar al treilea o orchestră havaiană.
tot atât de bune pentru dans — dacă nu superioare chiar, — celor de rasă albă, fapt de care s'au sesizat de altfel atât chinezii cât și albii.

Până mai acum câtava vreme, în afară de cercurile diplomatice și ale aristocrației, nu vedeai bărbat alb dansând cu femei chineze, ceeace înseamnă că dincolo de aceste cercuri, indigenele nu cunoșteau acest gen de nebunie. Astăzi, divertismentul de predilecție al comercianților și funcționarilor, atât străini cât și indigeni, este vizitarea localurilor cu orchestre de jazz, unde plătesc doi cenți pentru un tur de dans cu tinerele dansatoare chineze, mute dar foarte nostime și îmbrăcate cu șic.

Dansatoarele cu taxă chineze, au scos literalmente de pe hartă rusoaicele, care monopolizaseră până acum această profesiune pe coasta Chinei. Aceste tinere dansatoare care fac acum sen-

Dr. sus: *Un copilaș chinez mâncându-și porția de orez cu tradiționalul tacâm: două bețișoare;* dreapta: *Un tun medieval care a fost întrebuințat în urmărirea banditilor chinezi, din interitorul țării;* jos: *Un detașament japonez cantonat la Shanghai.*

zaţie în societatea Shanghaiului, formează o clasă cu totul nouă, între clasele vechi şi bine definite, deşi nefixate în caste, ale Chinei. Multe din ele sunt fiicele unor respectabile familii burgheze de meşteşugari şi-şi ajută părinţii sau îşi strâng pentru zestre, pe când altele, urmează licee şi cursuri universitare.

Costumul lor, care a lansat o ultimă modă pentru femeile din acest oraş-port, este o adaptare a tradiţionalului kimono bărbătesc care la ele apare lung şi lipit de trup, despicat în ambele părţi dela glesnă până la coapse şi oferind privirilor nişte ciorapi lungi de mătase — o altă inovaţie pentru femeea chineză — şi o panglică sinuoasă de piele măslinie. Se vede că acum câţiva ani, când femeea chineză a abandonat tradiţionalii săi pantaloni lungi pentru lingeria occidentală şi vestmintele europene, sunase ceasul unor mari transformări într'o vechie civilizaţie. Nebunia dancingului, spre consternarea urmaşilor lui Confucius, s'a întins în toate oraşele ce se ridică pe coaste, dealungul râurilor şi drumurilor de fier chineze. In Japonia, pe de altă parte, unde până mai acum câţiva ani era în plină ascensiune, furia aceasta prezintă actualmente vădite simptome de oboseală.

Dreapta: *O stradă din cartierul comercial chinezesc al Shanghai-ului;* jos: *Raţele la pescuit: pescarii chinezi se servesc în ocupaţiile lor de raţe, cărora le aplică pe gât un inel. Acesta le permite să respire în voie, dar nu le dă posibilitatea de a înghiţi ceva. Lăsate pe apă, raţele prind peştele, pe care pescarii li-l scot apoi din cioc şi aşa mai departe.*

St.: *Imediat după sângeroasele evenimente dela Shanghai, s'a înfiinţat într'o colibă de lut, cu acoperişul de stuf, la marginea oraşului, primul oficiu de poştă aeriană.*

In mişcarea de refacere a Chinei observăm însă câteva fenomene extrem de ciudate. S'a spus — cu oţelitul optimism al rasei — că nemaipomenitele inundaţii au lăsat câmpiile mai bogate decât oricând şi cu mult mai puţină omenire de hrănit. Intr'adevăr recolta din anul acesta, a fost una din cele mai mari în analele agricole ale Chinei. Pe de altă parte, negustorii Shanghaiului spun, că atât forţele japoneze cât şi marile garnizoane americane şi britanice, au fost silite să cheltuiască mari sume de bani în China, pentru aprovizionări, ceeace i-a sporit cifra exportului.

Chiar turburările interne au în ochii japonezilor o lature roză, prin faptul că atmosfera de nesiguranţă pe care au creeat-o, a scos banii de prin tainiţe,

grămădindu-i în bolţile Băncei Naţionale Shanghaiene, unde au format imense capitaluri, ce vor servi la alimentarea industriilor.

In acest mod Shanghaiul lucrează ca un burete, absorbind bogăţia fluidă a marelui hinterland, pe care-l lasă mai secat de vlagă decât oricând.

Actualmente Shanghaiul se află în situaţia — nu chiar atât de avantagioasă, pe cât aţi înclina s'o consideraţi — de a poseda după New-York şi Paris, cea mai mare îngrămădire de bani grei, inutilizabili.

Până şi formidabila devalorizare a argintului, ia pentru China un caracter avantagios, întrucât reducându-i avuţia monetară cu două treimi, în raport cu alte naţiuni, făcându-i cumpărările de trei ori atât de costisitoare şi sporindu-i sarcina datoriilor în aceeaş proporţie, stimulează ridicarea industriei indigene. Pe de altă parte, tot această depreciere a monetei, face ca materia primă chineză să fie foarte ieftină pentru celelalte naţiuni, astfel că exportul ei a rămas în cursul actualei crize mondiale, foarte apropiat de normal.

Factori cu totul disparaţi din diferite colţuri ale lumei, par a se fi aliat pentru a lansa în larg noua corabie industrială a Chinei. După cum am arătat şi mai sus, devalorizarea argintului a determinat pe de o parte o mare cerere de bumbac din afară, reducând pe de altă parte importul la minimum.

Dar factorii cu ajutorul cărora China se va reface şi ridica, sunt în primul rând calităţile spirituale ale poporului său: tenacitate, un fatalism vesel, dragostea de muncă şi apoi fenomenul desvoltării industriale într'un câmp proaspăt, într'o ţară de străvechi tradiţii. In această ultimă privinţă, ea vine în contrast cu Occidentul, unde industria şi-a făcut prima tinereţe şi ar necesita o nouă grefare glandulară.

UN CHICAGO AL ORIENTULUI

Să privim acum mai de aproape Shanghaiul, a cărui desvoltare, grăbind intrarea continentului asiatic în era industrială, formează unul din cele mai interesante capitole ale secolului al douăzecilea.

In zilele când Chicago era un oraş de frontieră, cu una sau două străzi prăfuite, Shanghaiul era şi el un sat de pescari, cu câteva colibe. Astăzi, sunt amândouă oraşe mari, ridicate cu o repeziciune fără precedent. Shanghaiul e pentru desvlotarea agricolă şi industrială a Chinei, ceeace a fost Chicago pentru Middle-West-ul american. Industria acestuia din urmă a devenit un titan, pe când a Shanghaiului a rămas încă un copil, dar un copil robust, ce creşte prea repede pentru confortul propriei sale gospodării şi pentru sentimentul de siguranţă al vecinei sale, Japonia.

In cursul lunei Iulie, Shanghaiul a văzut ridicându-se 670 clădiri noui, fără a pune la socoteală reconstrucţiile din zona devastărilor.

Oricine s'ar duce acum la Shanghai, ar găsi personalul căilor ferate lucrând în nişte şoproane cu podele de cărămizi şi acoperişuri de şindrilă, ce înconjoară ruinele staţiei de c.f.

Două săptămâni şi mii de kilograme de explozive le-au trebuit aviatorilor japonezi pentru a nivela acest teren, dar au făcut-o în toată accepţiunea cuvântului *„radical"*.

Prima mişcare mare în zona reconstrucţiilor, este ridicarea celor zece blocuri pentru o nouă gară, lucrări ce urmează să necesite cheltueli de aproximativ un milion de dolari.

Trecând de cartierul unde se ridică majestuosul Palat al Vămilor, Banca Naţională, câteva birouri de voiaj şi hoteluri, intri într'un oraş modern, mai americanizat decât orice alt oraş european. Cei mai recenţi sgârie-nouri sunt două clădiri de câte douăzeci de etaje. Acum zece ani recordul de înălţime îl bătea o clădire de şase etaje.

In sus, pe ţărmul stâng al fluviului, se întinde vechiul oraş indigen, regiunea încinsă de zidul circular şi suburbiile sale — adevărate cuiburi de mizerie.

Spre dreapta, dincolo de râuleţul Soochow împânzit de sampane, se întinde cartierul chinezesc modern, a cărui porţiune nordică cu suburbiile sale până la fluviul Yangtse, zace în ruină. După acest cartier, se întinde o altă regiune americanizată de un aspect cu totul nou însă, oferind privirilor vile elegante, clădiri de mai multe apartamente, pajişti bine îngrijite şi case în stil francez.

PROECTUL UNUI NOU SHANGHAI

Imediat în scara realizărilor, se propune un nou Shanghai chinezesc mai mare, care urmează să se ridice pe locul satelor ruinate dintre oraş şi marele fluviu şi să fie clădit în stilul Renaşterei Chineze — elaborat de architecţii chinezi şi americani.

O comisie germano-chineză era tocmai pe punctul de a începe lucrările de realizare ale acestui proect, dar a fost împiedecată de inundaţii şi războı. Acum, chiar dacă banii s'au împuţinat, răsboiul a curăţat terenul. Cheiuri, fabrici, case comerciale şi case de locuit, se ridică cu febrilitate, ca din pământ.

IMPOTRIVA HOLEREI

Pentru muncitori s'au ridicat câteva blocuri de clădiri formate din apartamente mici, ce se închiriază cu cincizeci de cenţi pe lună ceeace înseamnă că sunt cu mult mai convenabile decât colibele lor de lut şi paie, oferind pe de altă parte oarecare confort şi mult mai multă higienă.

Imediat pe urmele inundaţiilor şi ale răsboiului s'a ivit ameninţarea celei mai mari epidemii de holeră din câte a pomenit istoria omenirei. Mii de cazuri au început să apară în taberile refugiaţilor, în barăcile armatelor şi în oraşele din Mongolia inferioară până în Indo-China. De data aceasta însă, ştiinţa a avut mijloacele de a paraliza această plagă: s'a descoperit un vaccin antiholeric şi toate oraşele, satele şi garnizoanele militare chineze au fost aprovizionate cu acest ser, cu care s'a făcut mai mult de un milion de inoculări preventive şi curative, ceeace a avut de efect reducerea mortalităţii, dela 96 la sută la 8 la sută şi micşorarea virulenţei microbului, într'o mare măsură.

INDUSTRIA

Mai mult de jumătate din învestiţiile de nouăzeci milioane dolari, ce s'au făcut asupra maşinilor, intră în torsul şi ţesutul bumbacului. Această industrie recrutează patru cincimi din muncitorii fabricilor. Imediat în scară se clasează tutunul şi apoi tipografiile.

Dacă cercetăm utimele rapoarte, vedem că industria chineză paralizată de inundaţii şi răsboi, în primăvara trecută, s'a refăcut în mai puţin de cinci luni. Fabricile de textile funcţionează cu toată capacitatea şi această vertiginoasă desvoltare se explică prin faptul că industria chineză a avut la bază încă dela început electricitatea.

Reprezentaţi-vă proletariatul chinezesc, care nu-şi mai trece vremea cu munci manuale în pragul caselor, ci înaintea unor maşini, cu ajutorul cărora ţes, macină făină, fabrică diferite unelte şi aparate, fonografe, plăci de gramofon, produse de aluminium, ustensile de menaj, acid sulfuric şi alţi acizi, sodă caustică, cosmetice, aparate electrice şi de radio, galoşi etc.

Inchipuiţi-vă aceşti oameni în turnătorii de uzine, construind vagoane de cale ferată, automobile, aeroplane, dinamo-uri şi motoare. Căutaţi a vi-i reprezenta în şantiere, construind vase pentru marina comercială, ce pare să fi pornit pe drumul cel drept de data aceasta.

Reprezentaţi-vă efectul acestui val de viaţă nouă ce s'a abătut asupra medievalelor oraşe şi sate ale Chinei, cu răsboaie de mână, cuptoare miniaturale, ciocane şi nicovale în mai fiecare casă, cu transporturi primitive, efectuate cu ajutorul sampanelor, al căruţelor şi al roabelor şi veţi avea o imagine a celei mai recente epopei industriale.

Observând însă penibilele experienţe pe care le-a făcut Occidentul în acest domeniu Chinezii au decis că desvoltarea nelimitată a industriei sub sistemul concurenţei nu e tocmai ceeace i-ar trebui. Ţelul său este industrializarea în vederea îmbunătăţirii condiţiunilor de traiu, ale milioanelor sale de locuitori, — un sistem având la bază un echilibru între agricultură şi industrie, iar nu lupta pentru minimalizarea mânei de lucru, cu realizarea celor mai mari câştiguri. Idealiştii guvernului au însă mult de luptat cu lăcomia naturală a nouilor capitalişti chinezi.

UPTON CLOZE

Execuția

O tragedie într'o gară. Otrăvitoarea soțului ei trebue să-și ia pedeapsa, dar nu ghilotina va executa, ci roțile expresului, care se pierde duduind în noapte.

I

PAUL Jaume era șeful unei mici gări, dintr'un departament central. Trăia acolo fericit, cu soția și fiul lui.

Intr'o zi căzu bolnav, — și, peste puțin, muri.

Fratele lui veni pentru înmormântare, și rămase cincisprezece zile la locuința cumnatei lui, în care Compania o lăsă să stea până la sosirea noului titular.

II

Era aproape de miezul nopții.

Linia era liberă: se aștepta expresul pentru ora unu și un sfert.

Noaptea era neagră, atmosfera încărcată, grea, apăsătoare. Din când în când un fulger sfâșia norii ce se îngrămădiau amenințători; la lucirea lui, se vedeau șinele întinzându-se drepte, ca doi șerpi lungi. Gara apărea în întuneric asemenea unei mari pete albe.

O tăcere adâncă se lăsase după o zi plină de sgomotul trenurilor, de flueratul ascuțit al locomotivelor și de strigătele călătorilor.

Totul dormia în această liniște binefăcătoare.

III

Totul dormia... Nu, nu dormia totul, căci acolo, la gară, o fereastră era luminată iar îndărătul ei s'ar fi putut zări un bărbat și o femee, stând în picioare și părând că vorbesc cu aprindere.

Femeea era încă tânără. Imbrăcată cu un capot, cu părul desfăcut, părea să fi fost întreruptă brusc, pe când își făcea toaleta. La prima vedere nu plăcea, era prea slabă și avea un aer băiețesc; dar dacă o priviai câteva clipe, prima impresie se ștergea și erai atras de mișcările-i mlădioase, feline, precum și de ochii ei verzi, stranii, cari ardeau. Simțiai sub înfățișarea-i cam bărbătească o femee, o femee adevărată, nervoasă, vibrândă și pasionată.

Bărbatul, putea să aibă vreo cincizeci de ani. Purta un mic veston de culoare închisă, pe care înfloria crucea legiunii de onoare. Prin ținuta lui corectă, statura-i dreaptă și expresia aspră a trăsăturilor sale, recunoșteai îndată în el pe fostul ofițer.

Vorbiau cu aprindere, însă aproape pe șoptite.

— Așadar, e adevărat, îi zicea el, ți-ai uitat datoriile, ai fost destul de mârșavă ca să-l trădezi pe nenorocitul meu frate. Nu te-ai gândit la ce rușine și mâhnire îl expuneai.

Urmă o tăcere pe urmă bărbatul reluă:

—Bietul Paul! El care era așa de bun și de blând, care te adora, care te-a scos din mizerie! Nu protesta! — Cum l-ai răsplătit, batjocorindu-l, făcând din el ce? un... tu, care nu ești decât o nemernică!

— Dar...

— Taci! Ce-ai să-mi spui, ca să te acuzi? Că iubești pe altul, că inima ta a fost prea slabă? Nu, nu ești din acelea care sunt ademenite. Firea ta perversă calculează rece, combină, aranjează totul după placul ei. In capul tău, făurești planuri, după cum un general alcătuește pe acelea ale unei bătălii, și mâna ta le execută fără să tremure. Dar nici eu, judecătorul tău, nu voiu tremura când va fi vorba să te pedepsesc și să-mi răsbun fratele otrăvit de tine, ticăloaso!

Femeea se prăbușise pe un scaun; dinții îi clănțăniau. Dar se ridică îndată, ca să protesteze:

— Otrăvit? Nu-i adevărat!

— Nu-i adevărat? Ai vrea să mă faci s'o cred. Ce-ți zici! Și asta e un găgăuță ca și cellalt, va lua în serios prefăcătoriile mele. Numai că te-ai trezit prea târziu, ca să-l bărbierești pe căpitanul Jaume: e o vulpe prea bătrână...

„Dealtminteri, am dovada vinovăției tale, da! Asta te miră, nu-i așa? Și totuș e adevărat. De cincisprezece zile de când mă aflu aci, îndurând un adevărat martiriu în tovărășia ta, crezi că am stat cu mâinile în sân? Nicidecum. Din ziua când bănuiala mi-a intrat în cap, din ceasul când gândul că te-ai descotorosit de soțul tău, mi-a străbătut mintea, n'am mai avut odihnă; am iscodit, am căutat, mi-am frământat creerii, și am descoperit".

— Descoperit ce?

— Nerușinato! că nu ești decât o otrăvitoare!...

— Te implor, vorbește mai încet, te-ar putea auzi copilul.

— Copilul... L'ai iubit oare? Ar mai putea avea loc deci în inima ta un simțimânt cinstit? Sărman micuț! Imi este el ceva? In vinele lui curge vreo picătură din sângele nostru? E un Jaume sau e fiul vreunui aventurier?

— Fie-ți milă! Da, recunosc, natura n'a pus poate în mine decât acest simțimânt, dar sunt mamă, îmi ador copilul și-ți jur pe căpșoru-i nevinovat, că are drept la numele pe care-l poartă.

— Te cred, nu pentru că mi-o spui, ci fiindcă îmi aduc aminte că atunci când s'a născut, îți adorai soțul.

IV

Un fulger sclipi urmat aproape îndată de un bubuit de tunet. Căpitanul, fără să pară că bagă de seamă furtuna care se apropia, continuă:

— Dovada despre care îți vorbiam, iat-o! Tăgădui-vei acum?

Și scoase din portofoliul lui un pachețel de scrisori, care răspândiră un parfum de buduor.

— Ești convinsă? Trebue să citesc. Iată:

„Puișorule,

„Incă câteva zile și vom fi liberi, înțelegi, liberi! Otrava își face efectul lent, limba devine..."

— Opreşte! Mărturisesc totul, numai nu mă chinui prin aceastâ citire. Nu vezi dară că remuşcarea mă roade, că chipul mortului mă urmăreşte pretutindeni, că amintirea lui mă înnebuneşte? Ce-ţi trebue, spune? Vrei să mă duc la o mânăstire, departe, foarte departe, de unde nu vei mai auzi vorbindu-se de mine, vrei?

— Ceeace vreau? Ei bine, e pedeapsa talionului: ai ucis, trebue să mori!...

Ea se ridică înspăimântată, cu ochii rătăciţi şi ducându-şi maşinal mâinile la gât, exclamă:

— Eşafodul atunci! O! nu, nu asta! nu asta!

Căpitanul avu un râs sec şi dureros.

— Aha! Aha! Se vede că faimosul cuţit te înfricoşează. Nu ţi-a fost însă frică, mâna ta n'a tremurat când ai turnat otrava. Ştii prea bine că aş putea să te predau justiţiei, împreună cu complicele tău; dar nu vreau ca numele nefericitului meu frate să fie târât la Curtea cu juri, căci e la mijloc fiul său, care odată ajuns bărbat, nu trebue să fie nevoit să-şi plece capul din cauza mamei lui. Totuş, îţi vreau viaţa şi mi-o vei da chiar tu însăţi. Vreau să te omori, înţelegi? Iată pedeapsa mea.

...altfel copilul va şti cine eşti şi ce-ai făcut. Are 10 ani, e destul de inteligent şi te va trata ca pe ultima fiinţă...

Femeea avu un gest de revoltă.

— E o nebunie ceeace-mi ceri! Merge în vechile melodrame, în care trădătorul sfârşeşte întotdeauna prin a-şi ispăşi vina, dar în viaţa reală crezi că se găseşte o femee destul de proastă, ca să se supună la asemenea porunci?! N'ai dreptul să-mi porunceşti asta. Dealtfel, odată eu moartă, vei fi acuzat de a fi asasinul meu.

— Destul! Am zis.

— Dar refuz!

— Refuzi?

— Da.

Căpitanul se îndreptă încet spre fundul încăperii şi deschizând o uşă, chemă de două ori cu glas tare şi calm:

— Charles! Charles!

— Ce faci?! Vrei să trezeşti copilul? Vrei deci să afle...

— Adevărul! Da, înaintea ta, vreau să-i spun ce eşti şi ce-ai făcut. Are zece ani, e deştept, te va judeca, şi-şi va aduce aminte toată viaţa lui.

— Dar e îngrozitor! Ai vrea să mă sileşti să roşesc în faţa copilului meu, pe care-l ador?

— Da, încă câteva clipe şi nu te va mai privi decât ca pe cea din urmă dintre ticăloase.

Un sgomot uşor se auzi şi un glas adormit strigă:

— Mamă, mă chemi ?

— Ah! Doamne, se trezeşte!...

Mama se repezi spre odaia unde se odihnia copilul.

— A adormit iar. Ce curată i-e fruntea, — şi voiu fi nevoită să-l aud blestemându-mă. Ah! orice, numai asta nu!...

— Am zis: moartea.

— Iată, sunt gata, vorbeşte! Unde e arma, otrava? Haide, grăbeşte-te... vezi bine, aştept.

— Arma, otrava? Dar ai spus-o adineaori, voiu fi bănuit şi numele copilului, pe care vreau să-l salvez, va fi pătat. Moartea pe care o vreau pentru tine, trebue să semene cu un accident, astfel încât memoria ta să nu fie compromisă nici măcar printr'o sinucidere.

In clipa aceea, un fluerat depărtat, ascuţit, răsună în liniştea nopţii.

Căpitanul se întoarse şi zise simplu, cu o uşoară emoţie în glas:

— Ai auzit?

— Da, e expresul care va trece peste trei sau patru minute.

— Grăbeşte-te deci să cobori, căci moartea care n'are să trădeze nimic, iat-o! Ea te cheamă.

„...Trenul soseşte cu toată viteza, eşti în drumul lui, te sdrobeşte, te omoară pe loc...

„Mâine se va povesti că a avut loc un accident. Totul e salvat; mormintele păstrează tainele".

Tânăra femee se ridică albă şi fără să rostească un cuvânt, se îndreptă spre scara care ducea la peronul gării. Inainte de a coborî, ea se întoarse vrând să mai lupte. Dar un fluerat mai apropiat răsună. Ea făcu o mişcare şi murmură încet: „E pentru el", după care împreunându-şi mâinile, întrebă:

— Dar copilului meu, ce-i vei spune?...

— Ii voiu spune că l-ai iubit mult.

VI

Ea coborî.

Odată pe peron, avu o ultimă revoltă. Işi întoarse capul rugătoare spre fereastra luminată. Căpitanul stătea acolo nemişcat; el îi făcut un gest scurt:

— Dute !

Şi nenorocita femee se repezi pe linie.

Câteva minute mai târziu, expresul sosia bubuind şi trecea cu un sgomot de fiară gâfâindă, lăsând în urma lui o dâră de lumină roşie.

Picături mari de ploaie începură să cadă; fulgerele reveniau mai numeroase. O lucire intensă aprinse cerul şi lumină şinele, desvăluind aproape de gară, a grămadă de carne sângerândă şi informă.

Era ea....

Trad. de CONST. GALITZA

„RĂSCOALA"

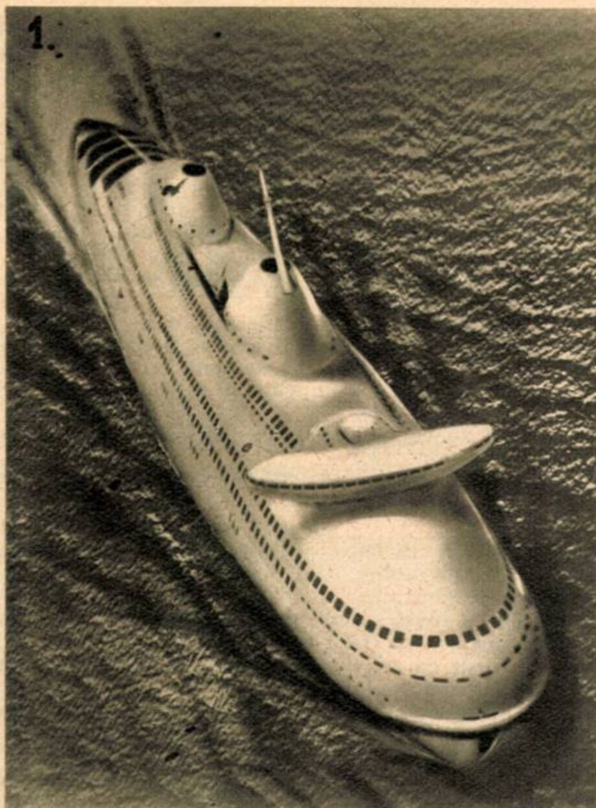
„Pe dată ce ne coborîm în domeniul instinctului, în sufletul massei, d. Rebreanu devine un scriitor de o putere nebănuită, cu neputinţă de depăşit de altcineva. Analiza logicei şi a afecţiunilor colective sunt aşa de zguduitor de vii, încât simţi nevoia să dai scriitorului un apelativ mai puţin banal decât talentul, geniul bunăoară într'atâta forţa creatoare depăşeşte orice socoteli critice mărunte.

Pregătirea înceată a sufletelor pentru nemulţumire, propagarea ideilor, acordarea urilor individuale cu pornirea colectivă, revolta pasivă prin incapacitatea de a mai crede în făgăduieli, deslănţuirea bestialităţii, determinarea neprevăzută a mişcărilor şi instinctul de turmă, frica bestială şi restabilirea sentimentului de dependenţă, toate aceste studii sunt tratate de d. Rebreanu cu mijloace shakespeariene. Nu mi-aduc aminte să fi citit vreodată ceva mai impresionant ca document sociologic, ca expresie a revoluţiei, decât „Răscoala".

G. CĂLINESCU-„Ad. Literar"

Actu

1) Un inginer american a lan
vapor-express. 2) Un portret al
— care a fost scos dela bordul
german, scufundat la Scapa-Flo
pus la muzeul de răsboiu engle
german Gasperl a stabilit la St.

baston într'o carabină de ce
Arma a fost găsită asupra u
Douglas Fairbanks petrece d
tămâni de concediu la St.
ale unui club nautic america
ghiața nu le sperie. Ele își ia

...alități

...at un model de ...lui Hindenburg, ... unui crucișător ...v, — se află ex...z. 3) Campionul ... Moritz o viteză

orară de 130 klm. pe skiuri. 4) Campionul olimpic de innot Buster Crabbe a trecut la film și interpretează rolul principal din „Fiul lui Tarzan". 5) Profesorii facultății criminalistice din Chicago, explică agenților de poliție manevrarea unei arme, care s'a transformat dintr'un

4.

8.

...mai bună calitate. ...ui rău făcător. 6) ...in nou câteva săp...ritz. 7) Membre ...n, pe care frigul și ...u baia săptămânală

intr'o copcă practicată intr'un bazin, sau patinează în costum de baie. 8) Aviatorul elvețian Willy Farnez a trecut Alpii intr'un avion fără motor, după ce a fost remorcat până la înălțimea de 3000 de metri de un aparat militar. El a aterisat lângă Milano.

Un FOCAR DE CULTURĂ

LICEUL Mihail Eminescu

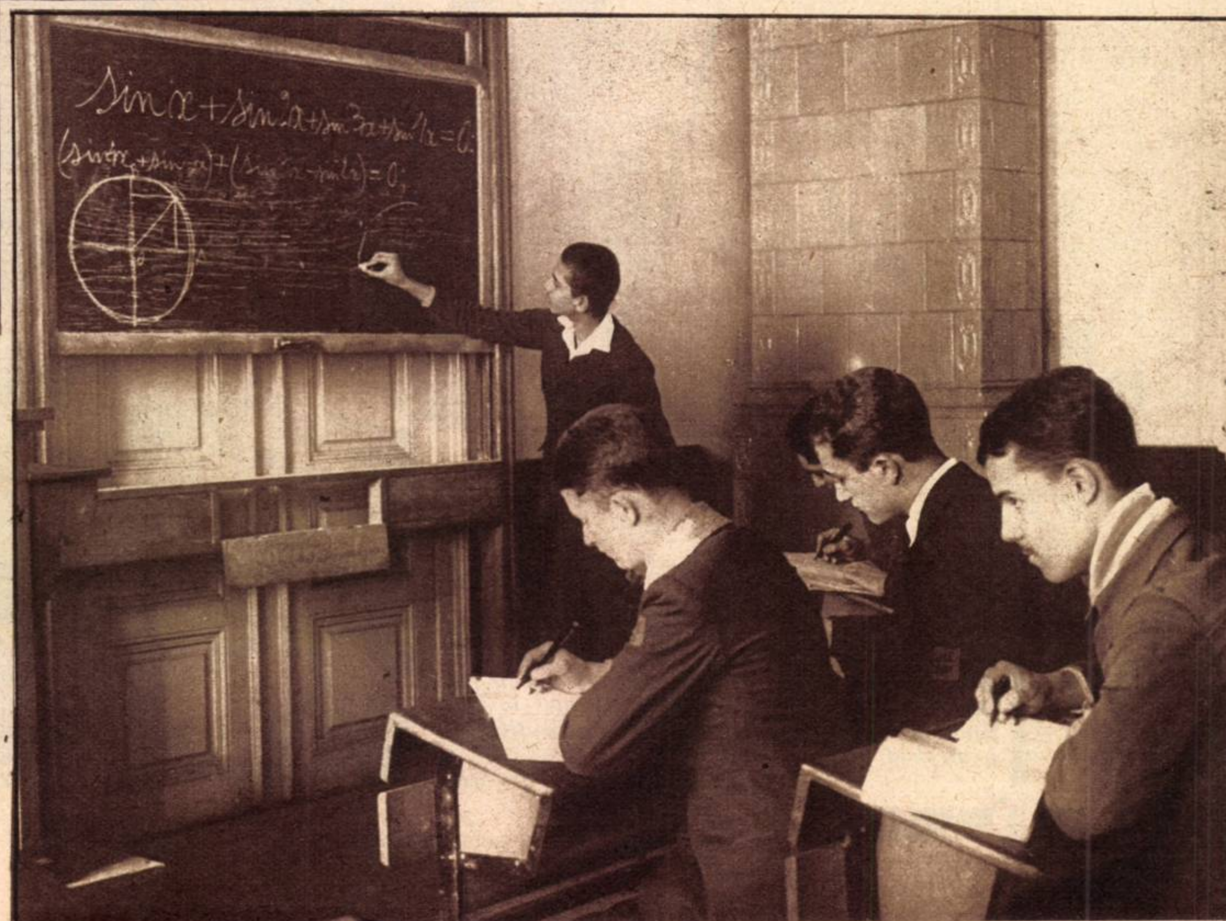

Printre şcolile din Capitală, Liceul Mihail Eminescu deţine unul din locurile de frunte. Dar începuturile acestui focar de cultură, după ce au fost marcate de o râvnă şi un devotamente xeepţional ale creatorului lui a trecut print'o adevărată tragedie, până a fost instalat definitiv în localul pe care-l ocupă azi.

D. prof. Constantin Nicolescu-Slavea, *creatorul liceului „Mihail Eminescu"*

Sus: *Sala de consiliu a profesorilor;* dreapta: *elevii la ora de geometrie.*

LOCUITORII cartierului Floreasca aveau nevoe de un liceu. Copiii lor erau siliţi să parcurgă distanţe mari, spre alte puncte ale oraşului, luând drumul pe jos în dimineţile ceţoase, sau pe geruri cumplite. Un profesor, d. *Nicolescu Slavea,* a fost omul în mintea căruia a prins statornic ideea înfiinţării unui liceu. Imediat s'a aşezat la muncă şi adunând ban cu ban dela oamenii din cartier, a putut în scurt timp să înceapă construcţia clădirii.

Spre capătul căii Dorobanţilor era un loc viran, aparţinând ministerului de Instrucţie şi după stăruinţa d-lui prof. P. V. Haneş, secretar general în 1926, s'au pus temeliile şcolii pe acel teren. Lucrurile mergeau bine. Incetul cu încetul un local spaţios, impozant, a prins să se ridice. Nimic din materialul didactic modern n'a fost neglijat. Săli de clasă încăpătoare, parchetate, cu sobe de teracotă uriaşe, laboratorii în care elevii aveau totul la îndemână, săli lungi cu minuscule fântâni arteziene în locul cuvetelor de apă şi o curte uriaşă, pentru recreaţii în zilele frumoase. Se începuse acolo o muncă interesantă, plină de roade. Simţiai pulsaţia vieţii civilizate, care lua o extindere tot mai largă.

In atmosfera proaspătă, plină de speranţe, iniţiatorul, cel care luptase pentru ridicarea liceului veni ca director.

Sunt oameni cari se jertfesc pentru o ideie şi ceiace făcea zi cu zi d. Nicolescu Slavea, întrecea atribuţiile

chiar ale celui mai habotnic dascăl. Liceul „Mihail Eminescu". devenise mai mult decât un copil; făcea acum parte din ființa, din aspirațiile lui.

Lipsia un obiect oarecare? Il aducea de acasă sau îl cumpăra cu bani din buzunarul propriu, și singur, cu o meticulozitate feminină, supraveghia curățenia uriașei clădiri.

Când toate erau gata începe însă povestea. Locul pe care era clădit liceul, fusese cumpărat pe vremuri pentru a se clădi pe el Institutul Pedagogic și într'o zi vine dela minister un avertisment, prin care școala primește ordin de evacuare dându-i-se în schimb un local dărăpănat de pe Calea Rahovei Uluiala a fost mare. Nimeni nu se putea desprinde cu ușurință de opera în care se pusese suflet, apoi oamenii din cartier nu vroiau să renunțe la banii cheltuiți. Au urmat o serie de protestări, de intervenții și lucrurile s'au mai amânat pentru un timp oarecare. Insfârșit tot a venit un final cu lovitură și pentrucă directorul era prea dârz, cum muncise atâția ani în învățământ, a fost scos la pensie. Cu câtă mâhnire și descurajare au trecut profesorii în clădirea de pe Calea Rahovei! Atmosfera de dincoace îi deprima. Podele deteriorate, săli de clasă mici, în care încăpeau abia treizeci de elevi cu chiu, cu vai. Ce era de făcut?

Elevi ai liceului „Mihail Eminescu" făcând exerciții de fizico-chimie, în laboratorul școalei.

Trebuia începută munca dela capăt, pentru ca liceul să poată funcționa.

Noul director a început imediat reparațiile. O jumătate de milion s'au dus imediat pentru amenajarea localului. S'au lărgit sălile de studii, un mic laborator a fost înjghebat, sala de gimnstică și cea de festivități au fost refăcute, fiecare clasă a fost înzestrată cu o mică bibliotecă, însfârșit s'a dat o altă față clădirii atât de părăginite cu puțin timp mai înainte.

Acum, la liceul „Mihail Eminescu" învață elevii din Cartierul Rahova, dar cum este foarte populat și pe-o rază de întindere prea mare, localul e neîncăpător.

In sesiunea Iunie-Septembrie, pentru 50 locuri s'au prezentat peste 200 elevi. Desigur că la anul viitor, numărul celor dornici de învățătură va fi mai mare, deci comitetul școlar dorește ca prin expropierea locuințelor din apropiere, să poată mări liceul, care să corespundă astfel nevoilor cartierului.

La liceul „Eminescu" învață un număr de trei sute douăzeci elevi.

Cu mărirea clădirii, numărul s'ar tripla. Un mănunchi de profesori merituoși, conduși de d. director Gh. Gheorghiu își depun toată râvna pentru a scoate la iveală elemente utile societății. Remarcăm printre d-nii profesori pe d. D. Mărăcineanu, Lăzărescu, Nuși Tuliu, I. Dănilă, M. Ghermănescu etc. M. M.

Știri sportive

In ultima săptămână din cauza timpului nefavorabil sportul de iarnă a suferit. A trecut aproape neobservat concursul de patinaj organizat de primăria de albastru.

Echipele românești plecate în alte țări au câștigat victorii și au suferit înfrângeri. Prima plecată echipa de hokey pe ghiață a Tenis-Clubului-Român a învins la Viena echipa Waching.

In schimb la Praga, Cehoslovácii au reușit să dispună de echipa noastră cu 8.0. Această dezastruoasă înfrângere se datorește formei excepționale a echipei cehoslovace.

De acest eșec ne mângâie victoria lui Papană dela Schreiberhau. Acest as al aviației a reușit să se claseze întâiul bătând recordul pistei și realizând un avans de 7" față de al doilea clasat.

E. C.

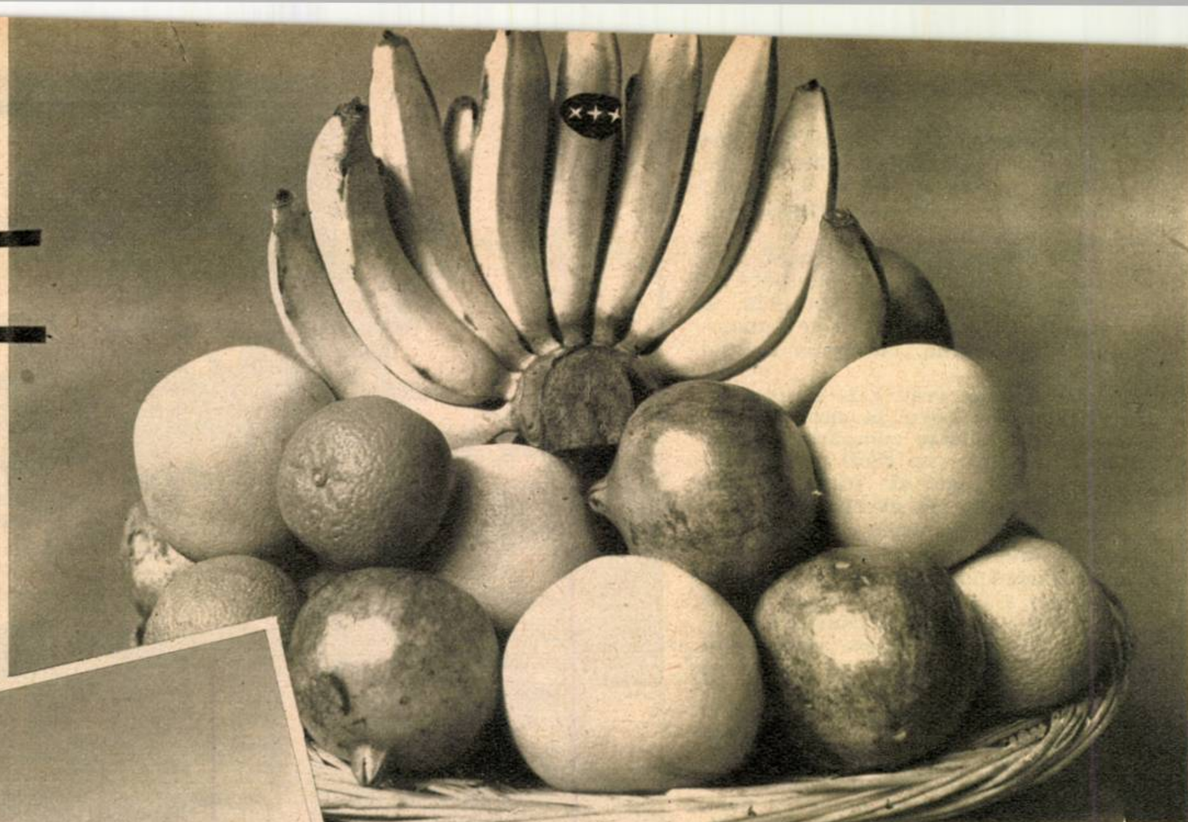
Un om sensibil

Benedict Carpzov din Lipsca (Germania) președintele Curții cu juri, a semnat 30.000 de condamnări la moarte, dintre care 20.000 împotriva femeilor, a asistat la toate aceste execuții, dar a murit de mâhnire la moartea câinelui său.

ALIMENTE care menţin tinereţea

Vroiţi să rămâneţi sănătoşi şi tineri, întârziând cât mai mult bătrâneţea ? Urmaţi cu stricteţe prescripţiile unui specialist, care în articolul de mai jos, demonstrează însemnătatea vitaminelor în compunerea meselor dv.

LUPTA pentru tinereţe este tot atât de intensă şi de universală ca şi lupta pentru viaţă. Dacă i-am afla secretul la douăzeci sau la treizeci de ani, am intra în toamna vieţei cu ener-

Sus: *Bananele, rodiile şi portocalele sunt foarte bogate în vitaminele A şi G;* Stânga: *o varză uriaşă care a luat premiul la o expoziţie americană.*

gia intactă, vibrând de vitalitate şi avântaţi ca nişte adolescenţi, iar lamentabila senilitate s'ar vedea amânată cu unul ba chiar cu două decenii.

S'a ajuns în ultima vreme la concluzia că minunea aceasta n'ar fi tocmai irealizabilă. Ea s'ar putea înfăptui în parte printr'un regim alimentar întocmit pe bazele celor mai recente rapoarte ale ştiinţei asupra diverselor valori nutritive. Există printre comestibile câteva pe care le reclamă nevoile minime ale sănătăţei şi dacă dincolo de acest minimum de necesităţi veţi da o mai largă utilizare unor anumite grupe de alimente, veţi face mult pentru prelungirea caracteristicilor tinereţei. Vi se recomandă astfel să aveţi grija ca în menu-urile d-voastre zilnice să se cuprindă cel puţin următoarele articole:

Un pahar cu lapte — pentru copii, trei sau patru ceşti pline.

Trei feluri de legume, printre care să se prenumere cartoful şi salata verde, zilnic sau cel puţin de patru ori pe săptămână.

Două feluri de fructe, de preferinţă nefierte.

Un ou zilnic sau cel puţin trei pe săptămână.

Friptură sau un fel de mâncare cu carne.

Pâine şi cereale dintre care cel puţin jumătate să se consume sub formă de preparate, cu grăunţele întregi.

La pregătirea meselor cu ajutorul acestor comestibile se va mai întrebuinţa o mare cantitate de grăsimi, zahăr şi uleiuri. Incluzând toate acestea în combinaţii simple şi bine preparate, vă asiguraţi sănătatea. Dar dacă doriţi să aveţi ceva mai mult decât o sănătate mijlocie, veţi căuta să vă concentraţi asupra unor alimente de o imensă valoare în lupta pentru împiedecarea unei îmbătrâniri premature:

Vitamina A — cunoscută multă vreme ca preventivă a unei boli de ochi şi mai ales pentru faptul că ar spori rezistenţa faţă de răceli şi gripe, este unul din nutritivele care vor ajuta la conservarea maşinăriei umane.

Dintre alimentele pe care le întrebuinţăm mai des, untul e cea mai bogată sursă a vitaminei A. Smântâna conţine şi ea această vitamină. Dar într'o stare mai puţin concentrată; imediat după aceasta, vine frişca şi apoi laptele. Brânza care se alege din lapte cuprinde această vitamină într'o

Dreapta: *Cartofii conţin în mare cantitate vitamina C, antiscorbutică*

proporţie considerabilă, iar oăule formează deasemeni una din cele mai bune surse.

Fructele şi legumele se plasează în fruntea listei alimentelor importante pentru procurarea vitaminei A. Morcovii sunt cea mai bogată legumă în această privinţă. Legumele verzi şi formate din frunze, ca lăptucii, varza şi spanacul sunt minunate. Vin apoi cartofii, ceapa şi păstârnacul, cari contribuesc considerabil la sporirea vitaminei A într'un regim alimentar.

Grăsimea de batog cuprinde vitamina A (şi vitamina D) sub cea mai concentrată formă. Ea e de o valoare de nepreţuit mai cu seamă în epocile când suntem expuşi răcelilor.

Vitamina C, antiscorbutică, intră şi ea în acest grup de alimente protective. O insuficienţă a acestei vitamine, pe lângă că determină apariţia scorbutului, împiedecă o bună desvoltare a danturei şi ne afectează într'o mare măsură vitalitatea.

Fructele cuprinzând acidul citric — portocalele, lămâile şi altele—sunt foare bogate în această vitamină. Vin apoi tomatele şi legumele verzi, care o conţin într'o măsură aproape egală. Dar asta nu înseamnă că celelalte fructe şi legume ar fi de dispreţuit din acest punct de vedere. Chiar umilul cartof îşi are valoarea sa antiscorbutică.

O a treia vitamină, ce joacă un rol important în menţinerea tinereţii, este vitamina G. Acum se ştie că această vitamină e compusă din cel puţin două entităţi separate. Un regim alimentar lipsit cu totul de una din ele — de cea cunoscută sub desemnarea de B sau B_1 — va determina cu timpul maladia beriberi (maladie endemică şi epidemică ce se manifestă prin paralizii şi oedeme).

Cealaltă vitamină din acest cuplu este vitamina B_2 sau vitamina G. Lipsa acesteia pare să se asocieze cu pelagra. Oferindu-o organismului în cantităţi mai mari decât cele necesare unei sănătăţi obicinuite, veţi amâna apariţia simptomelor bătrâneţii. De comparăm proporţiile de vitamină G ce se cuprind în diferite alimente, considerate în cantităţi egale, găsim că cele mai bogate surse ale sale sunt organele glandulare, ca ficatul; apoi drojdia, grâul în boabe, ouă, carne slabă şi laptele. Toate aceste alimente sunt de mare valoare la compunerea unui menu bogat în vitamina G. Stăruim totuş asupra faptului că laptele e cea mai importantă sursă a acestei vitamine.

Mineralul care are o însemnătate specială în menţinerea tinereţei — dacă e întrebuinţat în cantităţi ce întrec strictul necesar — este calciul.

Substanţa aceasta lipseşte foarte adesea din regimurile noastre alimentare, sau dacă nu lipseşte, ea există în cantităţi foarte mici. Puteţi remedia această insuficienţă bând cât mai mult lapte, întrucât acesta e cel mai generos procurator de calciu.

Brânza fiind deasemeni un derivat al laptelui dă şi ea o considerabilă contribuţie de calciu; apoi sunt ouăle, în special gălbenuşurile acestora şi câteva legume printre care varza, morcovii şi spanacul. Ceea-ce-i mai ciudat, dintre fructe, portocalele a căror importanţă am relevat-o la început pentru vitamine C, conţin cea mai mare cantitate de calcium.

UN CAZ FOARTE CURIOS

INTR'O zi, d-rul Bichard, reputat specialist de boale nervoase şi pasionat colecţionar de obiecte de artă din timpul Renaşterii, primi vizita unui impecabil gentleman de vreo treizeci şi cinci de ani, care se recomandă Contele Raoul de Mérigny.

După ce medicul îl pofti să ia loc, contele începu:

— D-le doctor, am venit să vă consult pentru soţia mea, care de câtva timp suferă de cleptomanie. Iată cum am constatat faptul. Acum o lună, la întoarcerea-i acasă dintr'o vizită pe care o făcuse ducesei de Pommereuil, am avut stupoarea să găsesc în poşeta ei, o delicioasă bonbonieră de porcelan de Sèvres, pe care o admirasem deseori la ducesă. Trimisei înapoi obiectul, bine înţeles cu rugămintea de a se scuza ceeace credeam că e o simplă distracţie. Vai! săptămâna următoare, ducându-mă cu ea la un five o'clocktea, la Mrs. Roberson, văduva primului secretar al ambasadei Statelor Unite, am văzut-o la un moment dat, apropiindu-se pe nesimţite cu scaunul de o consolă, pe care erau înşirate mici statuete chinezeşti de fildeş, luând una din ele, vârînd-o în manşonul ei, ridicându-se ca împinsă de un resort şi îndreptându-se ca un automat spre sală, fără ca măcar să se asigure dacă o urmez. Această plecare bruscă miră asistenţa. Din fericire, nimeni nu băgă de seamă că statueta nu mai era la locul ei; o înapoiai în mod anonim.

— E un caz foarte curios! rosti medicul.

— Vă puteţi închipui ce înseamnă să fii sub ameninţarea continuă a unui scandal, zise d-l de Mérigny. Deaceea v'aş fi adânc recunoscător, dacă aţi putea să abateţi dela noi această primejdie.

— Voiu face tot ce-mi va sta în putinţă, replică doctorul. Dar trebue s'o examinez pe contesă.

— E în sala de aşteptare. I-am spus însă că doream să vă consult pentru mine, în privinţa unor turburări nervoase, cum ea n'are cunoştinţă de mania ei, m'am ferit să-i spun adevărul, de teamă să nu-i dau o lovitură care i-ar putea fi fatală.

— Aveţi dreptate, d-le conte. O voiu întreba cu dibăcie. Fiţi bun şi rugaţi-o să poftească.

In clipa când era să deschidă uşa, d-l de Mérigny se opri.

— Imi veţi permite, d-le doctor, zise el, să încerc o experienţă ca să fiţi mai bine lămurit? Prefaceţi-vă că nu vă ocupaţi de soţia mea; văd pe etajera de colo, mici obiecte preţioase...

— Giuvaeruri de Benvenuto Cellini...

— Mă prind că ea nu va rezista ispitei...

— Fie, zise doctorul. Vom vedea...

Odată introdusă, d-na de Mérigny, o fermecătoare blondă, cu ochii visători, se îngriji mai întâi de sănătatea soţului ei.

— Fiţi liniştită, d-nă contesă, nimic alarmant, declară doctorul: tratamentul pe care i-l voiu prescrie, îl va însănătoşi.

Şi începu să scrie. In timpul acesta, contesa se apropie ca hipnotizată de etajera în chestiune, luă o agrafă de mare preţ — înfăţişând o sirenă de onix, legată în aur şi încrustată cu pietre scumpe — şi, cu un mers sacadat, părăsi cabinetul doctorului.

— Aţi văzut, d-le doctor? strigă contele. Iată întocmai ce a făcut la Mrs Robertson! Acum trebue să mă aştepte jos, în maşina noastră. Mă duc s'o caut...

Şi o şterse...

Doctorul n'a mai văzut niciodată nici pe gentleman, nici pe doamna blondă cu ochii visători... şi nici giuvaerul lui Benvenuto Cellini, mărgăritarul colecţiei sale.

Tr. de C. G.

ARBORELE BLESTEMAT

Nuvelă fantastică de FRED LUCAS

Un ulm, un ulm bătrân de câteva veacuri, îşi înalţă trunchiul uriaş şi scorburos în pustietatea jalnică a unei câmpii din sudul Angliei. Şi fireşte, are legenda lui, o legendă misterioasă, pe care o povestim mai jos.

SUPERSTIŢIE? Prejudecăţi?... — întrebă Charles Thurston alegându-şi o ţigare din cutia ce-i sta la îndemână... — Pentru voi, poate că da, căci sunteţi tineri şi, deocamdată, lipsiţi de experienţă. La vârsta voastră, aş fi judecat de-o potrivă cu voi şi aş fi fost tot atât de sceptic, cum poate e şi firea voastră... Dar fiindcă am văzut prea multe ciudăţenii în viaţa mea, iar anii m'ar îndreptăţi să vă fiu părinte, — pot să vă răspund cu încredere deplină: Fatalitate!... Destin!... Căci în decursul vieţii mele, m'am aflat adeseori în faţa unor cazuri atât de stranii şi pline de atâtea înţelesuri, că, fără voia mea şi încet-încet, am ajuns la convingerea că trebuie neapărat să existe o forţă necunoscută, care călăuzeşte nu numai soarta noastră, ci uneori şi pe aceia a lucrurilor înconjurătoare...

„Afirm şi stărui în credinţa mea că, nu totdeauna bine'nţeles, dar în anumite împrejurări, locurile, datele, obiectele şi persoanele, pot să aibă asupra noastră o influenţă uneori fericită, alteori nefastă, pe care, oricât ne-am strădui, ne este cu neputinţă s'o ocolim şi mai cu seamă s'o înfruntăm. Cu prilejul acesta, îngăduiţi-mi să vă citez un caz care ilustrează în chip deosebit de izbitor spusele mele. Faptul s'a petrecut acum treizeci şi patru de ani şi aveam atunci tocmai jumătatea vârstei mele de azi.

Pe vremea aceea îmi câştigam existenţa cu multă anevoinţă, ca procurist al unei fabrici de perdele din Leeds, slujbă care mă silia să fac deplasări destul de obositoare şi prelungite...

La 30 Ianuarie 1899, pe la orele nouă seara, întorcându-mă dintr'o vizită ce-o făcusem puţinilor clienţi, aruncaţi de soartă într'o regiune sălbatică şi aproape pustie, mă plimbam nerăbdător în lungul şi'n latul peronului gării din Minster Park, o mică ramificaţie a liniei Great Southern Railway. Mi-aduc şi-acum aminte că era un ger cumplit şi, cu toate mişcările ce le făceam, nu isbutiam să mă încălzesc. Oh! să nu credeţi cumva că în sala de aşteptare nu se făcuse foc, nu!... însă acolo era mai mult fum decât căldură şi cum dintre două rele trebue să ştii să-l alegi pe cel mai mic, am preferat să-mi desmorţesc picioarele, plimbându-mă pe-afară. Vă închipuiţi, prin urmare, ce satisfacţie am simţit văzând, după o aşteptare destul de prelungită, cum înaintau spre mine luminile sfredelitoare ale trenului de Londra. Urcându-mă în compartimentul de clasa doua al „fumătorilor", am uitat aproape numai decât toate neajunsurile îndurate, la gândul alinător că peste două ore aveam să regăsesc acasă, cu ajutorul lui D-zeu, întregul confort şi tihna cu care eram deprins... După ce m'am instalat într'un colţ, cu picioarele înfăşurate în cuvertură, aprinsei pipa şi instinctiv, îmi plimbai o clipă privirile în jur. Nu se mai afla cu mine decât un singur călător, care şedea în colţul opus. Era un bărbat de vreo cincizeci de ani, înalt de statură, cu umerii largi, părul lung şi o barbă mare, neagră. Privirile-i erau aţintite pe fereastra uşii şi nici nu se întorsese în clipa când am intrat.

Când trenul se puse în mişcare, ochii mei se îndreptară maşinaliceşte în aceeaş direcţie cu ai lui. Plecând din Minster Park, linia ferată merge, un anumit timp, paralel cu şoseaua naţională de Sud, a cărei şerpuire largă se desluşi cu limpezime sub lumina rece a lunei, ca şi cum ar fi fost pavată cu marmoră albă. Drumul acesta părea să absoarbă cu desăvârşire atenţia tovarăşului meu de călătorie şi când, puţin mai departe, o curbă ne mască fără veste priveliştea lui, necunoscutul se întoarse spre mine, scoţând un oftat adânc de părere de rău.

— Un drum atât de încântător!... nu-i aşa, domnule?

— Negreşit... i-am răspuns eu, — dar e prea din cale afară de pustiu, după cât se pare!...

— Aveţi dreptate, — urmă el. Intr'adevăr, drumul acesta a devenit pustiu, aproape jalnic; totuş, n'a trecut multă vreme decând „Şoseaua dela Sud" era una din cele mai însufleţite căi de comunicaţie din Anglia. Era vremurile binecuvântate de odinioară, când blestemata asta de cale ferată nu pângărise încă pitorescul drumurilor romantice de altă dată...

Pronunţase vorbele acestea cu o asemenea vioiciune, încât nu m'am putut opri să zâmbesc.

— Din parte-mi nu regret nimic, căci dacă s'a pierdut ceva din poezie, în schimb s'a câştigat cu prisosinţă în alte mijloace folositoare, — răspunsei eu, prozaic.

Streinul îmi aruncă o privire compătimitoare şi-mi păru atât de jignit, încât nu mai scoase nici o vorbă timp de câteva minute. Cu toate acestea se vedea destul de limpede că-l chinuia nevoia de a vorbi şi nu mai fu în stare să se împotrivească dorinţei aprige de a lega iarăş firul conversaţiei.

— De bună seamă că dv., nu cunoaşteţi atât de bine părţile acestea, — reluă el la un moment dat.

I'am mărturisit neştiinţa mea şi atunci necunoscutul urmă cu mai multă însufleţire:

— Vom întâlni şoseaua aceasta, ceva mai departe de aci, într'un loc numit „Ulmul singuratec", din cauza unui ulm uriaş ce-i plantat acolo, în marginea drumului. Se spune că arborele acesta are mai mult de treisute de ani, şi eu sunt înclinat s'o cred, deoarece locul pe care-l umbreşte, a fost teatrul uneia din întâmplările cele mai dramatice din istoria Şoselei naţionale dela Sud. Nu cumva sunteţi curios s'o cunoaşteţi?...

Drept orice răspuns, îl asigurai că nimic nu putea să-mi procure o plăcere mai mare şi atunci, călătorul începu să-şi depene amintirile, astfel:

— Cel dintâi capitol ne transportă exact cu douăsute treizeci de ani în urmă, adică la 30 Ianuarie 1699. Pe vremea aceea Anglia nu era cotropită încă de traficul şi negoţul în care se sbuciumă acum. Spiritul de cavalerism dăinuia în sufletele tuturor fiilor ei. Pe atunci fala ţării o alcătuia nobilimea, iar nu bancherii şi industriaşii de astăzi. Neînţelegerile ivite uneori nu se limpeziau prin pledoarii ori mijlocirea samsarilor în atmosfera viciată a sălilor de tribunal, ci prin încrucişarea spadelor, în aerul liber şi cu faţa spre D-zeu! Ah!... străbunii noştri se pricepeau cum să trăiască!...

In această penultimă seară a lui Ianuarie, doi cavaleri călăriau unul lângă altul, dealungul şoselei naţionale dela Sud. Caii lor mergeau în pas domol, căci era una din nopţile pline de farmec ale vremurilor fericite de odinioară.

Zăpada se aşternuse groasă pe pământ...

Vorbiau între ei, în timp ce-şi urmau drumul, dar dialogul lor nu era tocmai plăcut şi înţelegeai lesne că se urau cu înverşunare. Era vechea poveste a doi bărbaţi îndrăgostiţi la nebunie de aceiaş femee, pentru care nutriau amândoi o patimă oarbă şi neprihănită, care întrece concepţia iubirilor noastre sarbede, de azi.

Preferinţele acelei mândre doamne, după cum se întâmplă în nouă din zece cazuri asemănătoare, erau pentru cel mai tânăr dintre ei, un băiat chipeş de douăzeci şi doui de ani, a cărui înfăţişare plăcută te robia dela cea dintâi privire...

Rivalul lui, un bărbat de patruzeci de ani, înalt de statură şi cu chipul uscăţiv, era atât de gelos pe el şi-l duşmănia cu atâta înfocare, încât ca să-l în lăture, nu s'ar fi dat înapoi de la nici o infamie. Tocmai de aceea îşi pusese în gând să sfârşească în seara aceasta, cu ori ce chip şi pentru totdeauna. Sub un pretext oarecare, avea să-i caute pricină tânărului şi atunci... unul dintre ei n'avea s'o mai revadă pe adorata visurilor lui. In schimb, tânărul, încredinţat că iubirea îi era împărtăşită de fiinţa dragă, ocolia toate prilejurile de ceartă, căutate de celălalt, nerăspunzând sarcasmului şi cuvintelor umilitoare ale acestuia, decât prin vorbe plăcute şi zâmbete curtenitoare, care n'aveau alt rezultat decât să toarne sare pe rană.

Când ajunseră în dreptul „Ul

mului singuratec", întărîtarea celui mai vârstnic era în aşa măsură încât ridicându-se în scări şi aplecat pe coama calului îşi lovi adversarul cu dosul mânei lui înmănuşate. Bine'nţeles, nu putea să fie decât un singur mijloc care să spele o asemenea ruşine. Printr'o înţelegere mută, amândoi nobilii opriră caii şi coborâră din şea. După câteva minute, spadele lor se încrucişau, zăngănind sinistru în tăcerea nopţii, pe când fulgerile oţelului scăpărau vijelioase pe şoseaua scăldată de lumina lunei... Duelul nu se prelungi multă vreme. Ambii protivnici se luptau cu îndârjire, dar în acelaş timp şi cu o vădită luare aminte. Fiecare ştia că viaţa şi iubirea lui era în joc şi că numai unul singur avea să scape teafăr, din întrecerea aceasta. La început norocul stătu în cumpănă, nefiind nici de partea unuia, nici de a celuilalt. Cu picioarele înţepenite în loc cavalerii se luptau cu bărbăţie, în tăcere... Apoi, deodată, cel mai în vârstă alunecă pe zăpadă şi înainte de a-şi mai recăpăta echilibrul pe picioare, tânărul lovi în plin, străpungându-i braţul drept. Atunci o licărire sinistră trecu prin ochii rănitului, care scrâşni din dinţi, schimbă spada în mâna cealaltă şi se întoarse să atace cu braţul stâng, manevră neaşteptată, care ului pe tânăru-i adversar, nedeprins să se apere împotriva unui duşman ale că rui forţe reînviau ca şi pasărea Phoenix.

Dându-şi seama că protivnicul său îşi pierduse o bună parte din siguranţa ce-l într'aripase până adineauri, rănitul căută să-l înfierbânte şi mai mult ca înainte. Il sili să dea înapoi, pas cu pas, până ce-l lipi cu spatele de trunchiul arborelui. Atunci, o lovitură nemiloasă şi fără veste puse capăt luptei, iar tânărul cu inima străpunsă, se prăbuşi horcăind în zăpadă...

După ce-i privi o clipă figura albă, ai cărei ochi sticloşi se pironiseră straniu asupra lunei, biruitorul încălecă şi porni mai departe, la drum...

Numele mortului era Richard Greville, iar numele celuia care îl omorîse, Hugh Denbeigh.

Acesta este cel dintâi capitol din povestea dureroasă a „Ulmului singuratec".

* * *

Al doilea capitol ne duce cu o sută de ani mai târziu, într'o vreme când călătorii erau jefuiţi la drumul mare, pe şoseaua naţională de la sud, de către cetele de bandiţi, cari îşi aveau locul de înâlnire chiar la adăpostul „Ulmului singuratec".

La 30 Ianuarie 1799, era zi de târg în orăşelul Woolstead, unde se afla pe atunci unul din principalele hanuri de popas de pe şoseaua de la sud. Numeroşi fermieri de prin împrejurimi veniseră acolo ca să-şi vândă produsele ori să facă cumpărături şi, odată treburile sfârşite, mai toţi plecaseră, împreună căci era o nechibzuinţă şi o îndrăzneală primejdioasă ca cineva să pornească singur, pe drumurile acelea, după apusul soarelui. Precum am spus, era epoca jafurilor la drumul mare, când tâlharii împânaseră toate potecile singuratece şi pentru cari un fermier înapoiat dela târg, cu punga plină de scuzi şi fără altă armă decât o bâtă, înfăţişa totdeauna o pradă ispititoare şi lesne de prins în cursă.

Totuş, unul din fermierii aceştia nu plecase împreună cu ceilalţi. Se întâlnise în oraş cu câţiva prieteni şi cum timpul sboară pe nesimţite, — când stai de vorbă şi goleşti sticlă după sticlă, — pe la orele zece seara, îşi aminti şi el că trebuia să se întoarcă acasă. Prietenii îl sfătuiră să rămână noaptea la Woolstead, amânând plecarea pentru a doua zi dimineaţa, dar omul nostru nici nu voia să audă. Obişnuia de douăzeci de ani să petreacă fiecare seară la gura sobei sale, aşteptând cele douăsprezece bătăi ale ceasornicului, când trebuia să se culce şi toţi tâlharii din Anglia, la un loc, n'ar fi fost în stare să l abată dela obiceiul acesta!... Inţelegând că toate stăruinţele le erau de prisos, prietenii se resemnară, lăsându-l să plece şi într'adevăr, despărţindu-se de ei şi de căldura îmbietoare a hanului, fermierul dădu pintenii armăsarului şi se avântă la drum...

La plecare, părea destul de curagios, ba chiar fluera plin de însufleţire, pe când galopa pe marginea şoselei, zeflemisind în gând, mutrele fricoase ale comesenilor ce-i lăsase în urmă; dar încet-încet, şi pe măsură ce se risipiau aburii al coolului care-l îmboldise până atunci, simţi că i se micşorează curajul şi-i sporeşte neliniştea... Drumul era atât de pustiu iar umbrele negre ale copacilor atât de puţin liniştitoare, încât începu să regrete voioşia şi căldura odihnitoare din sala hanului „La Leul Roşu".

Totuş, era prea îndărătnic şi mândru din fire, ca să-şi mai schimbe gândul şi cu toate şovăelile ce l copleşiau acum, el îşi urmă drumul înainte. De altminteri străbătuse cea mai mare parte a distanţei şi fără îndoială că peste puţină vreme când va începe să se apropie de ţintă, încrederea în sine îi va reveni iar. Incă o jumătate de oră şi hotarele prietenoase ale moşiilor sale aveau să i se ivească înainte. Şi dornic să ajungă acolo cât mai de grabă, îşi îmbie calul, înfigându-i pintenii în coapse şi iată că în curând răzbi la locul unde se înălţa uriaş şi fioros „Ulmul singuratec".

Dar deodată mâinile începură să-i tremure, chipul i se încruntă şi instinctiv strânse frâul calului, ca să-l oprească în loc. In umbra bătrânului copac zărise un cal negru, de pe care-l pândia un călăreţ mascat. Apoape în aceeaş clipă, necunoscutul acela eşi din umbră şi înaintă la pas spre el, scoţânduşi pălăria de pe cap cu un gest curtenitor.

— Nu vă speriaţi, cinstite fermier, — i se adresă el pe un ton sarcastic. Mă aflu aci numai ca să vă cer dreptul meu de vamă. Daţi-mi de bună voe punga dv., şi după aceia veţi putea să vă urmaţi drumul, nestingherit de nimeni!...

Câteva clipe fermierul stătu în cumpănă, apoi cu o voce tunătoare, începu să strige:

— Nu ţi voi da nimic şi niciodată... Mai bine decât să mă dspart de pungă, prefer să fiu spânzurat şi chiar de-ai fi Diavolul în carne şi oase, jur pe Dumnezeu că-mi voi vinde pielea mai scump decât te aştepţi!

Apoi, rotind frâul pe de-asupra capului, împinse armăsarul în galop, în direcţia banditului.

— Atunci, fii blestemat!... strigă acesta îndârjit şi, ochindu-l pe fermier drept în frunte, descărcă arma, ca fulgerul, a supra lui.

Ţăranul se răsturnă fără să scoată un geamăt şi alunecând pe pulpa calului, se rostogoli la pământ...

...Şi iată cum fermierul Richard Greville a fost ucis la drumul mare de Hugh Denbeigh....

Se întâmpla pentru a doua oară, după trecerea de o sută de ani, că un oarecare Hugh Denbeigh trimitea în lumea cealaltă pe un oarecare Richard Greville, în aceeaş zi şi în acelaş loc!..."

* * *

Călătorul cu barba neagră se întrerupse, făcând astfel o pauză lungă, în răstimpul căreia nu se mai auzi decât uruitul monoton al trenului.

— Ah! — zisei eu, în cele din urmă, înţelegând că interlocutorul meu se aştepta să audă o reflexie oarecare, — dacă povestea asta e adevărată, văd în ea unele coincidenţe foarte puţin banale...

— Ah! dar vă asigur că e autentică! — exclamă cu vioiciune tovarăşul meu de călătorie, — şi, precum recunoaşteţi şi dv. ,are într'adevăr unele coincidenţe foarte ciudate.

— Da, — rosti eu iarăşi, — şi atât de puţin banale încât par extraordinare!...

— Extraordinare, aţi spus? Dar nu vi se pare cu mult mai extraordinar — reluă omul cu barba neagră, însufleţindu-se,— să constataţi că în seara aceasta de 30 Ianuarie 1899 călătorim amândoi pe acelaş drum şi numai la câţiva kilometri de locul unde cel dintâi Richard Greville a fost ucis din dragoste, acum două sute de ani, iar al doilea din interes, acum un secol

— Pe legea mea, nu! — răspunsei eu cu oarecare nedumerire. Ce anume găsiţi atât de extraordinar în împrejurarea aceasta?

— Ce găsesc atât de extraordinar în împrejurarea aceasta? Dar dv., nu vedeţi nimic extraordinar? Ei, bine!... ascultaţimă...

Işi schimbă locul şi veni să mi se aşeze chiar în faţă, apropiindu-şi atât de mult figura de a mea, încât îi simţiam căldura respiraţiei înfiorându-mi obrazul.

— Ascultă-mă cu luare-aminte!... repetă el, scandându-şi vorbele. Eu mă numesc Hugh Denbeigh. Sunt aşa dar al treilea Hugh Denbeigh, iar dv. sun teţi Richard Greville, adică al treilea om care purtaţi numele acesta fatal...

Zicând acestea, se răsturnă pe canapeaua vagonului şi isbucni într'un hohot înfiorător de râs.

Cel dintâi imbold al meu a fost să râd, deasemenea închipuindu-mi că necunoscutul glumia, dar în privirea lui era ceva atât de nefiresc şi turburător, încât râsul îmi îngheţă pe buze şi, fără voie, m'am stăpânit...

— Nu! nu!... protestai eu înflăcărându-mă... Vă înşelaţi... trebue să fie o greşală... Pe mi ne mă chiamă Thurston, Charles Thurston...

Atunci o strâmbătură hidoasă şi dispreţuitoare îi schimonosi trăsăturile; dar aproape numai decât fizionomia lui se schimbă, luminată pe neaşteptate de un zâmbet triumfător şi viclean.

— Ah! ah!... mă aşteptam la asta!... exclamă el; dar află că te svârcoleşti în zadar, fiindcă nu mă poţi înşela pe mine cu nişte minciuni atât de grosolane. Haida, de! n'ai să mă convingi nici odată că soarta a făcut prostia de a-mi trimite, în ironie, victima care nu-mi trebuia... şi când trenul în care suntem va trece pe lângă „Ulmul singuratec" eu te voi uci-

de... mă înțelegi?.. tot așa precum cei doi Hugh Denbeigh i-au ucis pe ceilalți doi Richard Greville!...

Și mai nainte ca eu să fi făcut vre-o mișcare de împotrivire, el scoase din buzunarul pantalonului un revolver, îndreptându l spre mine.

Rămăsesem paralizat în colțul meu, încremenit de groază, cu neputință să-mi deslipesc privirea de pe ochii lui scânteietori, cari mă hipnotizau.

Deși Compania Great Southern Railway nu se bucura de reputația unor servicii rapide, aveam totuși impresia că „personalul" nostru alerga cu iuțeala unui „rapid" și, cu cât ne apropiam mai mult de „Ulmul singuratec" cu atât mi se părea că viteza lui sporește. Infiorat de spaimă, mă rugam în gând să se întâmple o catastrofă, un cutremur de pământ, orice altă nenorocire, numai să ne împiedice să ajungem până la arborele blestemat.

Cât despre nebunul ce l aveam în față, era vădit că trecea printr'un sbucium destul de mare, însă cu totul invers față de acela în care mă sbăteam eu. Gesturile dezordonate ale mâinilor sale, felul cum își frământa picioarele și tremurul nestăpânit al buzelor, îmi arătau cu prisosință nerăbdarea și graba lui de a sfârși...

Totuși nu înceta să mă hipnotizeze cu privirea-i sfredelitoare.

Ce era de făcut, ca să mă smulg din situația grozavă în care mă aflam? Chiar dacă n'ar fi avut arma cu el, nu m'aș și simțit în stare, atât de pipernicit cum eram să mă lupt cu un asemenea colos. Iar trenul înainta mereu, micșorând tot mai mult distanța ce ne despărția de locul unde soarta hotărâse să mi se curme firul vieții!...

O sudoare de ghiață îmi îmbrobonia fruntea, prelingându-mi se de-alungul obrajilor. In răstimp de câteva minute îndurai chinurile cele mai cumplite ce le-aș fi putut cunoaște, dacă aș fi murit de douăzeci de ori.

Astfel, de unde până atunci dorisem ca trenul să-și micșoreze iuțeala, ajunsesem acum să mi se pară că se târa cu o încetineală desnădăjduită, căci nu mai aveam decât o singură dorință: să ajung cât mai curând cu putință la locul fatal, unde să pun capăt chinurilor mele!

— Curios!... — murmură nebunul la un moment dat, uitându-se la ceasornic. La ora aceasta ar fi trebuit să fi trecut de „Ulmul singuratec"...

Nerăbdarea lui nu mai cunoștea margini. In cele din urmă, nemaiputând să se stăpânească, se ridică și se îndreptă spre ușă ca să afle ce anume putea să fie pricina întârzierii noastre.

Aceasta fu salvarea mea. Scăpat de strania fascinație a ochilor lui de halucinat, mi-am redobândit de-odată curajul și alunecând tiptil de pe canapeua unde stătusem, încercai să ajung cu pași de lup până la ușa opusă.

Dar fără îndoială că blestematul tovarăș de călătorie era înzestrat cu o ureche prea fină, căci mă auzi numai decât și se întoarse dintr'o singură mișcare. Atunci, cu un salt disperat ajunsei la ușă și agățându-mă cu o mână de inelul clopotului de alarmă, cu cealaltă ridicai fereastra, aplecându-mă în afară, pe coridor și urlând ca cineva stăpânit de duhuri rele.

Cât ai clipi din ochi, omul cu cu barba neagră se repezi asupra mea și, aruncând revolverul, mă apucă de gât, cu mâinile amândouă!...

In răstimpul celor câteva clipe următoare, tăvălindu ne în îngustimea acelui mic compartiment, dădurăm spectacolul năpraznic al unei lupte corp la corp. Mă siliam din răsputeri să scap, dar în zadar, căci, precum v'am spus, constituția mea era prea șubredă, pe când adversarul se bucura de o forță într'adevăr herculeană. Strânsoarea lui se înteți și mai mult; degetele-i se înfipseră tot mai adânc în carnea gâtului meu... Mi se păru că țeasta capului meu avea să-mi plesnească... O pânză de sânge îmi fâlfâi pe dinaintea ochilor... urechile începură să-mi vâjâie... și în cele din urmă mi-am pierdut cunoștința...

. . . .

Când mi am revenit în fire, stam întins pe iarbă, la marginea drumului de fer. Un bărbat aplecat asupră-mi, mă îmbia să sorb câteva picături de rachiu, vârându-mi gâtul unei sticluțe printre buze. Timp de câteva minute am rămas atât de buimăcit, în cât n'am fost în stare să-mi amintesc ceeace se petrecuse... Apoi, deodată, îmi redobândii memoria.

— Unde-i nebunul? bâlbâii eu.

— Oh! fiți fără grijă; acum nu mai poate să facă nimănui vre-un rău, — răspunse cu un acr posomorât funcționarul ce se afla lângă mine, arătându mi-l pe Hugh Denbeigh, pe care o duzină de inși îl țineau strâns ca într'un clește... Da, vă puteți mândri că ați scăpat printr'o mare minune!.. Dacă mai întârziam două secunde, ați fi fost un om mort.. șeful trenului alergase într'ajutorul dv., dar mizerabilul l-a doborât cu un foc de revolver, apoi a sărit jos din tren, fugind de-alungul câmpiilor. A fost prins în scurtă vreme, lângă „Ulmul singuratec" pe care-l vedeți acolo...

— Dar șeful trenului?.. întreb și eu. Nu cumva...

— Oh!.. cred că nu va mai scăpa cu viață, domnule...— îmi răspunse funcționarul... Soarta a hotărît ca aceasta să fie ultima călătorie a bietului nostru Greville...

— Ce?... cum... bâlbâii eu, făcând o sforțare disperată ca să mă ridic pe picioare... Cum ați spus că se numea...

— Greville, domnule, repetă interlocutorul meu, uimit; Dick Greville...

Un hohot de râs fioros îmi cutremură atunci toată ființa și, învins de violența emoției, am leșinat pentru a doua oară...

Trad. G. RĂDULESCU

D-ra NELLY COROIU din Cluj, care a repurtat un frumos succes la concursul nostru de diseuri.
O voce caldă și un talent extraordinar, indică pe o mare cântăreață a viitorului.

aveți șanse de a vă IMBOGĂȚI

Autorul dă mai jos câteva sfaturi admirabile, care vă vor permite să vă îmbogățiți în scurtă vreme.

DESIGUR în afară de afacerile în cari eventual veți avea câștiguri dacă printr'un concurs favorabil de împrejurări ajungeți potentat politic mai puteți aspira și la „lovituri" inedite, câștigând lozul cel mare la loteria „micilor industriași" sau după o noapte de chef, la bacara sau ruletă, sub inspirația efervescenței alcoolice.

Cazurile sunt rare ce-i drept, dar adevărate totuș. Sunt momente fericite, hărăzite celor născuți în zodia norocoasă. Anecdota completează însă, că averea câștigată ușor n'a avut niciodată sorți de durată. Este o alegere a zeiței „Fortuna" ale cărei capricii din nefericire sunt pur și simplu... femenine.

In mijlocul concurenței aprige pe care a accentuat-o și mai mult șomajul, fiecare dorește o mai mare stabilitate a situației, și după cum refugiul la noi în țară este acela de a deveni funcționarul statului, generalizând am putea spune că idealul ar fi să devii pensionarul norocului. Fiecare își dorește o șansă veșnic întreținută, un fel de noroc auto-fabricat, care să-i netezească poteca, pe măsură ce înaintează în viață. Dar cum? Care sunt mașinile, sculele necesare, pentru a înfăptui o industrie atât de rentabilă, capabilă să-și asigure un continuu debușeu al fabricatelor personale.

O monetărie clandestină?

Piatra filozofală?

Sau peștii nu știu cărui savant italian, cari distrug ouăle de țânțari și combat astfel malaria?

Nu. Nimic din toate acestea.

Propun ceva mult mai simplu care nu are nevoe de nici o investiție de capital sau mașinării și nici de afișaj sau reclamă americană. E vorba să vă găsiți singuri, printr'o strictă analiză, vocația dumnevoastră.

Iată marele secret pe care voiam să vi-l destăinuiesc.

Descoperindu-și fiecare adevărata sa vocație și urmând-o, sunteți în posesia unui isvor nesecat de bogăție. Desigur, afirmația de mai sus va fi o crudă decepție pentru acei cari presupuneau că voiu destăinui poate locul unde se află ascunsă perla Cleopatrei, de o valoare fabuloasă, dispărută la moartea ei.

Consolarea stă în faptul că v'am sugerat o idee, care deși nu are meritul de a fi nouă, e neglijată de majoritatea oamenilor, reducându-i la niște subiecte demne de compătimire. Și ca un lux de argumentație, justific cele enunțate mai sus, prin câteva exemple, în afară de faptul că stă la îndemâna oricui să observe câți oameni talentați, cu reale calități, vegetează în funcțiuni inferioare, cu cari nu se pot asimila și n'au curajul să rupă cu tradiția pe care și-au creiat-o ei singuri.

Printre exemplele clasice e destul să reamintesc că André Theuriet, a fost un obscur funcționar comercial înainte de a se manifesta în literatură, pentru care a simțit o adevărată vocație.

Sully Prudhomme a debutat ca inginer, înainte de a deveni clasicul parnasian.

Newton, un nefericit lucrător de tipografie, Andersen, cârpaciu, etc., etc., atâtea nume celebre, care și-au început ucenicia vieții în condiții de o mizerie desnădăjduitoare, până în clipa în care și-au simțit adevărata lor vocație.

Veți obiecta desigur că am ales exemple numai printre celebrități și că nu fiecare e dotat dela natură cu o inteligență superioară, care să-i asigure nemurirea. La aceasta voi răspunde că în primul rând nu e vorba de a ajunge în fresca nemuritorilor, ci de a vă asigura constant o existență onorabilă, ceeace-i posibil astăzi, numai dacă corespunzi calitativ muncii pe care o exerciți.

Și apoi pentru acei cari au ambiții superioare, țin să le mărturisesc că celebritatea nu-i decât o „perseverență diabolică", cum au spus atâția oameni mari — apărută pe măsură ce și-au îndreptat toată energia și capacitatea lor de muncă în aceeaș direcție. Resortul acestei energii titanice nu și-a avut niciodată isvorul în altceva, decât în plăcere. Plăcerea devenită pasiune unică, e singura armă care învinge toate dificultățile, generatorul infinit de idei și voință. Despre minunile pasiunei, e necesar să mai amintesc?

Fiecare din noi, a trăit măcar odată în viață, sub imperiul unei stări de efervescențe sufletești. Se pune atunci întrebarea: Care este adevărata vocațiune a unui ins oarecare? Răspunsul pe care trebuie să și-l dea fiecare, e condiționat în primul rând de o absolută sinceritate. Imbrățișați cu gândul întreaga d-voastră existență, și căutați să descoperiți dacă ați avut vreodată o atracție puternică, pentru o ocupațiune oarecare. Sunt sigur că veți descoperi totodată, că în acea perioadă a vieții ați fost mulțumit de viața pe care o duceați, erați entuziast și optimist. Aceste lucruri nu dovedesc altceva, decât că sentimentul plăcerii, are o acțiune stenică asupra întregului organism, asupra caracterului și devine totdeauna un excitant pentru inteligență.

Fiecare din noi are o preferință, care corespunde mai bine cu structura sa organică, cu felul său de a activa și în majoritatea cazurilor ea se manifestă încă din pragul copilăriei. Avidul colecționar de timbre, în adolescență e în genere viitorul colecționar de eșantioane naturale, evoluând spre biologie în specie științe naturale. Curiozitatea atâtor alți copii, care-i mâna la distrugerea tuturor mecanismelor din casă, spre disperarea părinților, nu vă face să spuneți că acolo se ascund viitori ingineri și pasiunea pe care o exteriorizează alții, interpretând un novice rol dramatic din teatrul școlar, nu vă evocă artistul de mai târziu? Și antipaticul coleg, care făcea „gheșefturi" cu bile, nasturi și arșice, pricepându-se atât de bine la operațiile aritmetice „în cap" nu vă face să vedeți pe actualul comerciant?

Reamintiți-vă cu toată sinceritatea, cărei ocupațiuni i-ați dedicat timpul liber, pentruce anume fel de lucrare ați simțit totdeauna atracție, ce ambiții s'au legat de această preferință. Numai spre activitatea care v'a dat maximul de satisfacție, veți găsi vocațiunea dumnevoastră. Numai ei trebue să-i dedicați toate eforturile de care sunteți capabili.

Și acum, pentru a vă ușura sarcina descoperirii acestui „demon familiar", — cum îi spunea Socrate vocațiunei sale, — vom da mai jos un chestionar, la care răspunzând cu toată sinceritatea, veți constata cu surprindere, cât de puțin v'ați străduit spre a vă îmbunătăți soarta.

Scriți aceste întrebări pe o bucată de hârtie, și notați zilnic la câte întrebări puteți răspunde afirmativ. Veți constata miracolul, că în ziua în care puteți răspunde cu certitudine, „da"" la toate întrebările, situația d-voastră morală și materială vă îndreptățește să credeți într'un succes nelimitat.

M. L.

1) *Sunt satisfăcut de sănătatea mea fizică? Nu?* Ce-am făcut pentru a o ameliora?

2) *Ce concluzii pot trage, comparând calitățile mele cu acelea ale persoanelor al căror succes îl invidiez?* Favorabile?

3) *Căror motive se datorau perioadele cele mai fericite ale vieții mele?* Am încercat vreodată să provoc o situație similară?

4) *N'am avut niciodată momente fericite din cauza greșelilor mele.* Am încercat să evit aceste greșeli pe care mi le imput?

5) *Sunt numai anumite zile, sau ore din zi, când îmi place să muncesc.* Le-am utilizat însă cu folos?

6) *Mi-ar plăcea anumite calități.* Mi-am dat silința de a mi le apropia?

7) *Există vre-o ocupațiune care-mi place mai presus de toate?* Activez în acea ocupațiune?

8) *Ocupațiunea pe care mi-am ales-o nu-mi este accesibilă.* Am perseverat în a înlătura toate obstacolele care mi se opun?

9) *Sunt încredințat* că pentru a reuși în cele mai neînsemnate acțiuni, e nevoe de pasiune și perseverență?

10) *Mi-am luat obligația față de mine însu-mi de a duce la bun sfârșit orice lucru îndeplinesc?* Mă țin de această *obligație?*

11) Sunt capabil să muncesc din simplă dragoste pentru ocupațiunea mea?

12) *Am vre-un motiv să fiu pesimist?* Ce-am făcut ca să-l înlătur?

din Țară

St.: Zilele trecute s'au împlinit 10 ani dela înscrierea primei avocate în baroul Capitalei. Cu această ocazie a avut loc în Palatul de Justiție din București, o impresionantă solemnitate. În fotografia noastră vedem pe d-ra Ella Negruzzi, vorbind la comemorare.

Sus: Un sculptor amator a făcut aceste două lucrări din zăpadă, pe una din străzile Capitalei. *Dr.:* Profesorul dr. G. Marinescu a împlinit de curând 70 de ani și cu această ocazie guvernul francez i-a oferit „Crucea de Comandor" al legiunii de Onoare. In fotografiile din dreapta, vedem pe d. prof. Marinescu și pe ministrul Franței la București, d. Gabriel Puaux, după remiterea ordinului, care s'a făcut în cadrul unei solemnități ce a avut loc în amfiteatrul clinicei de neurologie dela spitalul Colentina. *St. jos:* D. Gabriel Puaux ținându-și discursul. *Dr. jos:* D. prof. dr. Marinescu exprimându-și mulțumirile pentru distincția ce i s'a acordat.

Foto I. Berman

Victoria României la Schreiberau

Locotenentul Papană, excelentul nostru sportsman a repurtat din nou o victorie extraordinară, pe pista de bobsleigh dela Schreiberhau.

Intr'adevăr, echipa Papană-Hubert, pe bobul „Rumänien 1" a bătut recordul mondial, pe una din cele mai periculoase piste.

Extraordinara importanță a acestei victorii trebue subliniată, întrucât la campionatele internaționale de bob dela Schreiberhau, au luat parte toți așii internaționali ai acestui sport. Performanța reprezentanților României a fost atât de categorică, încât bobeurii noștri au fost primiți cu ropote de aplauze și într'un entuziasm general.

Fotografiile pe care le publicăm în această pagină reprezintă: Sus: Echipagiul românesc jubilând după victorie, în grup cu alți concurenți străini; st.: D-nii Papană și Hubert pe bobul „Rumänien 1", înainte de pornire pe panta vertiginoasă; jos: Bobul României în plină cursă. Se pot recunoaște eforturile pe care le fac cei doi conducători, la una din curbele cele mai periculoase.

Marele concurs de frumuseţe

organizat de „Chicago Tribune" şi „Realitatea Ilustrată"

51 de candidate vor pleca pe socoteala organizatorilor, la Expoziţia din Chicago

In anul acesta, cel mai important eveniment mondial va fi desigur deschiderea expoziţiei internaţionale din Chicago, cea mai mare manifestare de acest gen din câte s'au organizat până azi, o expoziţie care urmăreşte să oglindiască întregul progres realizat de omenire într'o sută de ani.

Cel mai mare ziar din lume, „Chicago Tribune", în înţelegere cu organizatorii expoziţiei, au hotărît ca deschiderea expoziţiei, ce va avea loc la 1 Iunie 1933, să fie prezidată de o regină a frumuseţii, şi de curtea ei, formată din cele mai frumoase domnişoare şi doamne de pe glob.

Va fi cel mai grandios concurs de frumuseţe din câte s'au văzut.

In România, spre a asigura reuşita concursului nu se putea încredinţa organizarea lui decât revistei „Realitatea Ilustrată", bine cunoscută peste Ocean, dela concursurile din anii precedenţi.

Concursul „Chicago Tribune—Realitatea Ilustrată" *este caracterizat prin perfecţiunea sistemului de selecţiune şi discreţia sa. El se face prin fotografii, suprimându-se astfel prezentarea stânjenitoare a candidatelor, în faţa juriului. Iar spre a evita ca modestia concurentelor să sufere, fotografiile pentru acest concurs nu trebue să fie numai decât trimise de candidate. Ele pot fi trimise de către prieteni, rude sau cunoscuţi.*

Sunt admise la concurs toate doamnele văduve sau domnişoarele care au trecut de 21 ani. Fotografiile se vor trimite, însoţite de cuponul pe care-l publicăm mai jos, completat cu datele cerute. Inscrierile se pot face până la 1 Aprilie a. c. Fotografiile trebuesc să aibe formatul carte poştală şi revista noastră va publica din fotografiile primite, pe acele care sunt mai bune.

De fiecare fotografie publicată, noi vom plăti direct persoanei fotografiate câte 100 lei.

Fotografiile vor fi supuse pentru selecţionare unui juriu din Chicago.

Dela concurs sunt excluse doamnele sau domnişoarele care din frumuseţea lor şi au făcut profesie.

Notăm că nepublicarea unei fotografii în revista noastră, nu înseamnă că respectiva concurentă a fost respinsă dela concurs. Se poate adică întâmpla să fie aleasă o domnişoară sau doamnă a cărei fotografie nu a fost publicată. La publicarea fotografiei se ţine seamă în primul rând de posibilităţile technice de reproducere.

In momentul în care juriul din Chicago — format din artişti renumiţi — va alege vreo candidată, ni se va anunţa aceasta telegrafic şi noi vom publica rezultatul în revistă.

Se vor alege în total 51 de candidate. Acestea vor pleca în condiţiuni excepţionale, la Chicago, aşa încât să fie acolo cu câteva zile înainte de deschiderea expoziţiei. Tot timpul candidatele vor avea o întreţinere princiară, distracţiuni şi toalete. Dintre cele 51 de candidate, expoziţia din Chicago va alege pe regina expoziţiei şi pe cele două doamne de onoare ale ei.

Candidata care va avea norocul să fie aleasă regina Expoziţiei, va primi un premiu de 5.000 dolari (850.000 lei).

iar cele două doamne de onoare li se vor da:

primei un premiu de 3.000 dolari (500.000 lei)
celei de a doua 2.000 dolari (340.000 lei)

Cu cât trimeteţi mai repede fotografiile la revistă, cu atât e mai bine. Cercetaţi printre cunoştiinţele dv., printre rudele sau prietenele pe care le aveţi, dacă aveţi vreuna care să poată concura. Trimeteţi fotografia ei, la „Realitatea Ilustrată", str. C. Mile 7-9-11 pentru că s'ar putea ca astfel s'o feriNciţi !

N.B. — Foto Studio Wells din Bucureşti face fotografii gratuite pentru concurente.

Concurentele din Constanţa ne vor trimite fotografii făcute numai la Foto Păsculescu.

BULETIN DE INSCRIERE PENTRU CONCURSUL „REGINA EXPOZIŢIEI DIN CHICAGO"

Alăturat vă trimit o fotografie pentru concursul de alegere a unei regine şi a curţii ei de onoare, la Expoziţia internaţională din Chicago, şi declar că mă voi supune regulamentelor publicate de dv. Deasemeni, vă acord dreptul de-a publica această fotografie, oriunde veţi crede de cuviinţă.

Numele persoanei din fotografie, este . . . .
. . . . Adresa, str. . . . . No. . .
Oraşul . . . . Vârsta . . . Ocupaţia . . . . .
Culoarea părului (blond, brun, sau roşu). Culoarea ochilor
este . . . . Greutatea . . . . Inălţimea . . . .

Trimeasă de . . . .
(Semnătura persoanei care trimite fotografia).

Fericiţii câştigători ai primei trageri Perlodont — Realitatea Ilustrată

Au câştigat câte Lei 1000 (sumă ce li s'a trimis Sâmbătă 25 Februarie, prin mandat poştal) :

Ştefania Rapaport, studentă, Cluj.
Tănase Stănciulescu, funcţionar, Constanţa.
Marioara Petrescu, funcţionară, Chişinău.
Aloisiu Dervald, Timişoara.
Fevronia M. Petrescu, Iaşi.

Autorul spune: Nuvela mea e cea mai bună:

CĂPITANUL BLOOD

Rafael Sabatini

In româneşte de N. L. Roteanu

O dramă oribilă, care se petrece în câteva ore. Norocul proverbial al celebrului pirat, căpitanul Blood, îl scapă din nou dela moarte, printr'o senzaţională intorsătură a lucrurlior.

CĂPITANUL Peter Blood era satisfăcut de viaţă, ceeace inseamnă, cu alte cuvinte, că era mulţumit de sine insuşi.

Stătea pe digul portului Cayona şi supraveghia activitatea marină, care se desfăşura dinaintea sa. Străjuit in ambele părţi de pereţi sâncoşi şi cu gura unui golf în miniatura, în care se putea pătrunde numai prin două canale inguste apărate de un fort masiv, adaosul mânii omeneşti la complectarea naturii, portul corespundea de minune scopului. Era un sălaş bine ales de către piraţi, pentru derutarea forţelor regelui Spaniei.

Căpitanul Blood privi cu mândrie cele cinci vase mari, care-i formau acum flota. Dintre ele şi din cuprinsul interioarelor lor nu se găsia părticică, care să nu fi aparţinut mai inainte Spaniei. Vasul său de comandă, *Arabella,* cu patruzeci de tunuri — mai inainte *Cinco Llagas* din Cadiz —, cu pântecele roşu şi catarturile aurii, era invăluit de razele soarelui care apunea, ca de o flacără minunată. Alăturea de el se legăna *Elisabetha,* iar mai in urmă puţin, celelalte trei vase mai mici, fiecare cu câte douăzeci de tunuri, capturate in ultima lovitură dela Maracaybo. Vasele acestea, ale căror nume originare erau *Infanta, San Filipe* şi *Santo Nino* au fost rebotezate de Blood cu numele de *Clotho, Lachesis* şi *Atropos,* dându-le in mod glumeţ, insemnătatea de arbitrii mărilor, pentru oricare vas spaniol ce s'ar incumeta să se măsoare cu ele.

Căpitanul Blood zâmbia, apreciindu-şi singur humorul său sănătos. Era, după cum spusesem la inceput, foarte mulţumit de sine insuş.

Banda care-l asculta, se cifra la aproape o mie de bărbaţi. La nevoe, sau după bunul său plac, numărul acesta putea să fie dublat cu uşurinţă. Norocul său devenise proverbial şi a avea noroc înseamnă a fi inzestrat cu cea mai inaltă insuşire ce se poate cere unui conducător de intreprinderi riscate. Nici chiar Montbar, poreclit, de către spanioli, *Exterminatorul,* nu inspira atâta teamă cât *Don Pedro Sangre* 1), aşa cum i-au tradus numele in spanioleşte, socotind traducerea foarte nimerită.

* * *

Blood ştia bine că s'au emis ordine impotriva sa. Nu numai regele Spaniei, de al cărui prestigiu işi bătuse joc adesea, dar chiar şi regele Angliei, cu ale cărui vase avusese odată de-aface, luaseră de comun acord, măsuri pentru distrugerea temutului căpitan de piraţi. Mai veni pe deasupra vestea la Tortuga — localitatea din dealul portului — că şi amiralul spaniol *Don Miguel de Espinosa,* ultima victimă, care a suferit groaznic de pe urma unei lovituri a lui Blood, a anunţat că va plăti zece mii de piese de aur, oricui va fi in stare să-i aducă pe căpitan viu şi nevătămat. Răzbunarea lui Don Miguel nu ar fi fost completă, dacă i-ar fi adus cineva pe Blood mort.

Peter Blood nu se intimidase cătuş de puţin şi chiar la aflarea ultimei noutăţi nu renunţă să se lase in voia norocului său, pornind singurel la deal, prin târgul Tortuga. Pentru cele ce-a suferit — şi a suferit enorm de mult — în mâinile oamenilor, dânsul işi alesese Spania drept câmp de activitate. Era convins că-n felul acesta servia în acelaş timp două scopuri: mai intâiu işi lua revanşa pentru suferinţe şi'n al doilea rând, aducea servicii, nu regelui Stuart, pe care-l dispreţuia, — deşi el insuş era irlandez din naştere — ci Angliei şi deci restului intreg al omenirii civilizate, pe care Castilia crudă, intrigantă, fanatică şi sângeroasă, căuta s'o abată din calea primenirii moderne.

Porni de pe dig singur, despărţindu-se o clipă de anturajul lui obişnuit, care se compunea din lucrători, aventurieri de diferite naţii — englezi, francezi, olandezi — marinari licenţiaţi din serviciu, piraţi de meserie, indieni, sclavi negri şi toţi ceilalţi tipi din famila umană, cari forfoteau ziua intreagă pe cheiurile Cayonei, intr'o imagine de Babel.

Cum o luă la picior, se auzi strigat din urmă de Hayton, şeful echipagiului depe *Arabella,* care-l adusese pe căpitan cu barca până la mal.

— „Inapoerea la opt bătăi de clopot, căpitane?"

— „La opt sunete" răspunse Blood, în vreme ce-şi continua drumul, agitând bastonaşul său verde-argintiu, baston care in nici un caz nu-l putea trăda drept un temut lup de mare.

Se'ndreptă in sus spre târg, salutat fiind în cale de mai toţi acei pe cari ii intâlnia. Alesese strada nepavată numită „Roi de France", pe care populaţia târgului avu buna inspiraţie s'o planteze totuş cu două şiruri de palmieri. Când se apropiă de taverna „La regele Franţei", publicul care ocupa locul din faţa porţilor acestei taverne, îi atrase atenţia. Dinăuntru venia o larmă neincetată de voci, o simfonie înăbuşită de exclamaţii, frânturi de cântece de corsari, râsete isterice de femei...

Blood işi dădu indată seama că oamenii săi fac chef, cu aurul pe care-l aduseseră dela Maracaybo. Corsarii cari nu încăpeau cu toţii în această casă de perdiţie, îl intâmpinară cu plecăciuni sgomotoase. Nu era el oare regele tuturor piraţilor?

Căpitanul răspunse entuziasmului cu care fu intâmpinat, ridicând doar bastonul — şi-şi văzu mai departe de drum.

Avea treburi cu domnul M. de la Place, guvernatorul Tortugei şi asta-l mâna acum spre frumoasa casă de piatră, care se 'nălţa impozantă, la răsăritul târgului. Căpitanul era un om prevăzător şi-şi pregătia terenul pentru ziua când moartea naturală sau violentă a regelui *James,* i-ar înlesni întoarcerea în patrie. Avea obiceiul să prezinte guvernatorului colecţiile sale de prăzi, pe care le preschimba contra bilete de bancă franceze, trimiţându-le apoi la Paris, pentru depozitare şi fructificare.

Pentrucă domnul M. de la Place trăgea foloase frumuşele din aceste tranzacţii şi mai ales că Peter Blood ii făcuse odată şi un real serviciu prietenesc, era totdeauna primit cu multă ospitalitate în casa guvernatorului. Şi asta nu numai in ceeace-l privia pe guvernator, ci şi pe fiul şi fiica acestuia.

In această seară, terminând curând tranzacţiile, domnişoara de la

—„Şi acum ne vom răfui, căpitane!"

Place se oferi să petreacă pe căpitan prin scurta alee din grădina guvernatorului. Era o frumuseţe palidă, cu părul negru, înaltă, cu înfăţişarea statuară. Imbăcată elegant, după ultima modă franceză, mademoiselle de La Place era tot atât de romantică la vedere, ca şi în temperament. In vreme ce păşia alături de Blood, ii se adresă în franţuzeşte:

— „Monsieur", şi după o oarecare ezitare, „m'am decis să vă conduc numai ca să am prilejul de a vă preveni. Trebue să vă păziţi. Aveţi prea mulţi duşmani".

Căpitanul se opri o clipă şi intorcându-se pe jumătate spre dânsa, cu pălăria în mâini, răspunse:

— „Sfatul dv. mă măguleşte — mă măguleşte foarte mult".

Ridicând apoi spre ea ochii, ce-i scânteiau sub arcuirea unor sprâncene stufoase, zâmbi:

— „E foarte adevărat că nu prea mă plâng de lipsă de duşmani. E răsplata mărinimiei. Dar in tot cazul, vreau să sper că n'o să-i întâlnesc aci în Tortuga"

— Sunteţi oare atât de sigur?"

Blood işi reluă infăţişarea serioasă şi după câteva clipe de gândire, inainte de a răspunde, zise:

1) *Blood* inseamnă *sânge* în englezeşte.

— „Mademoiselle, îmi vorbiți în așa fel încât pot deduce că știți ceva".

— „Nu prea mult. Totul se reduce la ceeace mi-a comunicat sclava chiar astăzi și anume că amiralul spaniol a fixat un premiu pentru capul dumneavoastră.

— Fiți fără grijă, scumpă dumnișoară, căci asta e numai un fel de a flata al amiralului.

— „Și Cahusac a declarat că va face să simțiți adânc răul pe care i l-ați făcut la Maracaybo.

— „Asta-i o indiscreție din partea lui Cahusac. Lumea știe doar, că lui nu-i s'a întâmplat nimic. A fost lăsat să plece nesupărat, așa cum a cerut, atunci când a crezut că situația devine tragică.

— „Bine, dar făcând astfel a fost nevoit să sacrifice tot stocul lui de prăzi și din această pricină atât el cât și tovarășii săi, au ajuns de batjocură, aci în Tortuga. Inchipuiți-vă acum, cam ce gânduri nutrește acest pirat".

Ajunseră la poarta grădinii.

— „Fiți prudent. Puneți-vă la adăpostul eventualelor neplăceri", îl rugă dânsa.

— „Dacă e așa, o voi face numai ca să vă fiu pe plac", consimți Blood în mod galant, în vreme ce se apleca să-i sărute mâna.

Dar drept vorbind, nu se prea gândia la asemenea precauțiuni. Că piratul Cahusac era dornic de revanșă, lucrul părea foarte natural. Dar ca să trâmbițeze aceasta pe aci prin Tortuga și să caute s'o îndeplinească tot aci, era o indiscreție cam primejdioasă, ca să fie luată în seamă.

Păși deci vesel prin noaptea care se așternea tot mai deasă și fu foarte curând izbit de luminile din *rue de France*. Cum ajunse la capătul acestei străzi, deșartă la ora aceea, o umbră de ființă se desprinse de lângă peretele unei case și se luă după căpitan.

Inainte încă de a-și lua măsurile de precauțiune, Blood își dădu seama că e vorba de o femeie și se auzi de îndată strigat pe nume:

— „Căpitane Blood! Căpitane Blood!" și în urmă îi se adresă repede, gâfâind:

— „V'am văzut trecând acum două ore. Nu vroiam și nu puteam însă să fiu văzută vorbindu-vă la lumina zilei, aici în stradă. Deaceea am așteptat să vă reîntoarceți. Nu mergeți mai departe, căpitane. Vă îndreptați spre primejdie; spre o moarte sigură".

Mintea sa surprinsă și curioasă recunoscu în sfârșit pe femee. Și pe dinaintea ochilor memoriei i se desfășură o scenă petrecută cu o săptămână în urmă la „Regele Franței". Doi pirați beți se certau pentru o femeie — o creatură nefericită, care purta urmele unei oarecari distincții și care, deși acoperită cu tot felul de ornamente și farduri, avea o înfățișare declasată. Femeea, permițându-și să-și dea părerea în toiul unei dispute, al cărei obiect era ea însăși, unul dintre pirați se repezi la dânsa și-i dădu câteva lovituri brutale. Blood, care asista la scenă, într'un impuls cavaleresc, o descotorosi într'o clipă de cei doi bețivi și o însoți afară din local.

— „Stau ascunși în josul străzii și vă așteaptă", spuse dânsa „...și pândesc ca să vă ucidă".

— „Pe cine crezi? întrebă el, în vreme ce cuvintele de prevenire ale domnișoarei de la Place îi reveniră în minte.

— „O parte din ei stau colea și dacă ar ști — sau ar vedea că eu mă găsesc aici să vă anunț, mi-ar tăia beregata înainte de ivirea zorilor".

Femeea privi cu teamă de jur împrejur și apoi cu o voce care părea stăpânită de o teroare crescândă, adăogă:

— „Oh, să nu stăm de loc aici! Veniți cu mine; vă voi adăposti fără grije, până se va lumina de ziuă. Atunci vă veți înapoia la vasul care vă așteaptă și dacă vroiți să fiți ințelept, nu veți mai debarca singurel. Veniți! sfârși ea — și-l apucă de mâneca hainei.

— „Incetișor! Incetișor! răspunse Blood, smucindu-se din strânsoarea mâinilor ei. „Unde vrei să mă duci?"

— „Doamne, dar la ce bun să știi, atâta vreme cât e vorba de un adăpost?" Femeea îl trase din nou cu toată puterea de care dispunea, murmurându-i:

— „V'ați purtat bine cu mine și nu pot lăsa să fiți omorit. Și dacă nu veniți, vom fi uciși amândoi".

Consimțind însfârșit, căpitanul o lăsă să-l călăuzească din mijlocul străzii, spre colțul de unde femeia se desprinsese adineaori. Era un șir de bordeie scunde care se găsiau distanțate unul de celălalt. De partea cealaltă se'ntindea o palisadă cuprinzând o plantație.

La a doua căsuță, femeia se opri. Mica ușiță stătea deschisă și interiorul era luminat prost de o lampă cu petrol, așezată pe o masă.

— „Intrați" îl imploră dânsa.

Două trepte conduceau spre pardoseala căsuței, care se găsia la un nivel inferior față de stradă. Căpitanul Blood pătrunse în camera în care-l izbi un aer viciat, îmbibat cu miros de tutun și de petrol. Femeia îl urmă și'nchise ușa; și apoi, înainte ca Blood să-și poată roti privirile spre a-și da seama unde se găsește, fu lovit în cap, pe la spate cu un corp tare. Căpitanul, deși foarte rezistent, căzu totuș pe jos, gemând de durere.

In aceeaș clipă, un geamăt de femeie, care se sfârși într'o sufocare bruscă, tăiă liniștea.

* * *

Inainte de a putea să se miște și să-și ajute, înainte de a-și putea reveni din sălbateca surpriză, mâini grele, nervoase, îndemânatece, puseră stăpânire pe corpul său. Fu prins în curele și legat bine pe la spate. Apoi îl suciră, îl învârtiră și-l legară strâns de un scaun.

Un bărbat de statură mică, voinic, cu o construcție de urangutan, lung la trup și scurt la picioare, stătea în fața sa. Mânicile cămășii sale albastre erau suflecate peste o pereche de brațe extrem de musculoase și păroase. Ochi negri, mititei, sclipiau din complexul unei fețe late, care era tot atât de turtită ca și aceea a unui mulatru. Un fes cu coadă, de culoare roș-albastră, atârna peste capul său, strângându-i părul cu desăvârșire; cercei grei de aur îi erau petrecuți prin găurile enormelor sale urechi.

Căpitanul Blood îl măsură o bună bucată de vreme, în timp ce-și recăpăta treptat cunoștința și puterile. In mod instinctiv, își dădu seama că nici violența și nici îndârjirea nu-i vor putea fi de vreun folos, și că vor trebui înăbușite cu orice preț. Așa și făcu.

— „Cahusac!" spuse el încetișor. Și apoi adăugă: „Asta-i o plăcere cu totul neașteptată!".

— „Insfârșit ai ancorat, căpitane", zise Cahusac, și râse ușor, cu satisfacție.

Blood privi spre ușă, unde femeia se svârcolia în mâinile tovarășului lui Cahusac.

— „Vrei să te liniștești sluto, sau aștepți să te liniștesc eu?" O amenință tipul furios.

— „Ce aveți de gând să faceți cu dânsul, Sam?" se lamentă femeia.

— „Asta nu te privește, fetițo".

— „Ah, da, am înțeles! Mi-ai spus că e'n primejdie și te-am crezut, canalie mincinoasă".

— „Chiar așa era, dar acum e în afară de primejdie și-l vezi ce liniștit stă colea pe fotoliu. Tu intră aici, „Molly", îi porunci și-i arătă în fundul camerei, o intrare întunecoasă spre un alcov.

— „Nu", — începu femeia să se vaete.

— „Intră — sau de nu va fi rău de tine".

O înșfăcă — și cu toată rezistența ei o târă dealungul camerei, împingând-o în alcov. Inchise apoi ușa și o zăvorî.

— „Stai aici și ține-ți gura, că de nu, te voi liniști eu de tot".

Din 'napoia ușei gemete. Apoi scârțâitul unui pat peste care căzu un corp și de aci încolo totul se liniști.

* * *

Căpitanul Blood înțelese contribuția femeii în această afacere, mai mult sau mai puțin terminată. Privi în fața fostului asociat al său și buzele-i schițară un surâs care simula un calm — departe de a-l fi stăpânit în realitate.

— „Ce zici, Cahusac, e oare obrăznicie dacă te-aș întreba ce-ai de gând?".

Tovarășul lui Cahusac râse cu hohote și se lungi peste masă. Un tip înalt, cu o față lunguiață, ce aducea a indian. După ținută, părea un vânător. Dânsul răspunse în locul lui Cahusac, care nu se prea grăbi la discuție.

— „Intenționăm să te predăm amiralului Don Miguel de Espinosa".

— „*C'est ça!*" adăugă Cahusac. „Și Don Miguel, fără îndoială, te va spânzura de o grindă a grajdurilor sale".

— „Așa, va să zică, Don Miguel e'n afacerea asta? Glorie lui! Mi se pare însă că banii lui Blood îl tentează mai de grabă. Desigur însă că asta e o treabă la care numai voi puteați răspunde. Dar v'ați gândit bine la ea? Sunt vânturi primejdioase la orizont, prietene. *Hayton* trebuia să mă întâlnească cu barca la dig, la opt bătăi de clopot. După câte știu, am întârziat. Opt bătăi de clopot s'a auzit de mai bine de o oră. Acum ei se vor alarma. Ei știu bine unde m'am dus. Mă vor urmări și descoperi. Ca să mă găsească, băeții vor scormoni Gortuga cum ai scormoni în fundul unui sac. Și ce-ai să pătești atunci, Cahusac? Te-ai gândit oare la așa ceva? Păcat că nu sunteți câtuși de puțin stăpâniți de simțul prevederii. Lipsa de prevedere a fost aceea care v'a trimis acasă goi, dela Maracaybo. Și chiar atunci, dacă nu eram eu, ați fi putrezit acum într'o grotă spaniolă, plină de putregai. Și acum vă mai agravați situația — pentru că n'aveți nici un dram de minte, proștilor. Dacă v'a mai rămas însă o scântee de înțelegere, ați face bine, după părerea mea, s'o ștergeți de aici, cât mai este timp".

Drept răspuns, Cahusac îl privi doar cu coada ochilor și'n liniște făcu revizia buzunarelor căpitanului. Celălalt, în vremea aceasta, stătea așezat pe un scaun scund, sprijinit numai pe trei picioare.

— „Ce oră este, Cahusac?" întrebă tovarășul. Cahusac, consultând ceasornicul căpitanului răspunse:

— „Aproape nouă și jumătate, Sam".

— „Drace, drace! trei ore de așteptare".

— „Sunt zaruri colea în dulap" răspunse Cahusac, „și aici, privește, avem pe ce juca".

Din buzunarele lui Blood strânse și puse pe masă vreo douăzeci de piese de aur, puțin argint, un ceasornic de aur o tabacheră de aur, un pistol, și în fine, o bijuterie pe care Cahusac o desprinse dintr'o panglică ce atârna de gâtul căpitanului. La acestea mai adăogă spada căpitanului și centironul de piele gris, bogat încrustat cu aur.

Sam se ridică, merse spre un dulap și scoase de acolo zarurile. Le puse pe masă, trase scăunelul mai aproape și se așeză din nou. Impărți banii pe din două. Apoi adăugă spada și ceasul într'o parte și bijuteria, pistolul și tabachera, în cealaltă. Și jocul începu.

Blood, foarte atent, concentrându-se asupra problemei eliberării sale din această cursă, cu toată durerea loviturii ce o primise, începu din nou să vorbească. Se hotărî să nu dea crezare spaimei și nesiguranței care loviau cu putere în inima lui.

— „Mai este ceva la care nu v'ați gândit", zise el liniștit, aproape tărăgănat, „și anume că se poate să vreau să-mi răscumpăr libertatea pe un preț mult mai ridicat decât acela oferit de amiralul spaniol pentru mine".

Cahusac râse.

— „*Tiens!* Cum rămâne deci cu certitudinea că Hayton va veni să te scape? Ce zici de asta?

Râse din nou și Sam râse cu el împreună.

— „Este cu putință", zise Blood, — „chiar foarte posibil. Nimic nu este însă cert — nimic nu este, în această lume nesigură. Nici chiar că spaniolul acela va va plăti cele zece mii de piese de aur, pe care mi s'a spus că i-a oferit pentru mine. Poți face cu mine un târg mai bun, Cahusac".

Blood tăcu, însă observă o neașteptată strălucire în ochii franțuzului, cât și o încruntare din sprâncene la celălalt netrebnic.

— „Ați putea face cu mine un asemenea târg, încât să vă răsplătească pentru tot ce-ați scăpat la Maracaybo. Pentru fiecare mie de piese pe care vi le oferă spaniolul, eu v'aș oferi cu siguranță două".

Cahusac se ilumină la față și holbă ochii mari.

— „Douăzeci de mii de piese" rânji dânsul, frecându-și mâinele.

De îndată însă, pumnul greu al lui Sam, lovi cu furie masa și se rosti hotărît:

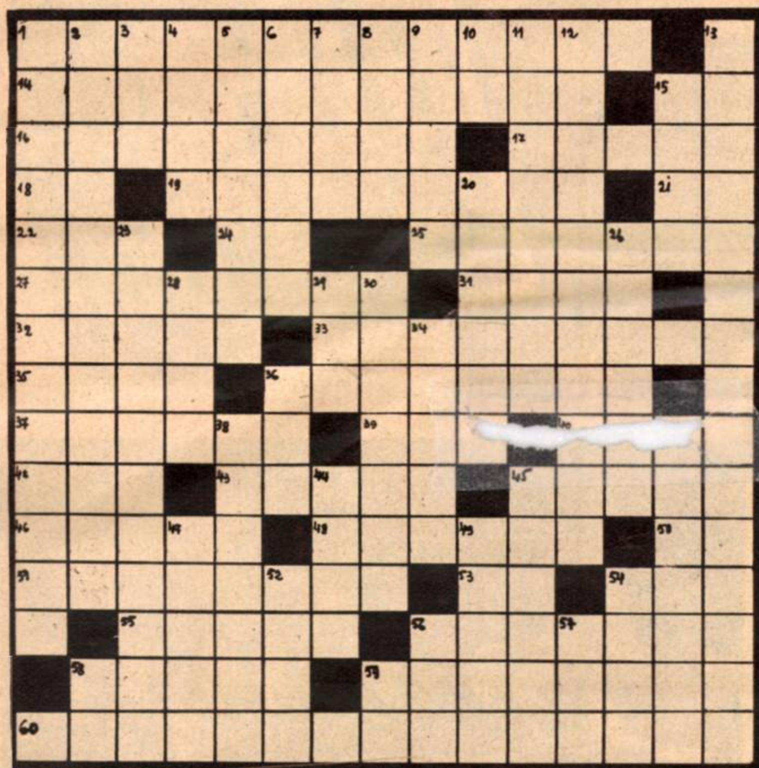
— „Nu vreau să știu de asta. Am încheiat afacerea și rămâne stabilită. Dacă m'aș abate, ar fi rău de mine, la fel și pentru tine, Cahusac. Și unde mai pui că nu putem să ne bizuim pe vorba acestui pui de năpârcă".

(Sfârșitul în nr. viitor)

Pagina JOCURILOR

CONCURSUL NOSTRU PE LUNA MARTIE

PROBLEMA I-a (Fără temă)

ORIZONTAL: 1) Dreptul primului născut. 14) Rezumare. 15 Buda chinez. 16) Comunism!? 17) Marfă adusă din străinătate. 18) Revistă franceză. 19) Filosof scit, contemporan cu Solon. 21) Operă. 22) Furtună (Olt') 24) Ca la 365 zile. 25) A încurca. 27) Acoperiți cu ramuri. 31) Tipul omului viclean 32) Intărite. 33) Bine educați. 35) Slavii din Ciceria. 36) Lipire. 39) Stare deplorabilă. 40) Aceşti (pop.) 42) Plata! 43) Deosebii. 45) „Cercasem eu, cu... meu, să te răstorn pe tine, Dumnezeu!" (Argh.) 46) Lopățică de curățat plugul (pl.) 48) Persecută. 50) Literă grecească. 51) A se tolăni din nou. 53) Secol. 54) Superstiție. 55) O asemenea. 56) De prisos (fem.) 58) Ivire inopinată (mold.) 59) Lăsat drept gaj. 60) Caracterul celor inimitabile.

VERTICAL: 1) Cari nu-şi fac datoria. 2) Monotonie! 3) Oraş în Peru. 4) Netezitoarea zidarului (Mold.) 5 Acțiunea de a-şi da părerea. 6) Romanță veche, cu țigani. 7) Iatac. 8) Nume de femee (dim.) 9) Un fel de vărsat. 10) Posesiv. 11) Blândă! 12) Repetarea la plural a unei asigurări. 13) Caracterul celor cari se potrivesc. 15) O senzație ceva mai tare. 20) Friptura vienezilor. 23) Afabilităţi. 26) Furnică (pl. Mold.) 28) Necesar. 29) Am în mână. 30) Cu ploapele lăsate. 34) Vatra luntrei. 36) Apuc. 38) Cele care poartă inelele. 41) Se ascundea. 44) Unul din cuvintele de la ospățul celebru. 45) Aconta. 47) Virăm. 49) Care supune la o pedeapsă. 52) Imprejurime (Banat). 54) Unsoare! 56) Colegul lui „işi". 57) Departament în Franța. 58) Plantă. 59) Prefix (lat.)

LA ŞCOALĂ

— *„Gicule, cum îți permiți să vi atât de ciufulit la şcoală".*

— *„N'am pieptene, domnişoară".*

— *„Dece nu te piepteni cu acel al tatălui tău?"*

— *Pentrucă täticul n'are păr, domnişoară".*

CUNOAŞTEM!

— *„Degeaba umbli în ciorapi, Gogule, căci știu cât e ceasul".*

Concursul muzical „Realitatea Ilustrată"-„Columbia"

Solicitată de un mare număr de cititori, cari n'au avut timp să strângă şi să expedieze cupoanele şi buletinul de vot, pentru concursul muzical „Realitatea Ilustrată-Columbia", direcțiunea revistei noastre a hotărît amânarea tragerii şi distribuirii premiilor acestui concurs, pentru ziua de Duminică 5 Martie.

Pentru a da posibilitatea tuturor cititorilor noştri, de a participa la concurs, publicăm mai jos buletinul de vot, în care se va nota bucata preferată. Aceste buletine se mai primesc până în 3 Martie incl.

Reamintim că „Realitatea Ilustrată" şi „Columbia" oferă premii în valoare de 100.000 lei. Cele 24 bucăți muzicale ale concursului, pot fi ascultate în orice magazin de muzică sau la reprezentanțele „Columbia" din întreaga țară.

BULETIN DE VOT

Pentru concursul „Columbia"-„Realitatea Ilustrată"

Subsemnatul ....

Domiciliat în .... Str. .... No. ......

găse c că cea mai bună bucată muzicală este ....

.... cântată de cunoscutul diseur Cristian Vasile, pe plăci Columbia.

Condiţiile de participare

Pot participa la premiile noastre toți cititorii cari au deslegat jocurile publicate în două numere consecutive.

Rezultatul se publică lunar.

PREMIILE

Premiul I-iu: 300 lei, în numerar.

Premiul II-lea: 200 lei, în numerar.

Premiul III-lea: o sticlă cu apă de Colonia.

Deslegările se trimit timp de 7 zile, după apariţia numărului, al doilea.

Se va menţiona pe plic: „Secţia jocurilor".

CUPON DE JOCURI No. 317

Numele şi pronumele ....

....

Adresa ....

„REALITATEA ILUSTRATĂ. — *Director* Nic. Constantin.

Redacția şi Administrația: Str. Const. Mille 7—9—11, Telefon 359/99

Imprimată la foto-rotogravură în atelierele „Adevĕrul" **S. A.**

Ultimele evenimente

Sâmbătă a avut loc, în prezența Suveranului și a miniștrilor, inaugurarea casei medicilor veterinari, unde se va instala ministerul de Justiție. Fotografiile noastre înfățișează: Dr.: Palatul inaugurat; st.: Suveranul și oficialitatea, în timpul sfeștaniei. Jos: Un aspect al sălii în timpul cuvântărilor.

In sala de ședințe a Primăriei Capitalei s'a deschis Sâmbătă, al 8-lea congres al Uniunei Orașelor din România. Fotografia noastră înfățișează biroul congresului.

Excelenții instrumentiști d-nii Sigm. Seidmann și I. Drassinover, cari au condus jazzul simfonic dela marele bal al „Realității Ilustrate".

Duminică a avut loc adunarea generală a funcționarilor particulari din industrii și petrol.

ANUL VII. NR. 319

9 MARTIE 1933

REALITATEA ilustrată

LA MARGINEA COGNOSCIBILULUI

(Vezi articolul Știință și Medium-ul)

10 LEI

La dame de Sark

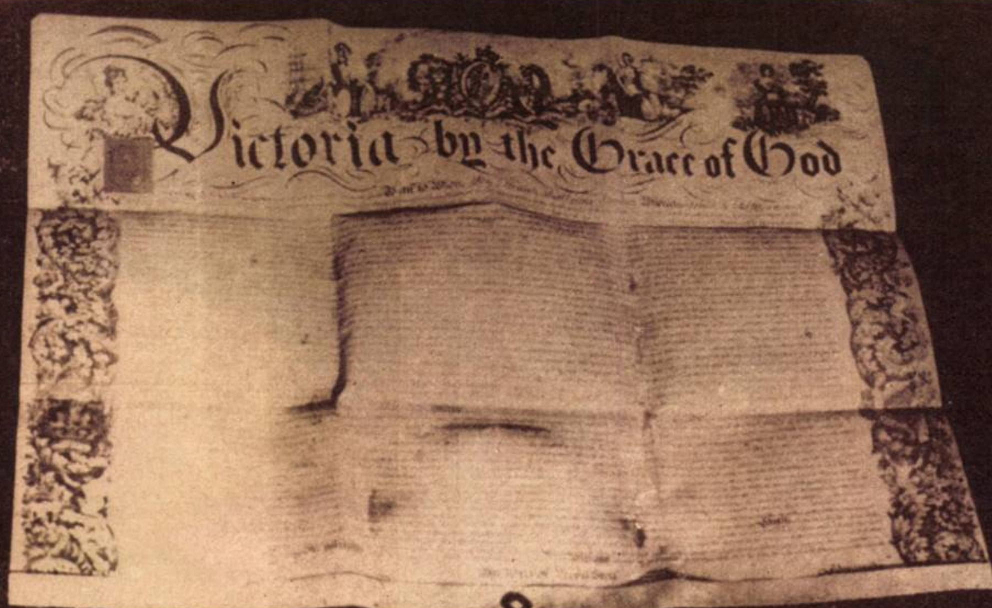
St.: „Seigneur-ia" reşedinţa Doamnei de Sark, este în acelaş timp reşedinţa guvernului şi vistieria.

Jos: La Dame de Sark: *D-na Sybil Hathaway, care a fost Miss Sybil Mry Collins, înainte de-a se căsători, şi Mrs. Dudley Beaumont în precedenta-i căsătorie.*

IN această epocă de acută nervozitate, când democraţia dictatura, sovietele şi parlamentele experimentează asupra naţiunilor, un colţ infim de pământ a păstrat atmosfera şi organizaţia medievală. El este guvernat de o femee şi nu s'a schimbat până acum în constituţia absolut feudală ce s'a dat insulei de Sark la anul 1565, nici o iotă.

E de notat că acest ultim ţinut, unde mai subsistă încă guvernământul feudal nu se află în vre-o extremitate a Orientului, ci chiar în inima Europei Occidentale: la jumătatea canalului Mânecei. E o mică insulă, situată între Jersey şi Guernesey, având o lungime de cinci mile şi o lăţime de o milă şi jumătate. Nu e un domeniu mare, dar cu cei 675 de locuitori ai săi, formează o comunitate fericită.

Insulele canalului fac una cu Marea Britanie. Populaţia din Sark e formată din supuşi credincioşi, nu ai regelui Angliei, ci ai Ducelui Normandiei. Faptul că aceştia doi formează acum una şi aceeaş persoană, nu-i priveşte: ei au fost devotaţi ducilor Normandiei, cu mult mai înainte ca unul dintre ei, William Cuceritorul, să fi pus stăpânire pe Anglia. Aşa că, dacă analizaţi puţin această chestiune, veţi vedea că nu insula Sark ţine de Anglia, ci că mai degrabă Anglia ar ţinea de Sark, întrucât luptătorii Sarkului au fost printrei cei cari au ajutat lui William să supuie Anglia. Ei sunt totuş devotaţi şi Regelui George

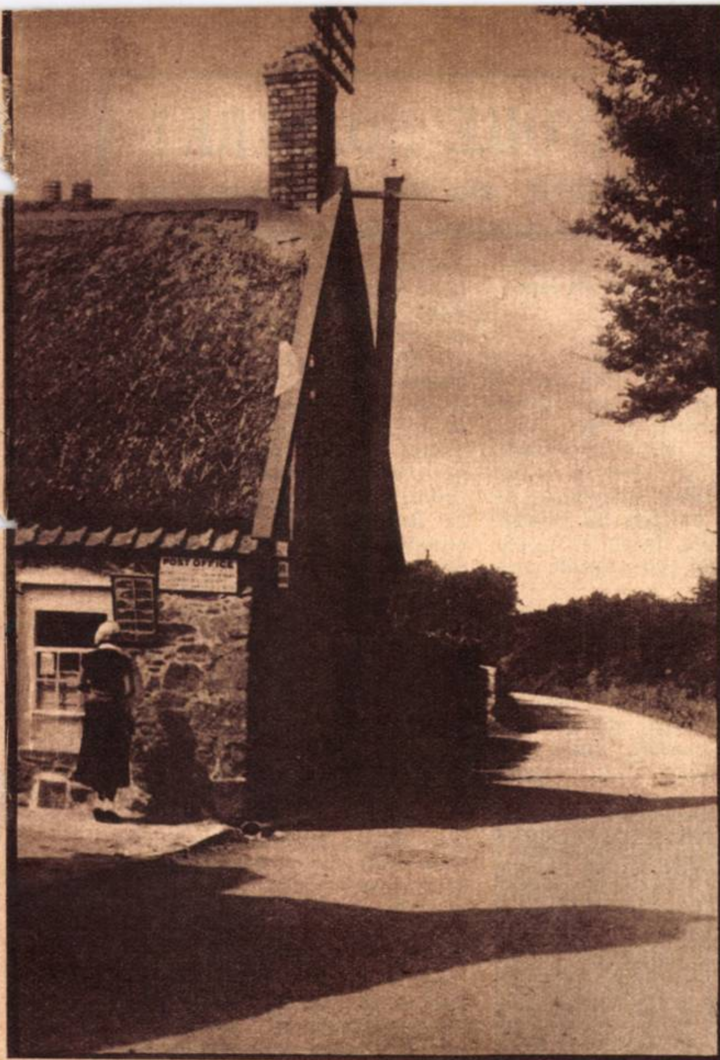

Victoria by the Grace of God

Sus: *Plata impozitelor în natură.*

St.: *Document atestând privilegiile insulei şi ale conducătorilor ei.*

logic până la 1565 şi toţi ascendenţii lor din această perioadă au trăit în acelaş loc — afară de Doamna care-i guvernează: Mistress *Sybil Hathaway*, *„The Lady of Sark"*, întrucât bunica acestei doamne a cumpărat domeniul cu toate drepturile şi privilegiile lui, dela descendenţii lui Sir Helier Garteret, cam pe la mijlocul secolului. De atunci, familia sa a guvernat Sark-ul, căutând să asigure fericirea supuşilor.

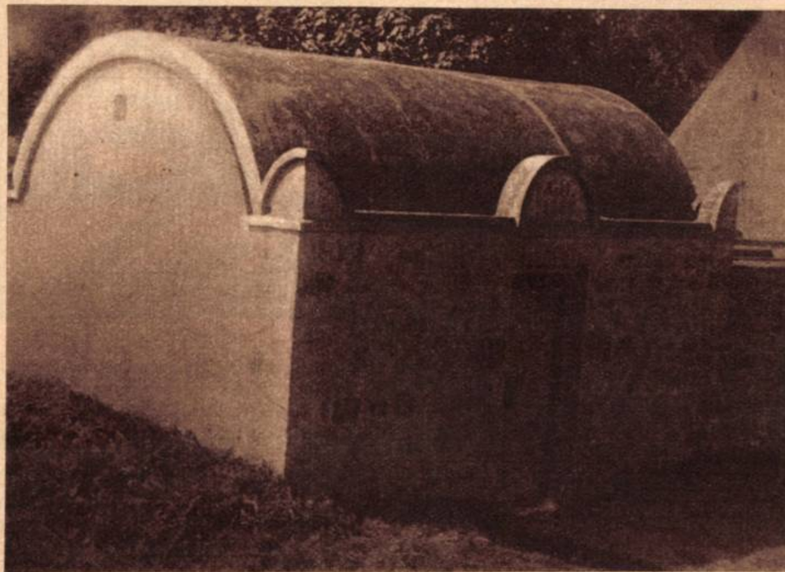

Intrarea în portul Sark.

St.: *Oficiul poştal din Sark. Telegraful şi telefonul fac parte din realizările moderne ale technicei, admise în Sark. Ele sunt singurele legături cu lumea exterioară, atunci când vaporaşul dela Jersey îşi întrerupe cursele, neputând brava furtunile Atlanticului.*

al V-lea, în calitatea sa de Duce al Normandiei.

Nu există ţară mai conservatoare decât Anglia. Ea menţine o instituţie veche până în clipa când împrejurările o fac cu totul intolerabilă. Până acum însă, nimic n'a reclamat schimbarea constituţiei pe care Buna regină Elisabeta a dat-o Sark-ului, atunci când Sir Helier de Garteret, un nobil din Jersey, s'a apucat să curețe insula de piraţii Flamanzi şi Scoţieni precum şi de alţi aventurierii cari se serviau de ea ca de o bază, pentru dubioasele lor expediţii. Locuitorii originari ai acestei insule fuseseră călugării lui St. Magloire, piosul episcop Breton care clădise aci o biserică şi o mânăstire, dar în secolul al şaisprezecelea dispărură cu desăvârşire.

St.: *Inchisoarea. N'a mai fost întrebuinţată de ani de zile.*

Sir Heiler găsi locul pustiu şi foarte periculos, prin faptul că de aci piraţii puteau năvăli şi prăda oricând le-ar fi plăcut.

Cavalerul acesta colonizä atunci Sark-ul cu patruzeci de familii din Jersey, pe care le înarmă pentru orice eventualitate. Chiar constituţia dată de Regina Elisabeth stipulează că în fiecare casă trebue să se găsească o puşcă — o lege care s'a păstrat cu sfinţenie până 'n ziua de astăzi. Actuala populaţie a Sark-ului e formată numai din descendenţii acestor patruzeci de muşchetari, datorită cărora domeniul mai poartă şi numele de *„Insula celor patruzeci"*.

Toţi cei 675 locuitori ai Sark-ului îşi pot trasa arborele genea-

Parlamentul din Sark *„The Chief Pleas"* constă din patruzeci de colonişti originali şi e convocat de către Doamna de Sark. Ea e judecătorul suprem în chestiuni de drept, dar nu se ocupă personal de micile litigii, ci a pus în locu-i un „seneşal". Domneşte însă aci atâta pace şi atâta cinste, încât cele două celule ale închisoarei n'au mai fost ocupate de ani de zile... Şi apoi, cum să se ivească delicte în Sark, când insula constitue unul din cele mai prospere ţinuturi, de pe suprafaţa pământului? Prosperitatea aceasta are la bază secularul privilegiu de-a nu plăti statului impozite.

Aci n'au pătruns încă nici politicienii, nici perceptorii şi nici şomajul. Sark-ul e un mic paradis pe pământ. Cheltuelile publice, ca reparaţia drumurilor, administraţia micului port, etc., sunt amplu alimentate din taxele de intrare de un şiling (circa 30 ei), pe care le plăteşte fiecare vizitator străin, la intrarea în port, şi din micile impozite pe tutun şi băuturi alcoolice — aproape singurele articole importate în Sark. *(Continuarea în pag. 7)*

PUTEM MODIFICA UNIVERSUL DUPĂ NEVOILE NOASTRE?

de René Thevenin

Profesorul Thevenin ne arată cum formidabilele și ostilele forțe ale naturii pot fi dominate și utilizate de omenire.

NE-AM referit în primul articol din această serie la diferitele dezastre pe care natura le produce periodic, în anumite ținuturi, periclitând viața și posesiunile oamenilor. V'am mai atras de asemeni atenția asupra ciudatului fapt că omul deși știe că nenorocirea se va repeta, se întoarce și-și fixează așezările în aceleași locuri, pentruca tragedia să reinceapă. Molia, dacă-și frige odată aripile în flacăra unei lămpi, va repeta iar și iar această nefastă manevră, pânăcând va cădea distrusă. Puține creeaturi în afară de om o egalează în stupiditate.

Știința nu înseamnă înțelepciune și nici simț practic. In țările civilizate, lumea cunoaște destul de bine groaznica soartă a consumatorilor de stupefiante, și cu toate acestea, mii de persoane își asumă anual și perfect conștiente de pericol, această formă de sclavie.

Ideea că un războiu viitor va fi de zece ori mai destructiv decât cel care a trecut, a determinat eforturi dintre cele mai slabe în sensul unei preveniri. Molia cel puțin, nu e ea cea care fabrică și aprinde lampa ce o distruge, pe când omul, nemulțumit cu calamitățile pe care natura le abate asupra lui, mai creează încă altele speciale, spre a spori seria inconvenientelor.

Cel mai demonstrativ exemplu al lipsei sale de prevedere îl aflăm în marile inundații cu tot cortegiul lor de nenorociri. Dar pentru a vă dovedi aceasta, trebue să explicăm mai întâi mecanismul acestor fenomene și vom începe prin a le aminti originea, ilustrându-ne demonstrația prin diagrame.

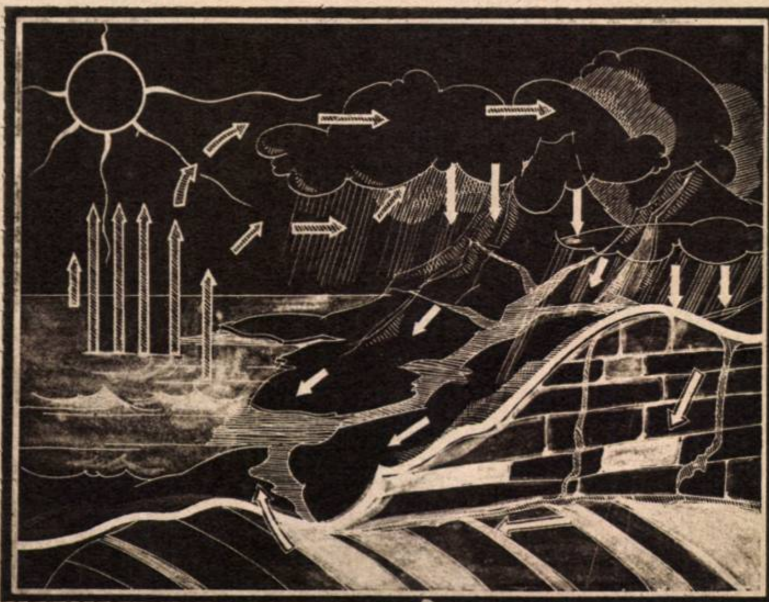
Sub acțiunea soarelui, apa de la suprafața oceanelor se ridică în aer sub formă de vapori. Acești vapori, ajungând în regiuni mai reci, se condensează și produc nourii compuși din picături de apă foarte fine care în straturile inferioare se preschimbă mereu în vapori și ridicându-se, se recondensează.

Când sub influența anumitor factori, picăturile de apă se unesc pentru a forma altele mai mari, greutatea acestor din urmă le face să cadă la pământ și astfel se produce ploaia.

Din momentul în care a ajuns pe pământ, picătura de ploaie nu mai are odihnă, până nu ajunge iar la punctul de pornire: oceanul. In cursul acestei călătorii care e uneori foarte lungă, joacă un rol foarte important atât pe suprafața pământului cât și în interiorul acestuia.

Să presupunem că acest strop cade la început pe piscul unui munte care a atras nourul și a determinat ploaia. Picătura de ploaie e trasă în jos de gravitate și începe să se prelingă, până când întâlnește în calea-i crăpătura unei stânci. Pătrunzând aci, scăderea temperaturei datorită nopții și marei altitudini, o face de obiceiu să înghețe. Inghețând, își mărește volumul și face să plesnească pereții ce o închid.

Stânca sfărâmată astfel supunându-se la rândul-i legilor gravității, se rostogolește în jos spre vale. Dar apa o însoțește și unindu-se cu nenumărate alte picături similare, formează un isvor, care devine curând un torent, datorită faptului că panta e râpoasă. Torentul desprinde la rândul său pietre, pe care le târăște cu sine. Forța sa devine din ce în ce mai mare, învingând toate obstacolele și practicând deschizături în cele mai dure roci. Pe tot parcursul acestui torent, pământul devine o vastă ruină, unde nu mai poate crește nici o plantă și unde viața devine imposibilă,

Diagramă teoretică ilustrând circulația apei pe suprafața globului.

pentrucă n'are unde să încolțească.

Uneori apa pătrunde adânc în pământ prin crăpături și aci acțiunea sa e și mai destructivă, căci conține gaze în soluție, care-i sporește puterea mecanică de eroziune. Ea sapă bolți, mănâncă suporturile și masse enorme de pământ se prăbușesc, fărâmițate, pentru a fi cărate de torent, mai departe. Când apa reapare ca un resort, la un nivel mai scăzut, ea e încărcată cu diferite substanțe, pe care le târăște spre fluvii, iar acestea, spre mare. Dela acest punct, ciclul reîncepe.

Dacă pământul ar fi o sferă perfectă netedă, fără munți și fără văi, sau dac'ar fi doar un vast ocean, o sferă lichidă, distribuția ploii s'ar face egal și regulat și i-am cunoaște legile, proorocindu-i manifestările cu certitudinea pe care o avem astăzi asupra fazelor lunei, sau asupra orei când trebue să răsară soarele.

Dar, după cum știți, lucrurile stau cu totul altfel și meteorologia e una din cele mai inexacte științe. Aceasta se datorește faptului că un mare număr de condițiuni locale se interpun la fiece moment, aducând mari devieri tendințelor observate și deducțiilor trase. In asemenea condițiuni, această știință nu poate decât să elaboreze mari legi generale și să țină seamă de învățăturile unor experiențe anterioare, făcând uz de presupuneri pentru anumite cazuri.

Observațiile pe care le facem asupra diferitelor fenomene de climă, sunt extrem de interesante și de utile, întrucât ne explică multe din fenomenele universului.

Una din diagremele noastre ne arată cât de mult variază cantitățile de apă ce cad în diferite ținuturi. Cantitatea de ploaie este măsurată presupunându-se că massa de apă ce cade într'un anumit punct rămâne acolo, fără a se evapora și fără a se împrăștia. Avem astfel ocazia să observăm câteva ciudate contraste.

Regiunea cu cea mai bogată umiditate din lume este orașul Cherrapunjy din India, în sudul văiei Brahmaputra. In acest punct cade anual un strat de ploaie de 13.70 m. ceeace formează un surprinzător contrast cu deșertul Saharei unde aceste precipitații nu se produc de loc. Intre aceste două extreme, găsim o gamă întreagă de variații, după ținuturi.

In genere, regiunile situate în jurul latitudinei 30° primesc foarte puține ploi. Ele sunt dominate de mari curenți de aer, ce târăsc nourii, mai înainte de-a se fi condensat. Dacă urmăriți această latitudine în jurul globului, veți găsi o serie de deșerturi ca Arizona, Sahara, Libia, Arabia și Persia în emisferul nordic, iar în cel sudic, Peru, Kalahari și deșertul Australiei.

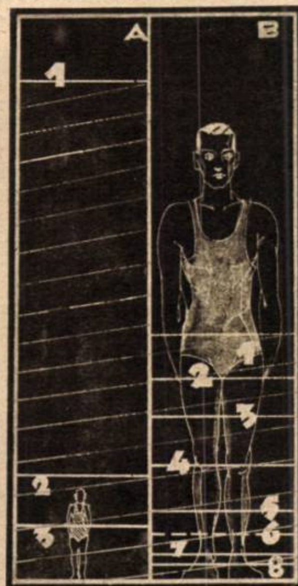
Vom vedea în curând cum ar putea modifica omul această stare de lucruri și să fixeze, pentru a vorbi astfel, asupra acestor ținuturi, nouri cari ar schimba cu totul climatul, furnizând astfel omenirei noui și imense teritorii de exploatat. Dar mai înainte, trebue să observăm că până în prezent am persistat a proceda cu totul contra acestor științifice metode și că, în loc să ne îmbunătățim situația, n'am făcut decât să ne-o agravăm.

După ce a primit o anumită cantitate de ploaie, vine un moment când pământul nu mai poate absorbi nimic și apa rămâne la suprafață. Acesta e punctul de pornire al marilor inundații, despre care am vorbit la început și care au adesea consecințe atât de dezastruase pentru omenire.

Saturația aceasta se poate produce într'un răstimp foarte scurt, datorită enormelor cantități de apă pe care le varsă anumite furtuni. O ploaie de o extraordinară abundență a fost cea care a avut loc la 7 Iulie 1889 la Curtea de Argeș, unde a căzut mai mult de 10 mm. apă pe minut. Potopul a durat douăzeci de minute, și cantitatea de apă căzută în acest scurt răstimp echivala cu umiditatea medie pe care o primește Rusia, în curs de șase luni.

Ar trebui să se înțeleagă odată pentru totdeauna că pericolul unei inundații e cu mult mai mare atunci când apa se repede dealungul unor pante tare înclinate și râpoase. Acestea sunt împrejurările în care se produc marile dezastre, ce umplu coloanele jurnalelor.

Dar, prea adesea, aceste nenorociri se produc numai din vina omului sau cel puțin, el le sporește mult proporțiile, printr'o stupidă interpunere deter-

(A) 1. Inălțimea stratului de ploaie ce cade anual la Cherrapunjy, India.
2. Cantitatea anuală de ploae la equator.
3. Cantitatea medie a ploilor ce cad pe toate continentele.
(B) 1. Mijlocia ploilor anuale ce cad pe toate continentele.
2. Cantitatea de apă ce cade în Franța și Oklahoma.
3. In Germania și San Francisco.
4. In Estul Europei.
5. In Asia Centrală și Arizona.
6. Inălțimea de apă ce a căzut în cursul potopului dela Curtea de Argeș la 7 Iulie 1889, în timp de zece minute.
7. Ploile anuale din deșertul Utah.
8. Ploile anuale din Alexandria, Egipt.

minată de satisfacerea unor nevoi momentane.

Găsim o ilustrare a acestor nerezonabile procedee în regiunile muntoase unde locuitorii, printr'o nesocotită despădurire a ţinutului, despoaie pământul de cel mai valoros înveliş protectiv, acţiune prin care se expune nu numai suprafaţa dând frâu liber torentelor, dar şi interiorul unde apa pătrunde prin crăpături şi săpând galerii, determină formidabile prăbuşiri.

Marile catastrofe ce s'au produs în câteva puncte din Europa în cursul ploioasei ierni din 1930, n'au avut alt punct de pornire decât pernicioasa practică a despăduririlor. Şi, din nefericire, exigenţele în constantă creştere ale industriei, în special ale industriei hârtiei, cer mereu noui sacrificii, pe care sylvicultura nu e în măsură să le compenseze. Un arbore se doboară în câteva minute, dar e nevoie de ani întregi pentru a ridica un altul în loc.

Avem aci un caz în care surprindem omul făcându-şi rău, pentru a trage un cât mai mare profit momentan, fără a se gândi la viitor. Vom vedea că acest exemplu nu e unic şi că foarte adesea suntem siliţi să ne plătim scump progresul technic.

In imprejurarea de mai sus îl vedem închizând ochii asupra viitorului, pentru avantagiile clipei. In alte cazuri însă, e mai puţin de blamat, întrucât e destinat să facă mereu experienţe, să pornească plin de speranţe pe căi neumblate şi al căror capăt nu poate fi prevăzut.

Puneţi apă şi zahăr într'o sticlă bine astupată cu un dop de plută şi microbii se vor înmulţi la infinit, dar în realizarea aceasta vor produce la un moment dat atât bioxid de carbon, întrucât se vor extermina. Omul poate face acelaş lucru în sticla sa — pământul închis în vidul infinit al eterului. Dacă fabricile sale, motoarele, şi marile laboratoare chimice vor continua să încarce atmosfera cu gaze de nerespirat, va veni un moment când acestea vor asfixia tot ceeace este viaţă pe suprafaţa globului.

Nu încape, însă îndoială că, cu mult înainte ca omul să fi ajuns la definitiva asfixie, rasa se va fi debilitat în aşa hal, încât va trebui să înceteze dezastruoasa-i activitate şi să se salveze fără s'o vrea. Totuş, omul se poate extermina şi pe altă cale — prin accident. Câteva din elementele atmosferei care luate separat nu sunt tocmai vătămătoare, se pot uni într'o zi cu altele tot atât de inofensive, pentru a forma un gaz otrăvitor, care să distrugă întreaga viaţă animală, mai înainte ca omul să ajungă a-şi da seama de ceeace se întâmplă. Un singur lucru este sigur şi anume, că rasa omenească are înainte-i o lungă serie de experienţe, dintre care nu toate sunt plăcute.

Când ştiinţa modernă a dat maşinismului giganticul impuls pe care-l vedem de mai bine de-un secol, speranţa sa era să emancipeze omenirea de multe din formele de sclavie, pe care i le impusese viaţa şi să-i facă zilele mai plăcute, înlesnindu-i munca. In linii generale, ştiinţa şi-a realizat scopul şi nu încape îndoială că felul de trai al omului se va îmbunătăţi şi mai mult, în viitor. De fapt, ar fi cât se poate de rezonabil să spere o viaţă lipsită de munci grele, în care să se bucure de produsele pământului şi ale inteligenţei sale, fără neplăceri şi fără un efort prea mare.

Fulgerul, spre ex. a fost pentru lumea primitivă o teroare şi un pericol; se pare că el a germinat multe din miturile unor zei puternici şi cruzi, cum e spre exemplu legenda lui Thor şi a toporului său sburător. Una din marile cuceriri ale omului a menea primitivilor, fără a ţine fost electricitatea care s'a dovedit că era de aceeaş natură ca şi fulgerul. Iată însă că aparatele electrice ale oamenilor au creeat noui pericole şi chiar fulgerul se serveşte uneori de cablurile noastre, pentru a se abate asupra caselor determinând incendii şi morţi. Cea mai recentă invenţie a omului este radiofonia care difuzează în eter unde electrice, asemeni celor pe care fulgerul le face să circule de secole şi pe care omul le numeşte „statice".

Maşinismul începe să se răsbune întrucâtva asupra omenirei şi s'a impus oarecum inteligenţe care-l controlează. Vom desvolta această chestiune mai târziu, când vom vedea şi ciudatele rezultate ce au decurs de aci. Până atunci, ne vom mărgini să constatăm că descoperirile noastre au evoluat cu o asemenea repeziciune, încât adesea ne-au covârşit, astfel că, în vreme ce incercam să subjugăm forţe oarbe, ni s'a întâmplat adesea să *fim conduşi* de aceste forţe.

Fără a ne opri la analiza cauzelor, constatăm doar că viaţa modernă a fost profund modificată de nouile forme ale activităţei umane şi din multe puncte de vedere, traiul nostru diferă mai mult de al oamenilor cari au populat suprafaţa pământului acum o sută de ani, decât diferia existenţa acestora de a strămoşilor lor preistorici. Dar, datorită amprentelor unei străvechi eredităţi, nu ne-am adaptat încă totalmente acestei transformări şi în numeroase imprejurări ne comportăm asemenea primitivilor, fără a ţine seamă de progresele realizate şi de marile schimbări care-au survenit. Acoperişurile caselor noastre au încă forma unghiulară ca la colibele primitivilor, deşi acest gen care prezintă mai curând inconveniente, nu mai e reclamat de actualele metode de construcţie..

Intrebuinţăm încă pentru îmbrăcăminte părul animalelor sau fibrele vegetalelor. Aceste substanţe dau mult de lucru cu torsul şi ţesutul, deşi un lac izolator şi o radiaţie protectoare ne-ar ţine de cald, ferindu-ne trupurile de influenţe externe şi servindu-ne cu mult mai bine decât vestmintele întrucât ne-ar lăsa mai multă libertate în mişcări.

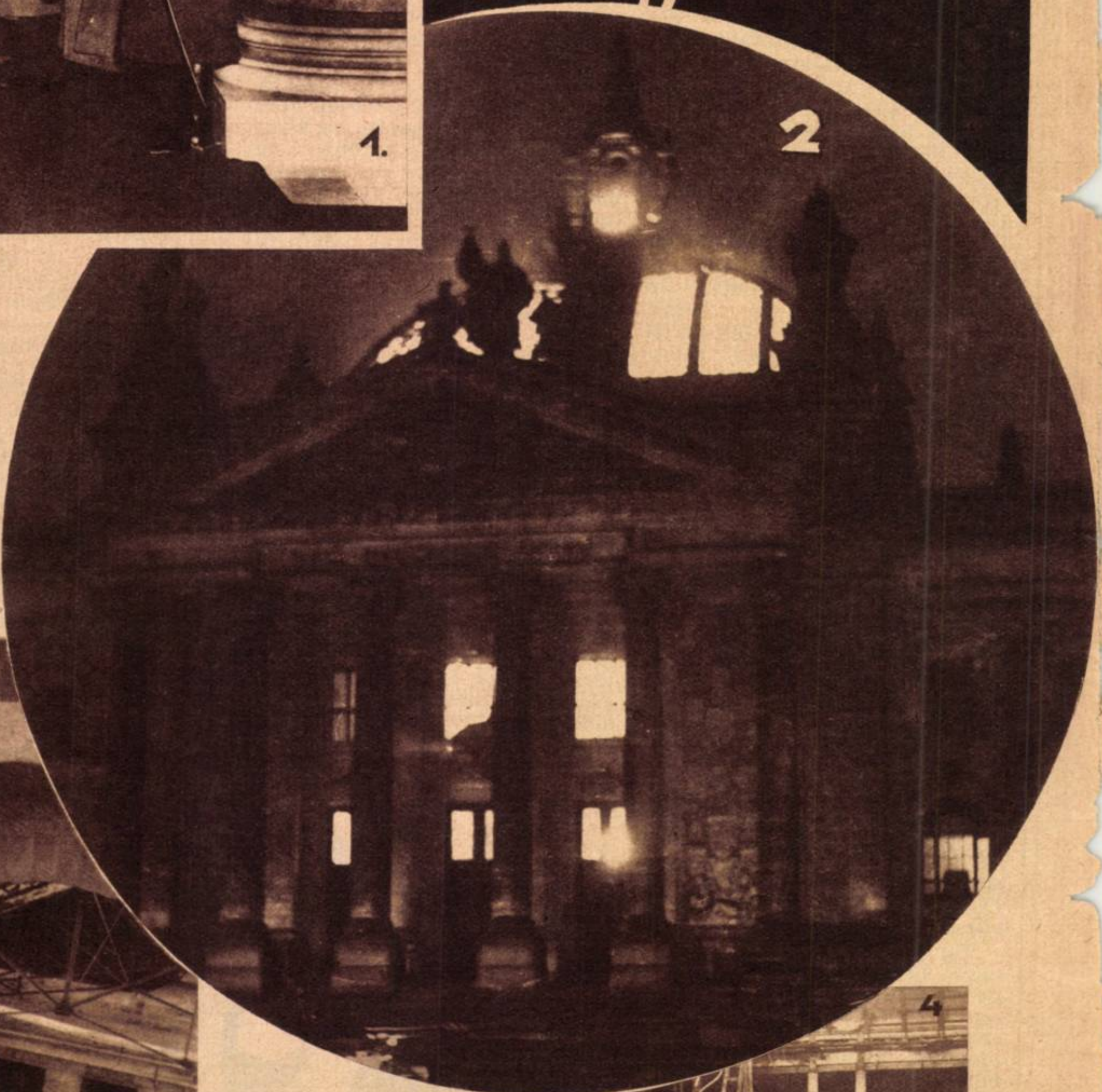
Pe de altă parte, progresul technic ne-a luat în vârtejul său ca un animal sălbatec, pe care l-am prins dar nu ştim cum să-l stăpânim. Activitatea noastră industrială se desfăşură, producând imense cantităţi de fum şi gaze ce ne otrăvesc aerul, iar ochii ne sunt obosiţi de minunata lumină pe care o extragem dintr'un fluid necunoscut şi cu care ne jucăm aşa cum un copil se joacă cu focul. Urechile ne sunt asurzite de infernalul tumult al tuturor acelor maşini, ale căror puteri monstruase le-am declanşat, fără a ne gândi la fatalele accidente pe care le pot determina. Monstrul de oţel, hrănit cu cărbune sau petrol, pe care l-am creeat spre a cuceri lumea, e mai puternic decât noi şi ne târăşte în cursa-i nebună, cu sau fără voia noastră.

Oare nu vom ajunge să-l stăpânim într'o zi şi să facem din el ceeace dorim să fie — sclavul voinţei noastre? Desigur că putem, şi această victorie devine pe zi ce trece mai tangibilă. Dar cucerirea nu s'a realizat încă; mai avem de făcut multe perfecţionări, nu numai pentru a extrage un beneficiu mai mare din ceeace posedăm, dar pentru a capta, în folosul nostru, forţe pe care natura ni le-a pus la îndemână — forţe naturale, pe care le ignorăm printr'o neglijenţă de nescuzat — după cum vom vedea în următoarele capitole.

RENE THEVENIN

Reichstagul în flăcări

In noaptea de 27 spre 28 Februarie a isbucnit în Reichstagul din Berlin un incendiu uriaş — care a cauzat pagube mari şi a distrus sala de şedinţe. Guvernul hitlerist afirmă că incendiul — pus de o mână criminală — trebuia să insemne începutul unei serii de acţiuni destructive ale comuniştilor şi în consecinţă a luat măsuri drastice împotriva partidelor de stânga. E adevărat că din primele cercetări s'a dovedit că un olandez cu idei extremiste este autorul incendiului, dar cei mai mulţi dintre social-democraţi şi comuniştii germani cred că legăturile pe care Hitler voeşte să le facă între atentatul olandezului şi partidele de stânga, nu au decât un scop electoral, dat fiind apropierea alegerilor generale în Germania şi imperioasa nevoie pentru preşedintele actual al guvernului de a-şi forma majorităţi. Punând atentatul în sarcina opoziţiei de stânga. Hitler a putut lua o serie de măsuri restrictive, dintre cele mai aspre împotriva partidelor social-democrat şi comunist, traducând astfel în fapt o ameninţare mai veche.

Fotografiile noastre înfăţişează scene dela incendiul Reichstag-ului.

(Foto Wide World).

Adunarea naţională a japonezilor, prin care s'a hotărât retragerea delegaţilor dela Liga Naţiunilor. Prin această retragere Japonia capătă libertate de acţiune în privinţa răsboiului cu China.

Nu-i mai puţin adevărat că Liga Naţiunilor are posibilitatea de-a interveni pentru alcătuirea unui blocus economic împotriva Japoniei.

O nouă profesiune

ÎNTRE atâtea profesiuni heteroclite, pe care le-a născocit mizeria, e una care desigur nu e lipsită de originalitate, aceea de povestitor public de anecdote

In multe oraşe din Europa Centrală şi în special la Berlin, găseşti în cafenele, prin marile magazine şi chiar pe stradă, oameni destul de corect îmbrăcaţi, cari, în schimbul unei mici retribuţii sunt gata să povestească clientului, care vrea să se distreze, cele mai bune anecdote ale zilei. Aceste anecdote au un tarif care variază după categoria lor. Cele mai scumpe sunt bine înţeles, anecdote au un tarif care variază după categoria lor. Cele mai dotele piperate. Clienţii, se recrutează din toate clasele sociale, dar mai ales printre voiajorii comerciali, cari ca să poată să aibă succes în afaceri, sunt obligaţi să-şi reinoiască stocul lor de glume.

Credem că foarte curând profesiunea se va încetăţeni şi pe la noi.

Numele de botez al lui Paul Doumer

ŞTIAŢI că preşedintele Paul Doumer, acel care a fost asasinat în mod mişelesc de un nebun mistic, nu se numea într'adevăr Paul?

Lumea ştia că Paul Doumer şi-a început viaţa ca lucrător gravor. Nu e tocmai exact. In realitate, pe când era un adolescent, a intrat într'o fabrică de medalii, care se găsea pe vremea aceea pe strada Turenne, la firma „Ernest Robineau".

Când contramaistrul văzu pe ucenicul de 14 ani, îl întrebă:

— „Cum te chiamă, piciule?"

— „Doumer, Ioseph-Athanase, domnule".

— Cel dinaintea ta se chema Paul. N'o să schimbăm pentru tine obiceiurile casei. Pentru noi o să fi tot Paul, ai înţeles?"

— „Desigur, dom'le".

Pronumele scurt şi sonor a fost adoptat de către copil... care l-a păstrat toată viaţa.

Doamna de Sark

(Urmare din pag. 3)

Locuitorii acestei insule nu trăiesc însă chiar de capul lor. Este „Seigneur"-ul, sau în prezent „La Dame de Sark", de care trebue să ţie seamă. Intocmai ca în secolul al 16-lea, o zecime din tot ceeace produce insula, se oferă feudalului conducător. Agricultorii n'au voie să-şi care recolta de pe câmp, mai înainte ca „Doamna" sau „Seigneur"-ul, după cum e cazul, să-şi fi luat dijma. Aceasta trebue predată „Doamnei" în decurs de patruzeci şi opt ore, după care, fermierul poate dispune de recolta sa. A zecea parte din tot cidrul, din toată lâna şi din tot ceeace se scoate din măruntaele pământului — căci în Sark se află şi zăcăminte de metal — aparţine Doamnei. Un alt impozit care sporeşte veniturile Doamnei de Sark este „taxa pe cămin", plătită, conform tradiţiei, cu o pereche de găini anual, „de fiece fum". Răzeşii mai sunt obligaţi să dea două zile de lucru anual, iar cei cari posedă cai îi pun la dispoziţia doamnei, timp de două zile pe an. Vinderea unei case sau a unui teren din Sark, este supusă aprobării „Seigneur"-ului şi a treizecea parte din preţul de vânzare intră în vistieria acestuia. Dar domnitorul Sark-ului mai are şi alte privilegii. El singur are dreptul să macine grâu şi să ţie porumbei Doamna Hathaway e foarte mândră de porumbeii săi şi de vechiul porumbar ridicat din pietrele anticei mânăstiri, prin secolul al 16-lea.

Sark-ul e bi-lingual, ceeace explică oficialul titlu francez al conducătoarei sale „*La Dame de Sark*. In şcoale se învaţă atât franceza cât şi engleza, dar uzual este un dialect ciudat — o amestecătură de franceză şi engleză, pe care nu-l poate înţelege nimeni, afară de cei 675 locuitori ai insulei.

Produsele moderne ale technicei sunt primite în Sark numai după îndelungi chibzueli. Astfel, automobilele n'au putut pătrunde în fericita insulă, şi nici lumina electrică; radiofonia a fost însă admisă şi cel care vrea să facă uz de cea mai avansată realizare technică, poate oricând să treacă spre Jersey cu micul vaporaş, care face zilnic cursa Sark-Jersei, dacă timpul nu e potrivnic .Când se pornesc furtunile iernei şi vaporaşul e silit să-şi întrerupă cursele, Sark-ul se pomeneşte cu totul izolat de restul lumei, uneori luni de zile la rând. Dar nici Doamna de Sark şi nici supuşii să' nu par a se sinchisi de acest fapt. Ei se simt foarte bine între ei

Doamn... dacă i-am putea imita! Nu poţi privi fără invidie o atât de idilică stare de lucruri, în acest an de Graţie, 1933...

Hitler a plâns?

E adevărat oare că Adolf Hitler, Cromwell al Germaniei ar fi vărsat lacrimi multe când a anunţat tuturor „naţiilor" din Reichstag că Gregor Strasser, mâna lui cea dreaptă, secretarul şi organizatorul partidului l-ar fi părăsit, sau a rămas calm şi stăpân pe dânsul, cum ar fi făcut un Cromwell?

Această problemă e de mare importanţă pentru cei 12 milioane de partizani ai lui Hitler şi pentru cei 23 de milioane de opozanţi şi urmează să fie rezolvată curând de către tribunalul din Berlin.

Doctorul Frick, a doua mână dreaptă a lui Hitler declară că „leaderul" n'a plâns, dar Herr Otto Strasser, fratele radical al lui Gregor Strasser, a declarat în revista sa săptămânală, „Frontul Negru" că ar fi făcut-o. Judecata va hotărî, căci doctorul Frick a intentat lui Strasser un proces de calomnie.

Asigurările

LLOYDUL şi societăţile reasigurătoare vor plăti zilele acestea o sumă destul de mare armatorilor lui „Atlantique", pe care un incendiu l-a distrus aproape complet. Ei vor avea de plătit 1.250.000 lire sterline (peste 700.000.000 lei).

Relativ la asigurări, Sunday Herald, din Londra menţionează câteva poliţe curioase primite de către Lloyd: Paderewsky, pianistul şi politicianul cunoscut, îşi asigurase mâinile pentru 100.000 lire sterline. A primit — conform contractului său de asigurare — 1000 lire pentru un simplu panariţiu (abces la deget).

Mulţi tineri căsătoriţi se asigură împotriva riscului de a avea copii gemeni şi un ginere a făcut o asigurare pentru orice risc, ca într'o bună zi să aibe de întreţinut pe soacră-sa.

Cea mai amuzantă dintre aceste asigurări e desigur a femeei-fenomen (de 160 kgr.) care s'a asigurat împotriva oricărui risc de slăbire

DE VORBA CU VADUVA LUI Rudolf Valentino

Rudolf Valentino, frumosul Rudy cum i se spunea, a lăsat o văduvă nemângâiată, admirabila actriţă Nataşa Rambova, care dela moartea lui, a renunţat la scenă şi s'a retras într'o vilă, lângă Genova. Iată ce povesteşte un ziarist, care a isbutit să stea de vorbă cu ea, în refugiul pe care şi l-a ales.

NATAŞA Rambova, după o îndelungată perioadă de tăcere, apare din nou în lumina cronicei cotidiane. Văduva celebrului Valentino, se retrăsese într'o vilă din împrejurimile Genovei, lângă Palma di Majorca, în insulele Baleare. Acum câteva seri, nişte hoţi rămaşi necunoscuţi, profitând de lipsa momentană a Nataşei, au pătruns în vilă neobservaţi de nimeni. Prada a fost neînsemnată: câteva bijuterii nepăzite şi un revolver. Se pare totuşi că scopul îndrăsneţilor jefuitori a fost acela de a-şi însuşi nişte hârtii de mare însemnătate. Bănuelile cad asupra a doi străini cari au fost văzuţi dând târcoale prin împrejurimile vilei.

Locuinţa se află la vre-o zece kilometri departe de oraşelul elegant şi încântător, care este Palma. Dar prin meleagurile acelea, anevoe te poţi încumeta să-l deranjezi pe un şofeur... O cursă cu automobilul atinge de multe ori preţuri ce ţi se par, cu drept cuvânt, fantastice!...

Acum, un mic examen al memoriei: Nataşa Rambova, a doua soţie a lui Rudolf Valentino, se numea, după actele-i de stare civilă, Winifred Hudnut. Mai întâi, se rebotezase Nazimova, iar apoi, şi-a luat definitiv numele actual. E de origină rusă, şi a preferat cetăţenia nord-americană spre a se putea mărita, după legile Californiei, cu bărbatul cel mai fatal al timpului său.

Iată-ne ajunşi la Genova: ţinut caracteristic spaniol, cu femeile lui frumoase cari poartă tot felul de podoabe în păr şi bărbaţi stând, blajini, în pragul caselor, cu nelipsita ţigare în gură... Un ţăran, un oarecare tip arab, ne spune că „în vila aceia trăeşte singură de ani de zile, o doamnă...". Nu ştie nimic mai mult şi poate că toţi la Genova sunt tot aşa de informaţi despre celebritatea Nataşei Rambova.

Vila se află situată chiar pe culmea unui deal, însă automobilul poate să răzbată cu uşurinţă până la poarta casei, care e albă, cu două etaje şi persiene verzi... La sunetul clopoţelului apare pe terasă o doamnă: „— Nataşa Rambova?" — „Da, domnule, eu sunt!..."

Nu s'ar putea defini vârsta acelei încântătoare fiinţe: douăzeci şi doi de ani? Treizeci? Sau, douăzeci şi opt? Sveltă, delicată, cu fruntea convexă, Nataşa se iveşte numai decât în pragul uşei: ochii ei au resfrângeri aurii şi mătasea părului castaniu îi încercueşte fruntea asemenea unui turban. De când s'a statornicit la Genova, a învăţat — de bine de rău — să se exprime în spanioleşte: numai cu verbele este într'o duşmănie neîmpăcată.

Nataşa îl primeşte pe ziaristul, care a reuşit să-i descopere ascunzişul, cu multă curtenie şi, la cea dintâi întrebare, răspunde:

— „Toţi acei cari s'au apropiat de mine, m'au întrebat în primul rând unde l-am cunoscut pe Valentino... Deşi epoca aceia din viaţa mea se îndepărtează tot mai mult, pe zi ce trece, mi-e cu neputinţă să mă sustrag de sub influenţa ei! Numele meu de artistă, existenţa mea însăşi, nu se pot concepe fără „Rudy". Ori unde mă duc, eu nu mai exist. Toţi îmi zic: „Iat-o pe văduva lui Rudolf Valentino". Nimeni nu spune: „Aceia e Nataşa Rambova, femeia care-l formă şi-l făcu cunoscut pe cel mai bun actor tânăr al ecranului!" Chiar şi dv. mi-aţi adresat aceiaşi obsedantă întrebare..."

Şi Nataşa se cufundă într'o tăcere religioasă, de nepătruns... După câteva minute, reia:

— „De altminteri, e vina mea... N'aş fi trebuit să public, după moartea-i, cartea aceia în care istoriseam convorbirile ce le avusesem cu spiritul lui..."

Petrecu câtva timp la Paris, până când fu angajată de către o societate nord-americană; totuşi, la Hollywood n'a venit niciodată. Deosebit de Rudolf Valentino, ea a fost directoare artistică a Nazimovei şi, în acelaş timp, desena figuri pentru decorurile din studio. Din când în când, accepta să şi filmeze, dar se plictisi repede. Hotărî să se dedice cu desăvârşire cărţilor şi studiilor ei teosofice. Chiar şi astăzi lucrează la două volume, unul, prezintând într'o formă anecdotică diferitele personalităţi pe cari le-a cunoscut de-alungul carierei sale, iar cellalt e consacrat studiului tuturor religiunilor, cu o preferinţă deosebită pentru cele orientale...

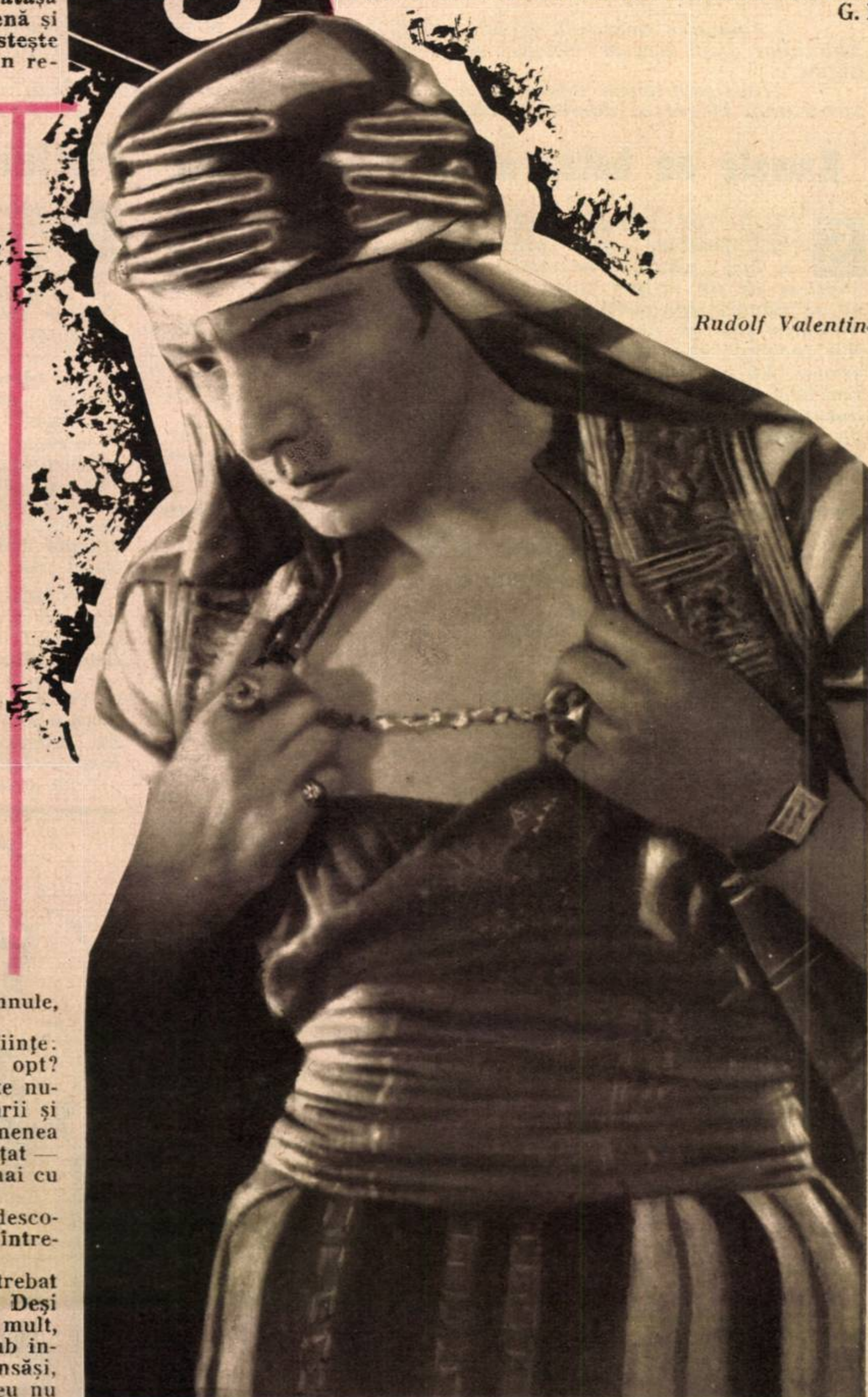
Convorbirea luase sfârşit. Şofeurul porni maşina care se îndrepta, la pas, spre Palma di Majorca.

Deodată acesta se întoarse, zicându-mi cu un aer prietenos: „Ai observat că doamna purta încă părul lung?"

... Pumnul acela de bijuterii furate într'o seară de nişte hoţi, poate că nu preţueşte nimic pentru Nataşa Rambova. Rusoaica cu ochi de aur, îşi ascunde, geloasă, adevăratele comori în colţul cel mai tainic al sufletului, acolo unde nimeni nu poate să răzbată.

Astfel trăeşte, astfel a fost văzută, femeia „care-şi plânge tinereţea", văduva omului cel mai fatal din lume, închisă în sihăstria melancolică a unei insule, ca să vorbească în tihnă cu umbrele cei- sunt dragi...

G. R.

Rudolf Valentino

Urmărirea contrabandiştilor PE MUNTI

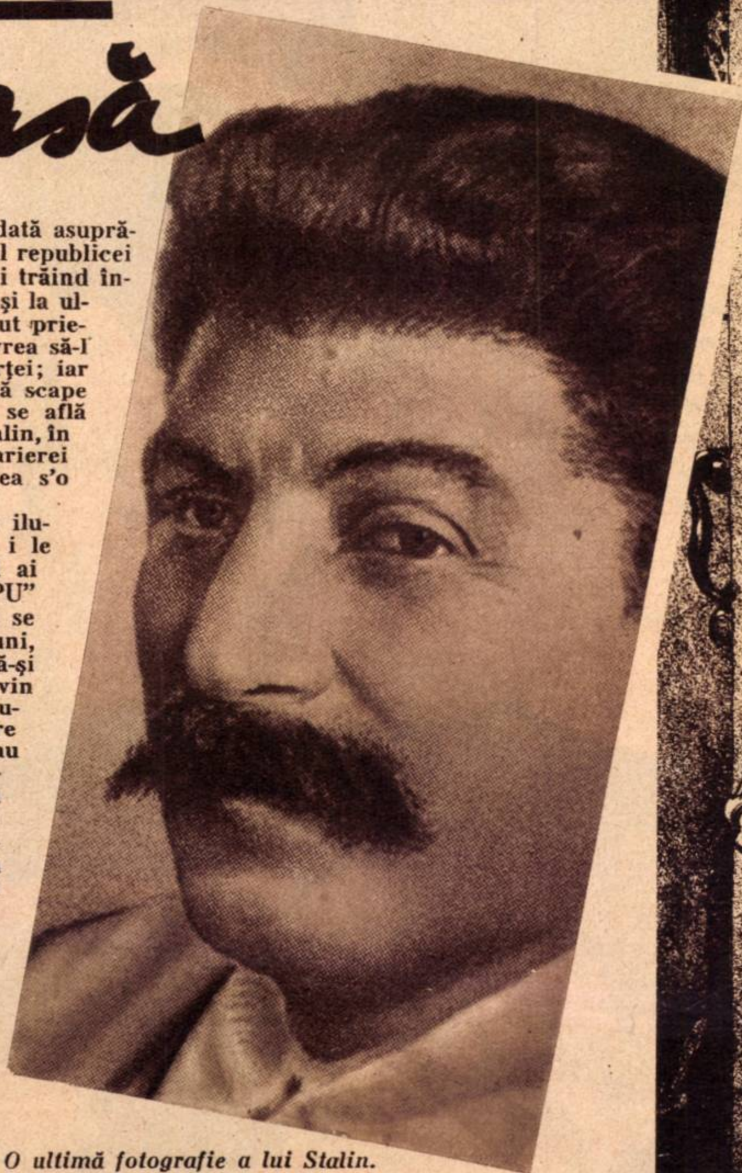

Graniţa din cer — aşa se numeşte hotarul dintre Germania şi Austria — pe culmea Zingspitze (2995 metri). In timpurile din urmă, prin aceste locuri periculoase şi greu de păzit, contrabandiştii au trecut cantităţi mari de tutun şi alcool. A fost nevoie să se întărească paza, deşi este imposibil ca în regiunile acestea, pline de zăpadă, unde viaţa e în pericol în fiece moment, să poată sta grăniceri în permanenţă. Se fac numai razii de către funcţionari în uniformă, obicinuiţi să umble cu skiuri. Aceştia cercetează pe „turiştii" cari se aventurează pe culmi. De pe vârfurile mai ridicate, funcţionarii vamali cercetează cu ochianele împrejurimile.

publicei comuniste a găsit o victimă în soţia sa, a cărei moarte subită a fost învăluită într'un mister de nepătruns.

O MOARTE misterioasă

O ultimă fotografie a lui Stalin.

MAI rar om care să fi atras vre-odată asupră-şi atâta ură, ca Iosef Stalin, capul republicei sovietice. Zeci de mii de indivizi trăind între frontierele Rusiei, cari au fost reduşi la ultima expresie a mizeriei, cari şi-au văzut prietenii şi rudele asasinate şi jefuite, ar vrea să-l vadă pe Stalin cuprins de inerţia morţei; iar alte câteva mii, cari au avut norocul să scape de persecuţiile guvernului sovietic şi se află actualmente dincolo de puterea lui Stalin, în ţări străine, ar pune bucuroşi capăt carierei lui politice, dacă ar avea posibilitatea s'o facă.

Dictatorul sovietic nu-şi face nici o iluzie în privinţa sentimentelor pe care i le poartă mulţimea şi ca atare, opt membri ai poliţiei secrete ruseşti, intitulată „OGPU" veghează asupra lui zi şi noapte. Dar, se spune că în ciuda acestor precauţiuni, inamicii lui Stalin au fost cât pe aci să-şi ajungă scopul. Se spune că sticla cu vin otrăvit, destinat conducătorului comunist a fost băută din greşală de către doamna Stalin, ale cărei funeralii s'au desfăşurat luna trecută la Moscova, însemnând o zi de mare doliu pentru massele care continuă să creadă că Stalin e acel Moise care va scoate această nefericită naţiune din mlaştina în care se cufundă pe zi ce trece mai adânc — conducând-o spre prosperitate şi fericire.

Asupra morţei subite a doamnei Stalin — tovarăşa Nadia Alliluieva — planează un mister. Ziarele ruseşti se găsesc toate sub cea mai strictă cenzură. Dacă unul din ele ar fi relatat să soţia lui Stalin a murit dintr'o băutură otrăvită, ce fusese destinată soţului ei — ziarul respectiv ar fi fost suspendat, iar girantul său responsabil ar fi căzut sub gloanţele plutonului de execuţie.

Trebue să ştiţi că doamna Stalin era cea mai puternică femee din Rusia, unde însemna cu mult mai mult decât o regină în orice altă ţară din lume. Aceasta din urmă n'ar putea cere soţului său să condamne un individ care i-a căzut în disgraţie, pentrucă nici un monarch nu mai poate dispune astăzi de viaţa, libertatea sau averea cuiva, decât prin procese şi în limitele legilor. Dictatorul Stalin însă, poate trimite pe lumea cealaltă pe individul care nu mai cadrează cu ideologia bolşevică, printr'un laconic ordin telefonic. Delicventul va fi luat atunci pe sus din patul său, în puterea nopţei, şi va fi pierdut pentru familia şi prietenii săi, înghiţit de cel mai adânc mister.

Acest om, care conduce singur Rusia şi ţine 150.000.000 indivizi flămânzi în jugul comunismului, fie că le place fie că nu, dispune de o putere mai absolută şi mai lipsită de responsabilităţi decât a oricărui

despot din trecut, incluzând chiar pe Nero, regii Babilonului şi faraonii Egiptului.

Incredere deplină n'avea dictatorul rus decât într'o singură persoană şi aceasta era cea de a doua soţie a sa, care, imediat ce s'a căsătorit cu el n'a mai avut altă preocupare decât să-i prepare mesele şi să facă intense studii de chimie, pentru a ajunge să descopere otrăvurile în mâncărurile şi băuturile lui şi pentru a şti ce antidoturi să procure, în cazul unei intoxicări.

Femeea aceasta imaginase un plan infailibil pentru a feri hrana soţului său de otrăvuri şi numai marea pasiune a lui Stalin pentru vinurile indigene din Georgia, a creeat un punct vulnerabil, o cale pe care otrava a ajuns în cele din urmă pe masa dictatorului, unde însă printr'un capriciu al destinului şi-a greşit ţinta. Incercarea a fost făcută cu atâta dibăcie, încât experta n'a simţit nimic suspect iar când simptomele şi-au făcut apariţia n'a ştiut ce antidot să ia. Dictatorul de fier — pe care nu-l mişcă faptul că jumătate din dobitoacele din Rusia flămânzesc, murind pe capete şi că milioane de „tovarăşi" suferă de frig şi foame — a fost profund sguduit de moartea acestei femei şi şi-a accentuat izolarea, rezolvându-şi afacerile numai prin telefon — pe unde otrava n'are cum să-i parvie.

Misterul în care a fost învăluit acest eveniment n'ar fi putut subsista, decât în Rusia. Pentru cei cari locuesc în ţinuturile cu regim normal, unde libertăţile individuale sunt respectate, cele ce s'au petrecut în jurul acestei morţi s'ar fi aflat imediat. Ele sunt atât de extraordinare, încât dau o puternică impresie de neverosimil.

Puţini sunt cei cari ştiu precis la ce oră a murit Nadia Aliiluieva, dar aceasta s'a întâmplat cu mai mult de douăzecişi patru de ore mai înainte de-a se publica un singur cuvânt, într'unul din ziarele Rusiei.

O astfel de veste n'ar fi putut să nu apară imediat în ziarele oricărei alte ţări libere; în Rusia însă, nici o informaţie de ordin politic nu poate apărea într'un ziar, fără prealabila aprobare a cenzurei ruse.

In urma acestei surprinzătoare întârzieri, ziarele au început să publice simultan acelaş raport şi anume că Nadia Alliluieva, iubita soţie a dictatorului, a murit de apendicită. Cum fiecare din gazete publică exact aceeaş ştire şi cum nimeni nu fu pedepsit pentru aceasta, nu se putea deduce decât că ştirea fusese furnizată de către guvernul rus, în fruntea căruia se află Stalin. Corespondenţii ziarelor străine trimiseră acest raport în restul lumei, lăsând totuşi să se întrevadă, în aşa fel încât să scape cenzurei ruse, că asupra acestei morţi plana un mister. Guvernul motivează exercitarea acestei nemaipomenite cenzuri în timp de pace spunând, nu că ar vrea să ascundă lumei groaznica mizerie a ţărei, ci că s'ar afla pe picior de războiu cu toate celelalte naţiuni ale lumei. Massele ruse cred toate acestea, pentrucă le citesc zilnic în gazete, iar ziaristul care-ar îndrăzni să spună cititorilor său adevărul, şi-ar pierde viaţa.

Acest raport oficial a rămas neschimbat până după funeralii, când ziarele ruseşti au publicat o nouă versiune. Cauza morţei nu fusese apendicita, ci rezultatul unei încercări de a preveni o naştere. Cum corectarea aceasta a avut ecou în întreaga presă, şi cum iarăşi, nimeni n'a fost împuşcat sau trimis pe „Insula privighetorilor" versiunea aceasta ca şi cea dintâi a fost publicată din ordinul guvernului. Presupunerea aceasta se confirmă de altfel şi prin faptul că cenzorii au permis corespondenţilor străini s'o transmită prin telegraf şi telefon, în restul lumei.

Dar deşi presa imobilizată de cenzură, n'a mai pomenit apoi nici un cuvânt, cu privire la misterioasa tragedie, nenumărate poveşti au început să circule prin vastul ţinut, pe cale verbală, sau cum se mai spune „din gură în gură". S'a svonit astfel, că doctorul care dăduse îngrijiri doamnei Stalin fusese arestat şi împuşcat, ceeace în fond n'ar însemna mare lucru, întrucât aci, oricare doctor şi oricare individ poate dispărea astfel dacă se găseşte cineva să şoptească ceva despre el. O săptămână mai târziu *Vostochnya Novosty*, un ziar care apare la Constantinopol şi deci în afară de cercul de cenzură al Bolşevismului, declara că o ţigancă, veche cunoştinţă a soţiei lui Stalin, îi dăduse nişte ierburi, pentru scopul pomenit în cel de al doilea raport oficial. Conform acestei anecdote, femeea făcuse o greşală fatală şi a fost în urmă împuşcată.

Atât aceasta cât şi celelalte versiuni ce s'au servit publicului la început, sunt foarte puţin crezute acum în Rusia. Bănuiala generală e că, cu toată vigilenţa celor opt gardieni ai O. G.P.U-ului şi a nenumăraţilor spioni de cari s'a înconjurat dictatorul, o sticlă cu vin otrăvit a fost pusă pe masa lui, determinând însă, moartea nu a celui mai temut şi urât om din lume, ci a soţiei sale — o dispariţie ce poate avea urmări hotărâtoare întrucât ea era singura fiinţă omenească în care Stalin avea o încredere fără rezerve.

Dar, şi dacă moartea lui e dorită cu ardoare de zeci de mii de oameni, Stalin e fără îndoială, omul cel mai greu de exterminat, şi asta pentrucă originalul sistem de spionaj, organizat şi perfecţionat de către ţari a fost adoptat de către bolşevici cari i-au mărit numărul membrilor şi i-au înmulţit ramificaţiile într'atât, încât astăzi tentaculele sale se află în casa fiecărui cetăţean, chiar până la cele mai îndepărtate ferme. Nimeni nu e sigur că propria-i familie nu cuprinde un spion de al OGPU-ului. După credinţa comunistă, fiul care depune împotriva părinţilor săi face una din cele mai lăudabile acţiuni.

In cursul actualei crize economice de care se resimte întreaga lume, se auzia că în Rusia, toţi au de lucru, şi e adevărat. In alte ţări, unii muncesc iar alţii flămânzesc. In Rusia însă, toată lumea munceşte şi toată suferă de foame. Dacă nu pot da unui om altceva de făcut îl incorporează în vasta armată a OGPU-ului, dar majoritatea celor cari lucrează în această organizaţie au ocupaţiuni suplimentare, pe care le practică în vreme ce-şi spionează concetăţenii. Acest gigantic sistem se interpune între Stalin şi cei cari tind să atenteze la viaţa lui.

Dar, cea mai mare protecţie a lui Stalin a fost riguroasa simplicitate a vieţei pe care o duce. Standardul de traiu al acestui autocrat rus e mai scăzut decât al celui mai de jos muncitor din ţările libere, deşi nimeni n'ar îndrăsni să ridice cel mai mic protest dac'ar trăi chiar împărăteşte. Nu-ţi poţi permite însă un mediu de lux şi splendoare fără servitori şi fiecare servitor în palatul unui despot este un eventual asasin. Stalin locuia la Kremlin, într'un mic apartament de două camere cu soţia sa şi uneori, cu cei doi fii ai lui. Doamna Stalin, ajutată de o femee, ducea întreaga gospodărie.

S'ar crede că cel mai sigur mijloc de-a preveni pătrunderea otrăvei ar fi fost ca doamna Stalin să pregătească singură mâncărurile. Dar aceasta s'ar fi putut strecura şi în materialele brute. Cum ar fi putut să ştie ea de pildă că o bucată de carne sau o legumă nu fusese injectată cu otravă?

Doamna Stalin imaginase un plan cu mult mai simplu şi mai ingenios: aştepta până când se servia masa în marea sală din Kremlin, unde se ospătează laolaltă sute de funcţionari şi birocraţi mai mici, servindu-se din vase mari puse la intervale de câţiva metri pe mesele nesfârşite.

Sub paza agenților OGPU-ului, D-na Stalin ieșia din apartamentul său, trecea în sala de mâncare și mergând dealungul meselor, lua din căldările cu mâncare ce i se părea bun. Imediat ce se aproviziona cu atât cât i se părea că satisfăcea nevoile familiei închidea sufertașele pe care le purta ea însăși și tot sub paza agenților se întorcea în apartamentul său unde punea mâncarea înaintea soțului care știa atunci că putea să mănânce fără nici o grijă. Când nu putea proceda în felul mai sus arătat, D-na Stalin îndeplinea oficiul „gustătorului" care trebue să se găsească la masa fiecărui despot dacă nu vrea să moară de o subită și misterioasă indigestie.

Mâncărurile dela Kremlin sunt cu mult superioare celor ce se servesc populației în genere dar rămân totuș destul de sărăcăcioase. Cu toate acestea, dictatorul Stalin, care ar putea trăi nu numai decent, dar chiar somptuos, prefera să se aprovizioneze dela această masă, care-i oferea avantajul siguranței. Aceasta mai era și o excelentă propagandă. Dacă massele s'ar fi plâns că nu mai puteau trăi în actualele condițiuni de extremă mizerie, li s'ar fi răspuns să se uite la șeful lor, care mânca la masa lucrătorilor din Kremlin trăind într'un mic apartament de două camere, ca toți ceilalți.

Stalin e tot atât de auster și în ce privește îmbrăcămintea, nepermițându-și mai mult de un costum de haine iarna și un altul vara și purtând o singură pereche de cisme pe an.

Soțiile technicienilor străini au cauzat multe neplăceri guvernului suscitând invidia femeilor ruse, care le urmăriau cu ochi admirativi pentru ciorapii de mătase și pantofii cu tocuri înalte, articole ce se văd în alte țări chiar la cea mai modestă funcționară.

Doamna Stalin însă, al cărei soț ar fi putut-o acoperi din cap până'n tălpi cu bijuteriile țarilor, nu s'a oprit niciodată asupra unor asemenea „burgheze frivolități". Îmbrăcămintea ei era tot atât de simplă ca și a soțului, constând dintr'o tunică de bumbac, de pânză de in sau lână. Cu excepția zahărului, care-i plăcea mult, hrana Nadiei era aceeaș ca și a soțului său. Oamenii cei mai bine nutriți în această țară sunt soldații, ceeace face ca ambiția fie cărui rus să fie intrarea în cadrele armatei. Atâta vreme cât aceasta are să fie bine hrănită, bine îmbrăcată și bine adăpostită, tirania actuală va continua. Soldatul știe că o contra-revoluție ar însemna să împartă avantagiile de care se bucură, cu concetățenii săi flămânzi.

In 1919, când a devenit secretarul noului comitet central sovietic, Stalin a apărut într'o zi în biroul căsătoriilor și a depus două ruble, cerând să fie divorțat de soția sa și în acelaș timp, luă un certificat de căsătorie, care urma să-l unească cu tovarășa Nadia Alliluieva... Cum prea adesea se întâmplă, soția care împărtise cu el oscuritatea și ostilitățile, nu avea să se împărtășească de puterea și succesele sale. Nadia avea numai 17 ani la acea epocă, și o cunoscuse încă de pe când era în leagăn. Ea era fiica unui watman, a cărui soție, o georgiană, îl cunoștea pe Stalin de pe vremea când era student la seminarul teologic din Tiflis.

Ceilalți membri ai guvernului, vizitau în tovărășia soțiilor lor teatrele și cinematografele, dar doamna Stalin și soțul său rămâneau mereu acasă, unde dictatorul lucra 17 ore pe zi. Aceasta nu era însă tocmai un sacrificiu din partea ei, întrucât mai toate spectacolele ruse nu sunt altceva decât propagandă roșie, ceeace ajunge după o bucată de vreme să obosească chiar pe cel mai fanatic adept al ideei. Totuși, massele le vizitează, pentrucă intrarea e gratuită și sălile acestea oferă cel puțin căldura și lumina de care cam duc lipsă interioarele rusești.

Există câteva persoane pe care Stalin nu îndrăsneşte să le suprime, atunci când îi displac, pentrucă aceasta ar echivala cu mărturisirea că lucrurile au ajuns la un punct critic. Deși bazat pe ateism, bolșevismul are toate caracteristicile unei religiuni fanatice, a cărei biblie este „Capitalul" de Karl Marx.

Lenin este cel mai mare sfânt al oamenilor, cari au adoptat această doctrină. Pe dinaintea trupului său îmbălsămat se perindă pelerini bolșevici, veniți să-l vadă și să i se roage. El este pentru comuniști ceeace este Mahomed pentru mahomedani și, evident de această aureolă a sfinteniei se împărtășește tot ceeace a ținut odată de el, inclusiv văduva lui, D-na Krupskaia, care se află încă în viață.

Acum câtăva vreme, această văduvă l-a pus într'o mare încurcătură pe dictator, producând câteva din scrisorile soțului său — trecut în rândul divinităților — din care reeșia că Lenin se temuse și prevăzuse că „acest om de fier", dacă i se vor da puteri depline, va aduce într'o zi Rusia în groaznicul impas în care se află acum. Dac'ar fi dispărut brusc, fără nici o explicație, toată lumea ar fi bănuit ce se întâmplase și din al cui ordin. Fără a face uz de violență, se spune că Stalin s'ar fi adresat atunci sfintei femei, văduva profetului și a fondatorului întregului sistem bolșevic, în modul următor:

„Ia ascultă, bătrâno! Dacă nu-ți ții gura și continui să-ți bagi nasul în afacerile mele, voiu numi o altă văduvă pentru Lenin".

Oriunde în afară de Rusia Sovietică, o astfel de amenințare ar fi părut atât de fantastică, încât văduva i-ar fi râs cel mult în nas. Doamna Krupskaya nu râse însă. Ea păli și din clipa aceea încetă a mai plictisi pe dictator cu scrisori și anecdote despre Lenin.

Formalitățile de căsătorie și divort sunt în acest „Raiu al Proletariatului" atât de puțin serioase, încât Stalin ar fi putut foarte bine să-și realizeze amenințarea. El ar fi ordonat pur și simplu istoricilor oficiali ai vieții lui Lenin să emită un raport anunțând că cercetări recente ar fi dus la concluzia că D-na Krupskaya n'ar fi văduva marelui om. Această onoare s'ar cuveni în realitate altei femei care modestă, nu voise să-și reclame drepturile, până când neobosiții savanți ai sovietelor au descoperit adevărul. Și natural, această nouă văduvă nu și-ar mai fi amintit decât lucruri măgulitoare pentru Stalin.

In toate celelalte țări, presa se pretează foarte puțin mistificărilor, în Rusia Sovietică însă, gazetele nu pot critica decât pe inamicii guvernului pe cari trebue să-i atace fie că ar fi de această părere, fie că nu.

Dar ceeace-i mai ciudat, se spune că la înmormântarea soției sale, Stalin s'a comportat ca un preot georgian sentimental, privind figura inertă a moartei cu ochii plini de lacrimi și murmurând ceva ce semăna parcă a rugăciune. Ea a fost îngropată nu ca o atee, cum se pretindea, ci ca o evlavioasă principesă georgiană — în cimitirul mânăstirei dela Novo-Devitzy, la marginea Moscovei, unde au fost înmormântate toate femeile nobile ruse, printre care și surorile răsvrătite ale lui Petru cel Mare.

O altă gură pe care Stalin nu îndrăsnește s'o închidă prin moarte, e aceea a fiului său. Petru cel Mare și Ivan cel Groaznic și-au ucis fără ezitare fiii rebeli; actualul autocrat însă n'a îndrăznit să-și imite predecesorii. Acum un an, Yasha, fiul cel mai mare al lui Stalin, dela prima soție, s'a îndrăgostit de o mică actriță moscovită și a luat-o în căsătorie — fără a împărtăși tatălui său ceva despre această romanță — plecând într'o călătorie de nuntă, în Caucaz. Stalin ordonă imediata întoarcere a tinerei perechi la Moscova și o sili să divorțeze, pentrucă în vederile sale nu intra ca fiul său comunist, să se căsătorească cu o femee burgheză, descinzând dintr'o familie nobilă și religioasă.

„Te va înebuni cu gusturile ei pentru lux și zorzoane, o caracteristică înăscută în femeile burgheze" a strigat Dictatorul înfuriat. „Trebue să te căsătorești cu o comunistă simplă, indiferent de profesia și cultura ei".

„Oh, dar asta-i absurd!" a răspuns Yasha. E o femee frumoasă, bine educată, o mare actriță și, ceeace-i esențial, o iubesc. Căsătoria nu are nevoie de doctrine politice — ea necesită dragoste. Când ne regăsim în momente de răgaz, nu discutăm câtuș de puțin politică: ceeace ne interesează, este casa noastră, mica noastră viață în doi.

Această rezistență l-a înfuriat pe Stalin, care și-a isgonit fiul. Dar Yasha continuă să trăiască cu femeea de care fusese divorțat, până când aceasta a dispărut într'o zi și tânărul nebun de furie, a bănuit pe bună dreptate de altfel, că fusese trimisă la Solovețky, acea groaznică închisoare cunoscută sub numele de „Insula Privighetorilor" și care se află în Marea Albă. Aceasta e cea mai economică închisoare din lume, pentrucă deținuții aproape că nu sunt hrăniți și de obiceiu, amabili, scutesc pe Guvern de orice grijă, murind în mai puțin de un an dela încarcerare.

Yasha își sfidă tatăl printr'un ultimatum: „dacă nu-i da soția înapoi, se putea aștepta la mari neplăceri"; asta însemna că tânărul avea să strige în plin Kremlin, nu numai ceeace i se făcuse lui dar și ceeace știa din secretele întregei experiențe bolșevice. Dacă făcea aceasta, Stalin s'ar fi simțit obligat să-l extermine, ceeace ar fi impresionat penibil poporul. După o luptă aprigă cu sine însuși, dictatorul a fost silit să accepte un compromis lăsându-și fiul să trăiască cu neortodoxa sa soție, într'un exil siberic.

E. A.

GAZETARIE FARA ROTATIVE

EXISTA în omenire numeroase forme de ziaristică... în afară de aceia legănată de uruitul pururi tineresc al maşinelor rotative.

De pildă, astăzi, două forme de gazetărie ultra modernă ni le dă „Jurnalul-radio", al cărui text se împrăştie, într'o clipă, prin mijlocirea undelor, în infinitul spaţiului, — şi „Jurnalul-cinematografic" cel mai documentat dintre toate, care are avantajul asupra confraţilor săi de-a se putea adresa chiar şi celor neştiutori de carte.

Cel dintâi, şi-a creiat într'o vreme, relativ scurtă, mijloace prodigioase pentru o răspândire cât mai largă. Intr'un studio radiofonic, se află totdeauna o redacţie specială, unde directorul coordonează materialul, pregătindu-şi ziarul, tot astfel precum fac şi colegii celorlalte cotdiane.

La rându-i, „Jurnalul-cinematografic" are corespondenţii şi trimişii lui speciali, în toate colţurile lumii cari, pe lângă mânuirea condeiului sau a telefonului, sunt obligaţi să cunoască şi mânuirea microfonului şi a aparatului cinematografic de înregistrat.

Trecutul a fost bogat în publicaţiuni care-de-care mai ciudate. Printre cele mai extravagante, se cuvine să cităm vestita „Batista politică" pe care un tip ingenios a lansat-o la Paris, pe vremea epidemiei de influenţă, în 1831. Acest dibaciu editor cumpărase în bloc o cantitate enormă de pânză, pe un preţ de nimic. Tipăria noutăţile zilnice pe batiste de format obişnuit, pe cari le vindea cu 30 centime... exemplarul: marfa era smulsă din mâinile vânzătorilor, mai cu seamă de către persoanele răcite... Dar vara, cum şi era de aşteptat, geniala întreprindere dădu faliment!...

După câţiva ani, humoristul Aurelian Scholl, a lansat un ziar numai pentru anotimpul verii, „Naiade", imprimat pe hârtie cauciucată „pentru ca să poată fi citit stând în bae", zicea un motto de pe frontispiciu.

Un alt ziar excepţional a fost „Gazeta" din Mexic, având formatul de doi metri pe trei, care putea să fie „afişat spre a insufla publicului gustul cititului".

Ziarul cel mai mic însă, este „Gazeta noastră" a clubului sportiv din Comeford, în Anglia, care măsoară 12 centimetri pe 10.

Cotidianul francez „Le petit Bleu de Lot-et-Garonne", se prezintă ceva mai mare: 34 cm., pe 22.

O originalitate englezească este deasemenea „Ziarul trotuarului" care „apare" în zilele când nu plouă. In astfel de ocaziuni, un şomer, — redactorul ziarului cu pricina — se aşează pe trotuar, desenează un dreptunghiu frumos şi începe apoi să-şi alcătuiască ziarul, bogat în caricaturi satire şi înzestrat cu lista principalelor evenimente ale zilei, Oxford street, Lancaster Gate, etc., sunt cartierele generale... ale ziariştilor trotuarelor. Când redactorul şi-a sfârşit lucrul, îl prezintă publicului grămădit în juru-i care face să plouă câţiva „penny", în pălăria-i zdrenţuroasă...

Tot în Anglia a luat naştere şi ziarul plutitor, cel dintâi fiind „Cunard Bulletin", redactat şi imprimat pe bord.

Nu mai vorbim de ziarele de pe front şi acele pregătite pe unele crucişătoare, în cursul patrulărilor de recunoaştere, sau a călătoriilor speciale, precum şi foile clandestine de rezistenţă, ca „Libre Belgique" care s'a publicat din Februarie 1915 până în ziua armistiţiului, fără ca germanii să reuşească a-i descoperi vreodată editorul sau pe redactori.

Indigenii din insula Fidji, — aflată în mijlocul Oceanului Pacific — au întemeiat un fel de serviciu de presă, la care se folosesc de dansatorii lor, zişi „mikki". Ziariştii se adună într'o colibă specială, numită „Munisa", unde redactorul-şef împarte fiecăruia lucrul şi instrucţiunile. Aceşti „mikki" străbat ţinuturi întregi, dansând şi povestind evenimentele zilei, numele celor morţi, căsătoriile, etc.

C.

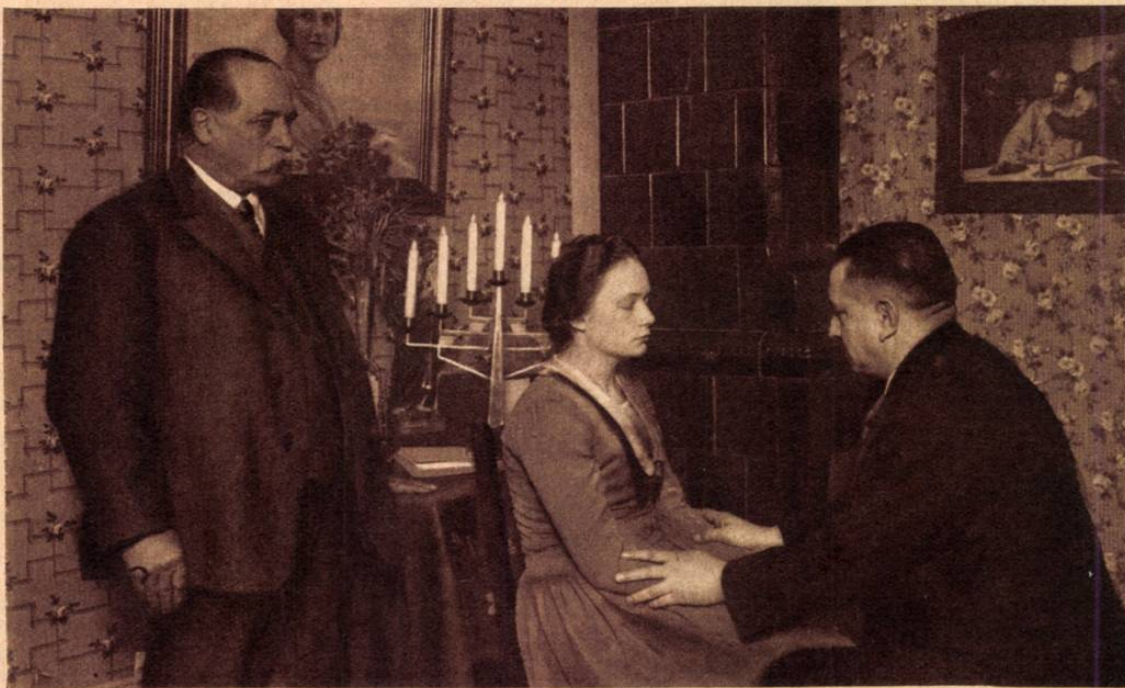
St.: *Un pilon de antenă;* st. jos: *Un cinematograf pe un vapor;* jos dr.: *Un redactor „de trotuar".*

ŞTIINŢA şi MEDIUM-ul

de Prof. Julien Huxley

O şedinţă de hipnotism aşa cum se face în adunările unei secte religioase din Germania.

Un reprezentant ortodox al ştiinţelor pozitive, care s'ar aventura pe tărâmul studiilor psihice, s'ar vedea la un moment dat tărât de nevoia de a parcurge o literatură specială, pe cât de impresionantă prin cantitate, pe atât de dezolantă prin calitatea ei. Această literatură, în care poveştile cu strigoii şi casele blestemate — îmbrăcând adesea formele cele mai puerile ale spiritismului — alternează cu studii serioase asupra fenomenelor de telepatie, a isvorît, pe deoparte din folklor şi pe altă parte, din patologia mentală. Prin spiritul ei, se apropie uneori de religie; alte ori, ea manifestă o adevărată sete de descoperiri ştiinţifice.

O LUME NEEXPLORATĂ

Când ai citit şi ai cântărit totul, când ai controlat şi ai verificat elementele acestei literaturi speciale ce mai rămâne oare, din punct de vedere al ştiinţei profesionale, dintr'un asemenea material aproape hao tic? Mai întâi, câteva fapte extrem de interesante şi incontestabile relative la fenomenul hipnozei şi la manifestaţiunile subconştientului. Apoi, o prezumţiune în favoarea existenţei fenomenelor telepatice şi a clarviziunei. In sfârşit, un anumit sentiment vag şi plin de reticenţe a posibilităţii existenţei unui ce, dedesubtul poveştilor celor mai banale cu strigoi. Şi odată cu aceasta, convingerea că în ţesătura extraordinară a interpretărilor greşite, a autosugestiunilor şi a fraudelor care învăluie fenomenele despre medium-uri, se ascunde poate un grăunte de adevăr, care nu aşteaptă decât controlul unei noui metode ştiinţifice pentru a revela o lume misterioasă şi a da naştere unei discipline tot atât de exactă ca şi fizica.

Bineînţeles, cea mai mare dificultate constă — şi aceasta din totdeauna — în descoperirea mijlocului practic, care să permită să supunem toate fenomenele observate până astăzi, unui control riguros ştiinţific. Intre aceste fenomene sunt foarte multe care nu pot fi repetate după voie, şi ca atare sunt sustrase oricărei verificări experimentale. Pe de altă parte în domeniul de care ne ocupăm există prea puţine fenomene susceptibile de a fi raportate la fapte şi elemente măsurabile cu ajutorul instrumentelor fizice şi chimice.

Totuş, în cursul ultimilor luni s'au putut realiza o serie de experienţe extrem de interesante. Sunt adevărate revelaţii, asupra unui nou ordin de fenomene care, putând fi supuse actualelor metode ştiinţifice, vor contribuit la soluţiunea problemei atât de misterioase, a raporturilor între corp şi suflet.

MEDIUMUL PERFECT

Rudi Schneider este un tânăr austriac, care la vârsta de 11 ani şi-a descoperit calităţi netăgăduite de medium. Povestea faptelor ce l-au condus la această descoperire, este, pe cât de ciudată, pe atât de fascinantă. Nu e locul să expunem aci aceste amănunte. Fapt este însă că, astăzi Rudi este un tânăr de 23 de ani, voinic, amator de sporturi şi nu prezintă nimic anormal, nici în conformaţia lui fizică, nici mai cu seamă în structura lui mintală. Specialitatea lui constă în a produce fenomenul psihic, cunoscut sub denumirea de „levitaţie". Se ştie că spiritiştii înţeleg prin acest termen facultatea misterioasă, de care se bucură anumite persoane, de a putea ridica, anumite obiecte, fără nicio intervenţie de energie fizică. O excepţie bizară la legea gravitaţiei universale.

Niciodată, până acum, Rudi Schneider n'a putut fi învinuit şi nici chiar bănuit de cea mai uşoară fraudă în cursul numeroaselor experienţe, la care a fost supus. In timpul şedinţelor el cade imediat în stare hipnotică. Respiraţia i se transformă atunci într'o gâfâială extrem de rapidă şi imperceptibilă.

In anul trecut, un medic francez, doctorul Osty, dela Institutul internaţional de studii metapsihice din Paris, a consacrat nu mai puţin de 67 de şedinţe pentru a examina în mod aprofundat, fenomenele produse de tânărul austriac. In acest scop, doctorul Osty a instalat în laboratorul său un dispozitiv ingenios, capabil să înregistreze cu exactitate tot ceeace se petrecea în timpul „levitaţiei" (ridicărei) unui anumit obiect.

ORICE MISTIFICARE EXCLUSĂ!

Toată lumea a auzit vorbindu-se de folosirea razelor infra roşii în aparatele de alarmă contra spărgătorilor. Un mănunchiu din aceste raze — de aceeaş natură cu razele solare vizibile, însă de o lungime de undă mult prea redusă pentru a fi perceptibile vederei noastre — este îndreptat asupra unui element de seleniu şi-i modifică astfel rezistenţa electrică. Aparatul e aşezat în aşa fel ca ori decâte ori un mănunchiu de lumină este interceptat de un obstacol oarecare, modificarea rezistenţei electrice în interiorul elementului de seleniu, să producă un curent electric, se acţionează o sonerie de alarmă.

In experienţele sale, doctorul Osty a folosit un aparat analog, cu singura deosebire că interceptarea razelor infra-roşii, în loc să închidă un circuit electric, aprindea o flacără de magneziu şi astfel o serie de aparate electrice puteau să înregistreze clişee fotografice. Aceste clişee fixau pe deoparte, fazele fenomenului de levitaţie, pe de altă parte, atitudinea mediumului în cursul şedinţei.

Cu ajutorul aparatului său, Osty a verificat fenomenele produse de către un mediu, apreciat de multă lume că ar poseda aptitudini metapsihice. Rezultatul verificării a fost concludent. Numitul medium nu era în fond decât un mistificator abil.

Cu totul altfel s'au petrecut însă lucrurile în cazul lui Rudi Schneider. După câteva şedinţe preliminare medicul şi-a instalat în laboratorul său aparatul cu raze infra-roşii. Or, magneziul a ars, o dovadă incontestabilă că razele fuseseră interceptate graţie aceluiaş fapt, s'au putut obţine şi câteva înregistrări fotografice, care au fost apoi developate la adăpostul oricărei fraude.

INREGISTRAREA FENOMENELOR PSIHICE

Clişeele, fotografice arătau medium-ul în plină stare hipnotică, cu picioarele şi mâinile legate. Rezultă deci că în nici un caz, el nu putea atrage obiectele aşezate pe masă. Experienţa a fost repetată de câteva ori cu aceleaşi rezultate. S'a dovedit astfel nu numai absoluta buna credinţă a lui Rudy, dar şi absenţa oricărei intervenţii străine care ar fi putut explica aprinderea magnezium - ului. Doctorul Osty a dedus că aparatul nu putea fi acţionat decât de o emanaţie invizibilă, provenită dela persoana mediumului. Pasionat de această problemă, el a hotărît să meargă şi mai departe cu experienţa sa.

A înlocuit mai întâi magneziul printr'un clopot, apoi printr'un galvanometru cu înregistrare automată, echipat în aşa fel, ca să poată înregistra pe hârtie orice variaţii de rezistenţă electrică în interiorul elementului de seleniu.

In acelaş timp, mişcările unei surse luminoase permiteau să se vadă schimbările, care se operau în camera unde avea loc experienţa.

Intrucât variaţiile resistenţei electrice nu puteau fi datorite decât variaţiilor de intensitate ale razelor infra-roşii şi cum acestea în condiţiile experienţei nu putea să fie interceptate la rândul lor decât printr'o acţiune a medium-ului, doctorul Osty a fost în măsură — pentru prima oară în analele studiului fenomenelor psihice — să înregistreze sub o formă palpabilă efectele unei activităţi supranormale.

Deasemenea în cursul unora din aceste experienţe, doctorul Osty a folosit un dispozitiv, destinat să înregistreze fluctuaţiile în respiraţia medium-ului.

Şi ca precauţie suplimentară s'au luat numeroase fotografii atât ale medium-ului însuş, cât şi ale obiectelor ce urmau să fie supuse fenomenelor levitaţiei. Repetăm că toate precauţiunile luate dovedeau în mod neîndoelnic caracterul ireproşabil al datelor experienţei.

EMANAŢIA CORPURILOR OMENEŞTI

Graţie acestui aparat modificat după nevoile şi obiectul experienţelor. doctorul Osty a putut ajunge la rezultate de un interes extraordinar. Rezultatele obţinute dovedeau în chip netăgăduit că „ceva" emana din medium şi că acest „ceva" era